

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Canlyniadau Etholiad Cynulliad 2007 (diweddariad) Gorffennaf 2007

Mae'r papur hwn yn cyflwyno'r canlyniadau, nifer y pleidleisiau, y gyfran o'r pleidleisiau a nifer yr etholwyr a bleidleisiodd yn etholiad y Cynulliad ar 3 Mai 2007.

Mae'n disodli'r papur byrrach a gyhoeddwyd ym mis Mai, yn gwneud mân ddiwygiadau i'r data ac yn dadansoddi a chyflwyno'r canlyniadau ymhellach.

Gwasanaeth
Ymchwil yr
Aelodau

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Mae Gwasanaeth Ymchwil yr Aelodau'n darparu cymorth ymchwil cyfrinachol a diduedd i bwyllgorau craffu a phwyllgorau deddfwriaeth Cynulliad Cenedlaethol Cymru, ac i'r cyfan o'r 60 Aelod Cynulliad a'u staff.

Mae briffiau gan Wasanaeth Ymchwil yr Aelodau yn cael eu ysgrifennu ar gyfer Aelodau'r Cynulliad a'u staff. Mae'r awduron ar gael i drafod y papurau gydag Aelodau a'u staff ond nid yw'n bosib i roi cyngor i'r cyhoedd. Croesawn sylw ar ein briffiau; os oes gennych unrhyw sylwadau gallech eu hanfon at y cyfeiriad post neu ebost isod.

Gellir cael gafael ar fersiwn electronig o'r papur drwy safle'r Cynulliad Cenedlaethol ar:
www.cynulliadcymru.org/bus-assembly-publications-research.htm

Mae copïau printiedig hefyd ar gael yn Llyfrgell yr Aelodau:

Gwasanaeth Ymchwil yr Aelodau
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Ebost: MembersLibrary@wales.gsi.gov.uk

© Hawlfraint Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2010

Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difriol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

**Canlyniadau Etholiad Cynulliad 2007
(diweddariad)
Gorffennaf 2007**

Y Tîm Cyllid ac Ystadegau

Rhif dogfen: 07 / 069

Gwasanaeth
Ymchwil yr
Aelodau

Cynnwys

1. Cyflwyniad	1
Y system etholiadol.....	1
Ffynonellau data 2007	1
Newidiadau i'r ffiniau	2
2. Dadansoddiad o'r canlyniadau	3
2.1. Crynodeb cenedlaethol.....	3
2.2. Crynodebau rhanbarthol	10
2.2.1. Canolbarth a Gorllewin Cymru	10
2.2.2. Gogledd Cymru	12
2.2.3. Canol De Cymru	14
2.2.4. Dwyrain De Cymru	16
2.2.5. Gorllewin De Cymru	18
2.3. Crynodebau'r pleidiau	20
2.3.1. Y Ceidwadwyr	20
2.3.2. Llafur.....	24
2.3.3. Y Democratiaid Rhyddfrydol	28
2.3.4. Plaid Cymru	32
2.4. Seddi yr etholwyd Aelodau newydd iddynt (canlyniadau tybiannol)	36
2.5. Seddi diogel ac ymylol.....	40
2.6. Yr etholwyr a nifer y pleidleiswyr	43
2.6.1. Yr etholwyr	43
2.6.2. Nifer yr etholwyr a bleidleisiodd	44
2.6.3. Nifer y pleidleiswyr yn ôl nodweddion cymdeithasol	47
2.6.4. Yr etholwyr a nifer y pleidleiswyr yn ôl y pleidiau buddugol (y bleidlais etholaethol)	49
2.7. Ymgeiswyr	51
2.7.1. Ymgeiswyr yn ôl plaid a safle	52
2.8. Dadansoddiad yn ôl nodweddion etholaethol.....	53
2.9. Aelodau'r Cynulliad.....	55
3. Tablau Cyfeirio	56
3.1. Crynodeb o'r pleidleisio yng Nghymru.....	56
3.2. Tabl o'r etholaethau - Pleidleisiau yn y bleidlais etholaethol	57
3.3. Tabl o'r etholaethau - Cyfran o'r bleidlais etholaethol.....	58
3.4. Tabl o'r etholaethau - Newid yng nghyfran y bleidlais etholaethol, gogwydd.....	59
3.5. Tabl o'r etholaethau - Yr etholwyr a nifer y pleidleiswyr	60
3.6. Tabl o'r etholaethau - Seddi yn ôl mwyafrif (wedi'u rhestru yn ôl % y mwyafrif mwyaf)	61
3.7. Tabl o'r etholaethau - Seddi yn ôl nifer y pleidleiswyr (wedi'u rhestru yn ôl nifer mwyaf y pleidleiswyr).....	62
3.8. Tabl o'r etholaethau - Pleidleisiau yn y bleidlais ranbarthol.....	63
3.9. Tabl yr etholaethau - Cyfran o'r bleidlais ranbarthol	64
3.10. Y gwahaniaeth rhwng cyfran y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol, yn ôl etholaeth (a)	65
3.11. Tabl o'r rhanbarthau - Pleidleisiau a chyfran y bleidlais	66

3.12.	Y gwahaniaeth rhwng cyfran y pleidleisiau yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol, yn ôl rhanbarth (a)	66
3.13.	Tabl o'r rhanbarthau - Seddi a newid yn y seddi	67
3.14.	Tabl o'r rhanbarthau - Newid yng nghyfran y bleidlais, nifer y pleidleiswyr.....	68
3.15.	Aelodau etholedig Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Mai 2007	69
3.16.	Y pleidiau bach a'r ymgeiswyr annibynnol a gadwodd eu blaendaliadau.....	70
3.17.	Tabl y bleidlais etholaethol - Pleidleisiau, gan gynnwys pleidiau bach ac ymgeiswyr annibynnol.....	71
3.18.	Tabl y bleidlais ranbarthol - Pleidleisiau, gan gynnwys pleidiau bach ac ymgeiswyr annibynnol.....	72
Ffynonellau a Nodiadau	73	
Newidiadau i'r ffiniau etholaethol.....	73	
Ffynonellau'r data - pleidleisiau	73	
Isetholiad Blaenau Gwent	74	
Allwedd i godau'r pleidiau	75	

Canlyniadau Etholiad Cynulliad 2007

1. Cyflwyniad

Mae'r papur hwn yn rhoi crynodeb o'r canlyniadau, nifer y pleidleisiau, cyfran y pleidleisiau a nifer yr etholwyr a bleidleisiodd yn etholiad y trydydd Cynulliad ar 3 Mai 2007. Mae'n disodli'r papur byrrach a gyhoeddwyd ym mis Mai, ac yn gwneud mân ddiwygiadau i'r data mewn rhai manau. Mae'n dadansoddi ac yn cyflwyno'r canlyniadau ymhellach, ac yn rhoi gwybodaeth newydd, gan gynnwys ystadegau am nifer yr ymgeiswyr, y gogwydd, a chanlyniadau'r bleidlais ranbarthol.

Bwriedir i'r papur hwn gael ei gyhoeddi mewn lliw, ac mae'n bosibl na fydd modd deall nifer o'r siartiau, y tablau a'r mapiau mewn fformat du a gwyn.

Mae'r bedwaredd adran yn rhoi gwybodaeth esboniadol am nifer o agweddau ar y papur hwn, gan gynnwys allwedd i godau'r pleidiau a ddefnyddir drwy'r papur.

Y system etholiadol

Y system etholiadol a ddefnyddir yng Nghymru yw'r System Aelod Ychwanegol. Mae gan y Cynulliad 60 o aelodau etholedig ac mae gan bob etholwr ddwy bleidlais. Defnyddir y bleidlais gyntaf i ethol Aelod Cynulliad lleol neu etholaethol ar sail y cyntaf i'r felin. Etholir 40 o Aelodau ar y sail hon, un o bob etholaeth.

Defnyddir yr ail bleidlais i ethol 20 o Aelodau ychwanegol, ar sail ranbarthol, i geisio sicrhau bod cyfanswm nifer y seddi ar gyfer pob plaid yn adlewyrchu'r gyfran a gawsant o'r bleidlais. Defnyddir fformiwla d'Hondt i benderfynu pa bleidiau sy'n ennill seddi ar y rhestr ranbarthol. Ceir rhagor o wybodaeth am fformiwla d'Hondt, gan gynnwys enghreifftiau a ddefnyddiwyd ar gyfer etholiad 2007, yn y bedwaredd adran (ffynonellau a nodiadau). Am ragor o wybodaeth, cyfeiriwch at bapur Gwasanaeth Ymchwil yr Aelodau, 'Etholiad Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2007'¹, sy'n rhoi gwybodaeth gyffredinol am y system etholiadol, y gyfraith etholiadol, a'r paratodau at etholiad 3 Mai 2007.

Ffynonellau data 2007

Darparwyd yr ystadegau etholiadol yn y papur hwn gan bob awdurdod lleol fel rhan o'r datganiadau o ganlyniadau'r pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol sydd ar gael ar wefannau'r awdurdodau lleol. Os na chawsant eu cyhoeddi, cawsant eu darparu'n uniongyrchol gan y swyddogion canlyniadau. Diweddarwyd yr holl ffigurau ynghylch yr etholwyr a nifer y pleidleiswyr ers cyhoeddi'r papur gwreiddiol ar ganlyniadau'r etholiad (a oedd yn defnyddio ffigurau etholaethau'r Swyddfa Ystadegau Genedlaethol). Dilyswyd y ffigurau drwy groesgyfeirio â'r

¹ Gwasanaeth Ymchwil yr Aelodau, *Etholiad Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2007*
<http://assembly/presidingoffic/mrs/briefings/2007/mrs070239%20assembly%20elections%20paper%20final.doc>

rheini a gyhoeddwyd gan Lyfrgell Tŷ'r Cyffredin. Mae'r holl ffigurau'n rhai dros dro ac mae'n bosibl iddynt gael eu diwygio pan gyhoeddir y canlyniadau swyddogol gan y Comisiwn Etholiadol.

Mae'r papur hwn yn cynnwys cymariaethau rhwng canlyniadau etholiad 2007 ac etholiad 2003. Cynhaliwyd isetholiad ym Mlaenau Gwent yn 2006, ac ni chafodd y canlyniadau eu cynnwys yn y prif ddadansoddiadau. Gweler adran pedwar am ragor o fanylion.

Newidiadau i'r ffiniau

Arweiniodd adolygiad gan Gomisiwn Ffiniau Cymru at newid ffiniau etholaethau'r Cynulliad a'r rhanbarthau etholaethol, a defnyddiwyd y ffiniau newydd hyn am y tro cyntaf yn yr etholiad Cynulliad hwn. Oherwydd y newidiadau i'r ffiniau mewn rhai ardaloedd, rhaid defnyddio ffigurau tybiannol wrth gymharu canlyniadau etholiadau 2003 a 2007. Mae'r canlyniadau tybiannol hyn, a gasglwyd gan yr Athro Colin Rallings a'r Athro Michael Thrasher o Brifysgol Plymouth, yn cymhwyso ffigurau etholiad 2003 i'r ffiniau newydd. Lle ceir cymariaethau gyda 2003, mae nodyn i ddangos a yw canlyniadau gwirioneddol neu ganlyniadau tybiannol 2003, ynteu'r ddau, wedi cael eu defnyddio. Gweler adran pedwar am ragor o fanylion.

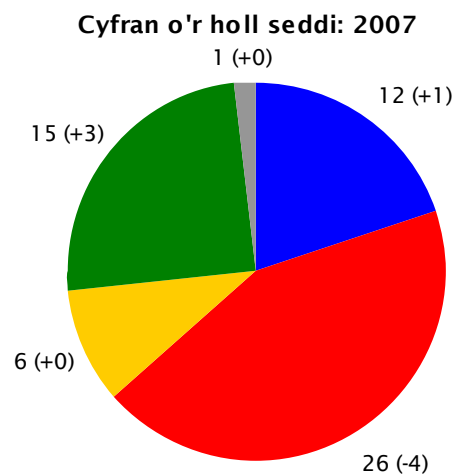
2. Dadansoddiad o'r canlyniadau

2.1. Crynodeb cenedlaethol

Mae'r adran hon yn rhoi crynodeb o ganlyniadau etholiad Cynulliad 2007 yng Nghymru. Yn dilyn hyn, ceir mapiau ar gyfer enillwyr y seddi yn 2003 a 2007, a map sy'n dangos yr enillwyr tybiannol yn 2003, ar sail y ffiniau etholaethol a rhanbarthol newydd.

	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall	Cyfanswm
Seddi						
Seddi etholaethol	5	24	3	7	1	40
Seddi rhanbarthol	7	2	3	8	0	20
Cyfanswm y seddi a enillwyd	12	26	6	15	1	60
Newidiadau	+1	-4	0	+3	0	0
Y bleidlais etholaethol						
Pleidleisiau (miloedd)	219	315	144	219	81	978
Canran y bleidlais	22.4%	32.2%	14.8%	22.4%	8.3%	100%
Newid mewn pwynt canrannol	+2.4%	-7.8%	+0.6%	+1.2%	+3.5%	0%
Y bleidlais ranbarthol						
Pleidleisiau (miloedd)	209	289	115	205	157	975
Canran y bleidlais	21.5%	29.6%	11.7%	21.0%	16.1%	100%
Newid mewn pwynt canrannol	+2.3%	-6.9%	-1.0%	+1.3%	+4.3%	0%

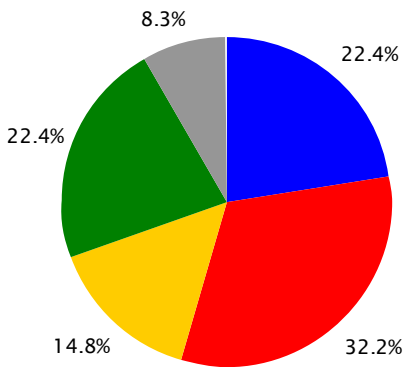
- Enillodd Llafur 26 o'r seddi yn y Cynulliad, 4 yn llai nag yn 2003, a 2 yn llai nag yn 1999.
- Enillodd Plaid Cymru 15 o'r seddi, 3 yn fwy nag yn 2003, ond 2 yn llai na'r 17 a enillodd yn etholiad 1999.
- Enillodd y Ceidwadwyr 12 o seddi, 1 yn fwy nag yn 2003, a 3 yn fwy nag yn 1999.
- Enillodd y Democratiaid Rhyddfrydol 6 o seddi, sef yr un nifer ag yn 2003 ac 1999.
- Cafodd Trish Law (Llais y Bobl) ei hailethol yn Aelod Cynulliad dros Flaenau Gwent, ar ôl iddi ennill y sedd oddi ar Lafur yn isetholiad 2006.

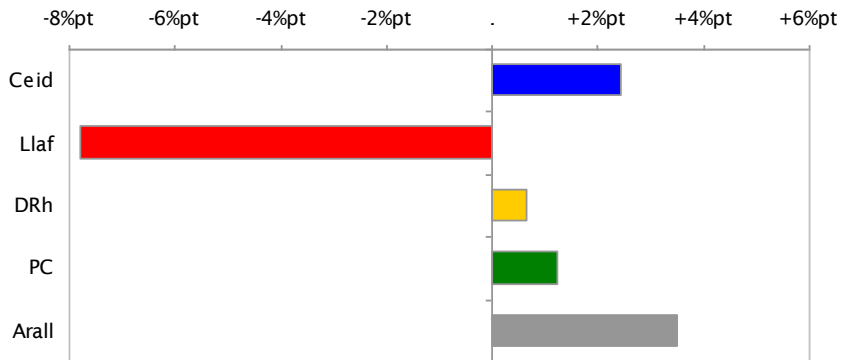
Dangosir cyfran gyffredinol y bleidlais etholiadol, a'r newidiadau ers 2003 yn ôl pob plaid, ar y dudalen nesaf.

- Llafur a gafodd y gyfran uchaf: bron i draean y pleidleisiau. Llafur oedd yr unig un o'r pedair prif blaid a welodd ostyngiad (bron i 8 pwynt %) yn ei chyfran o'r bleidlais, o'i gymharu â 2003.
- Cafodd y Ceidwadwyr a Phlaid Cymru ychydig dros 22 y cant yr un o'r bleidlais gyfan. Cynyddodd y Ceidwadwyr eu cyfran 2.4 pwynt %, sef dwbl y cynnydd a gafodd Plaid Cymru.
- Cafodd y Democratiaid Rhyddfrydol 15 y cant o'r bleidlais. Roedd gostyngiad bach o 0.6 pwynt % yn eu cyfran ers 2003.
- Gyda'i gilydd, cafodd y pleidiau llai a'r ymgeiswyr annibynnol dros 8 y cant o'r bleidlais, sef cynnydd o 3.5 pwynt % ers 2003.

Cyfran o'r bleidlais et holaet hol: 2007

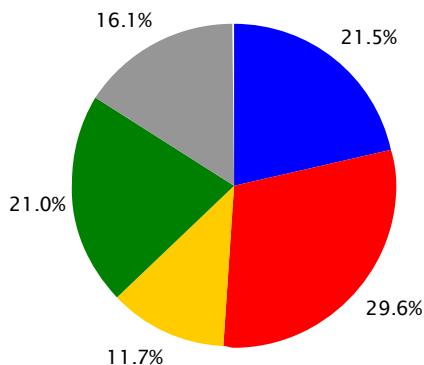
Newidiadau canrannol yng nghyfran y bleidlais etholaethol ers 2003

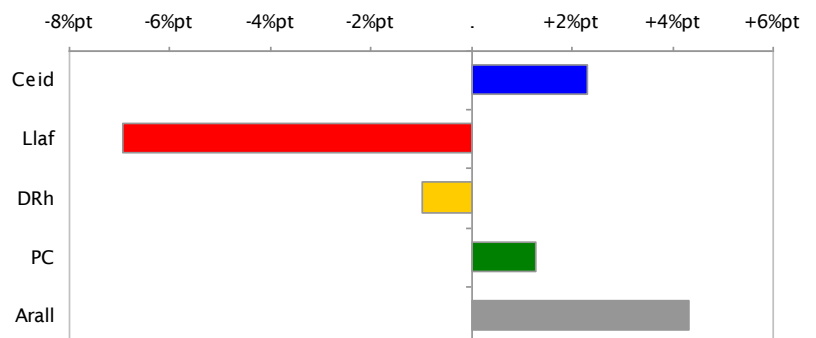
Dangosir isod raniad cyffredinol y bleidlais ranbarthol, a'r newidiadau ers 2003 fesul plaid.

- Gyda'i gilydd, cafodd y pleidiau llai a'r ymgeiswyr annibynnol dros 16 y cant o'r bleidlais ranbarthol, sef bron i ddwbl y gyfran a gawsant yn y bleidlais etholaethol.
- Roedd newid tebyg yng nghyfran pleidlais y prif bleidiau ers 2003 fel ag yn y bleidlais etholaethol, heblaw am y Democratiaid Rhyddfrydol, a welodd ostyngiad o 1 y cant yn eu cyfran ranbarthol.

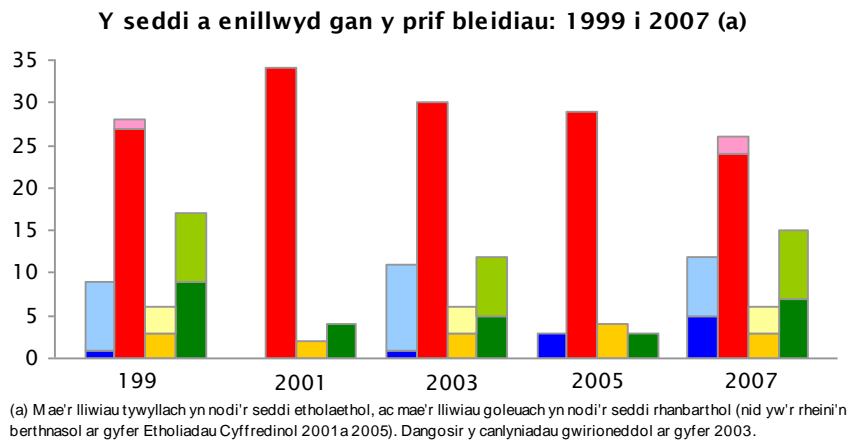
Cyfran o'r bleidlais ranbart hol: 2007

Newidiadau canrannol yng nghyfran y bleidlais ranbarthol ers 2003

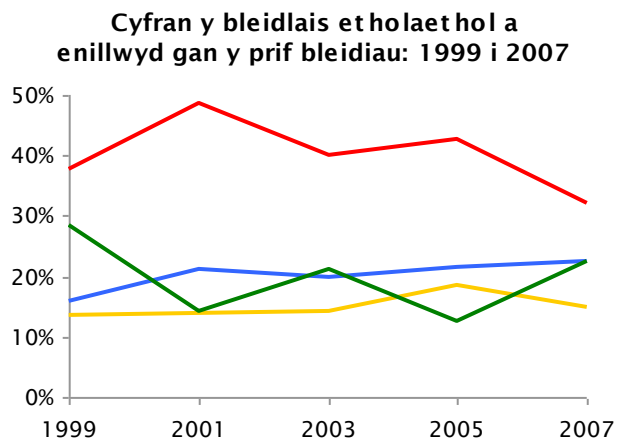
Mae'r siart hwn yn dangos dyraniad y seddi a enillwyd gan y pedair prif blaid mewn etholiadau ers 1999.

Mae hyn yn cynnwys y 40 o seddi etholaethol ar gyfer etholiadau cyffredinol 2001 a 2005.

Ar gyfer etholaethau'r Cynulliad yn 1999, 2003 a 2007, mae'r seddi rhanbarthol ychwanegol mewn lliwiau goleuach

Mae'r siart ar y dde yn dangos cyfran y bleidlais etholaethol a enillwyd gan y pedair prif blaid yn etholiadau'r Cynulliad a'r etholiadau cyffredinol ers 1999.

Mae'r tabl isod yn dangos yr ardaloedd gyda'r niferoedd mwyaf a lleiaf o bleidleiswyr yn y bleidlais etholaethol, mewn perthynas â nifer o ganlyniadau, gan gynnwys canran y mwyafrif a chanran nifer y bobl a bleidleisiodd.

Yr uchaf a'r isaf: 2007

Y cynnydd mwyaf mewn pwynt % yng nghanran y bleidlais (y prif bleidiau)

1		Pontypridd	+13.1%
2		Dwyrain Casnewydd	+11.5%
3		De Clwyd	+10.7%
4		Gŵyr	+10.2%

Y gostyngiad mwyaf mewn pwynt % yng nghanran y bleidlais (y prif bleidiau)

1		Blaenau Gwent	-38.9%
2		Merthyr Tudful a Rhymni	-23.5%
3		Islwyn	-18.2%
4		Ynys Môn	-15.5%

Y seddi diogelaf yn ôl mwyafrif (pwynt %)

1		Dwyfor Meirionnydd	40.1%
2		Ogwr	34.7%
3		Aberafan	32.0%
4		Canol Caerdydd	29.3%

Y seddi mwyaf ymylol yn ôl mwyafrif (pwynt %)

1		Bro Morgannwg	0.2%
2		Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	0.3%
3		Dyffryn Clwyd	0.4%
4		Wrecsam	2.4%

Y gyfran uchaf o'r bleidlais mewn canrannau

1		Dwyfor Meirionnydd	59.7%
2		Rhondda	58.2%
3		Cwm Cynon	56.7%
4		Blaenau Gwent	54.1%

Y gyfran isaf o'r bleidlais mewn canrannau (y prif bleidiau)

1		Ynys Môn	3.4%
2		Llanelli	3.8%
3		Blaenau Gwent	4.0%
4		Blaenau Gwent	4.8%

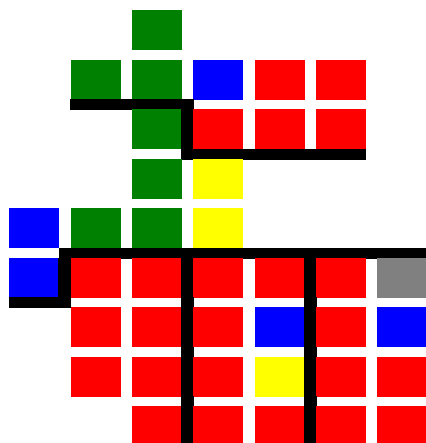
Y nifer uchaf a bleidleisiodd mewn canrannau

1		Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	55.7%
2		Ceredigion	55.6%
3		Ynys Môn	52.1%
4		Brycheiniog a Sir Faesyfed	51.8%

Y nifer isaf a bleidleisiodd mewn canrannau

1		Dwyrain Abertawe	35.0%
2		Alun a Glannau Dyfrdwy	35.5%
3		Canol Caerdydd	36.1%
4		Gorllewin Abertawe	37.2%

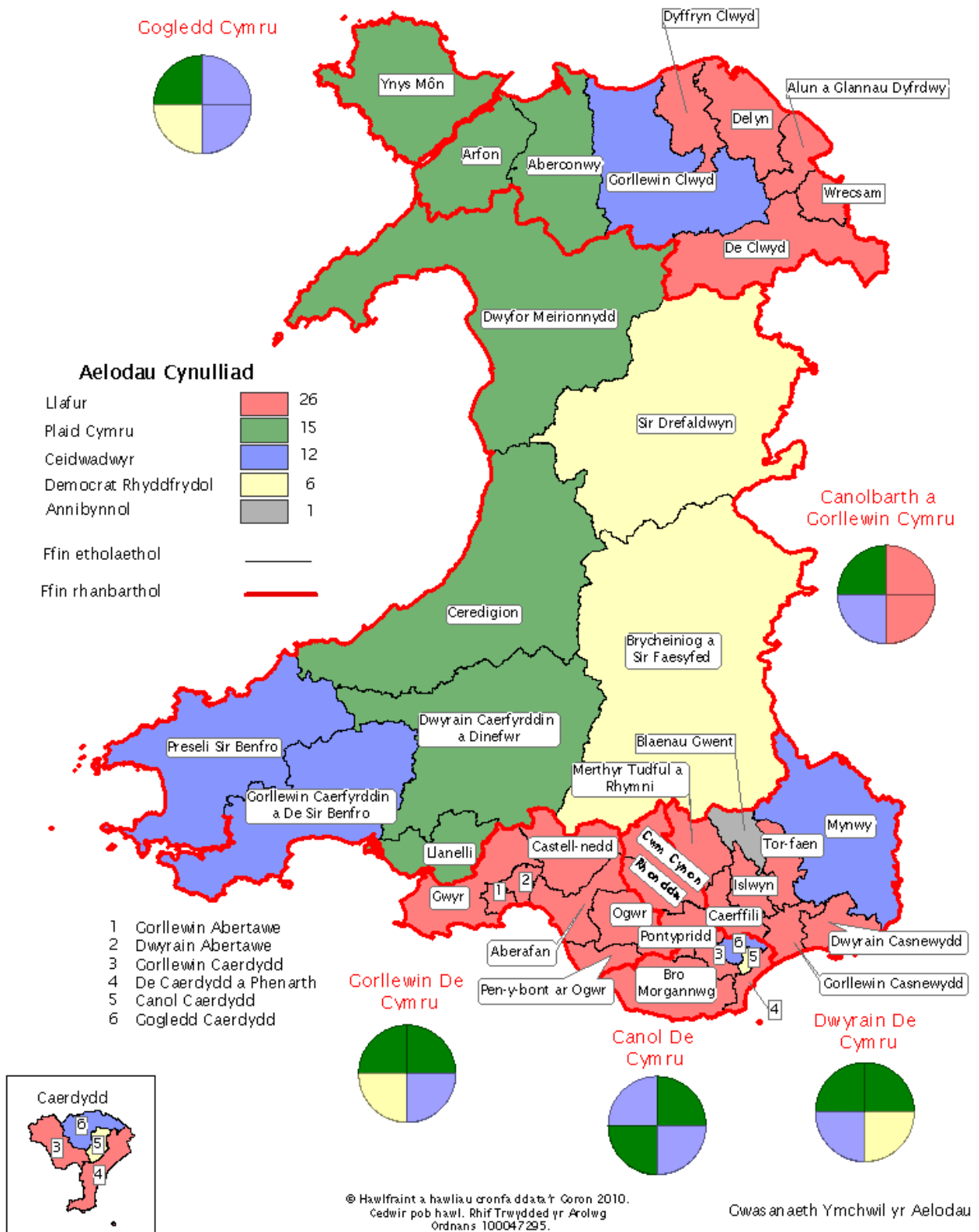
Nodyn: Mae'r blociau lliw yn dangos y blaid y mae'r data'n berthnasol iddi, neu o ran nifer yr etholwyr a bleidleisiodd, y blaid fuddugol.

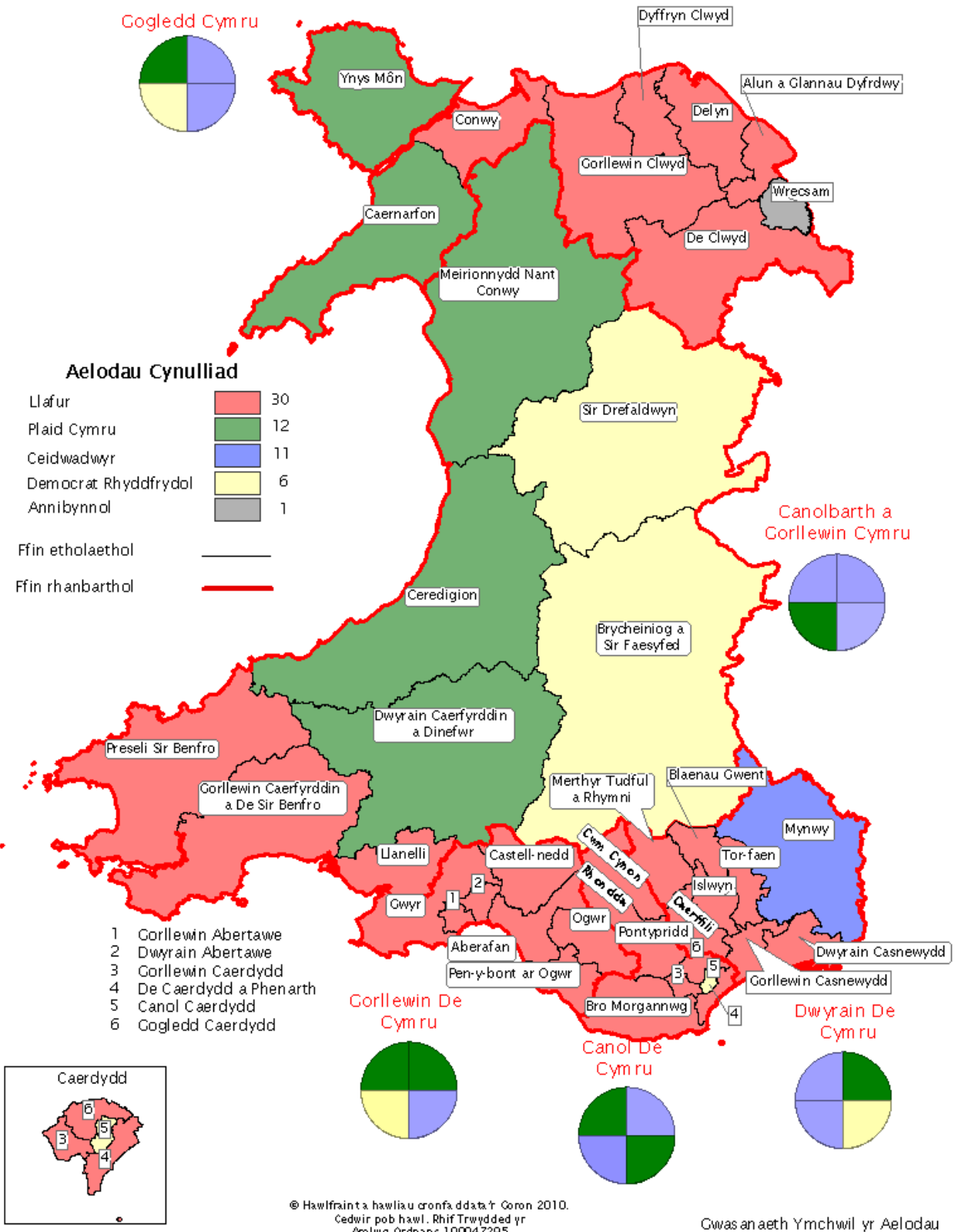
Mae'r map ar y dudalen nesaf yn dangos holl enillwyr y seddi etholaethol a rhanbarthol yn etholiad Cynulliad 2007. Mae'r map bach ar y dde yn dangos yr un enillwyr yn y seddi etholaethol, ond mae'r ardaloedd etholaethol yn cael eu cynrychioli gan flociau o'r un maint. Mae'r llinellau du yn dangos y ffiniau rhanbarthol.

Mae'r map hwn yn cael gwared ar y pwyslais anghymesur a roddir ar y pleidiau a enillodd etholaethau mwy (o ran ardal), a allai ddigwydd wrth edrych ar y map ar y dudalen nesaf.

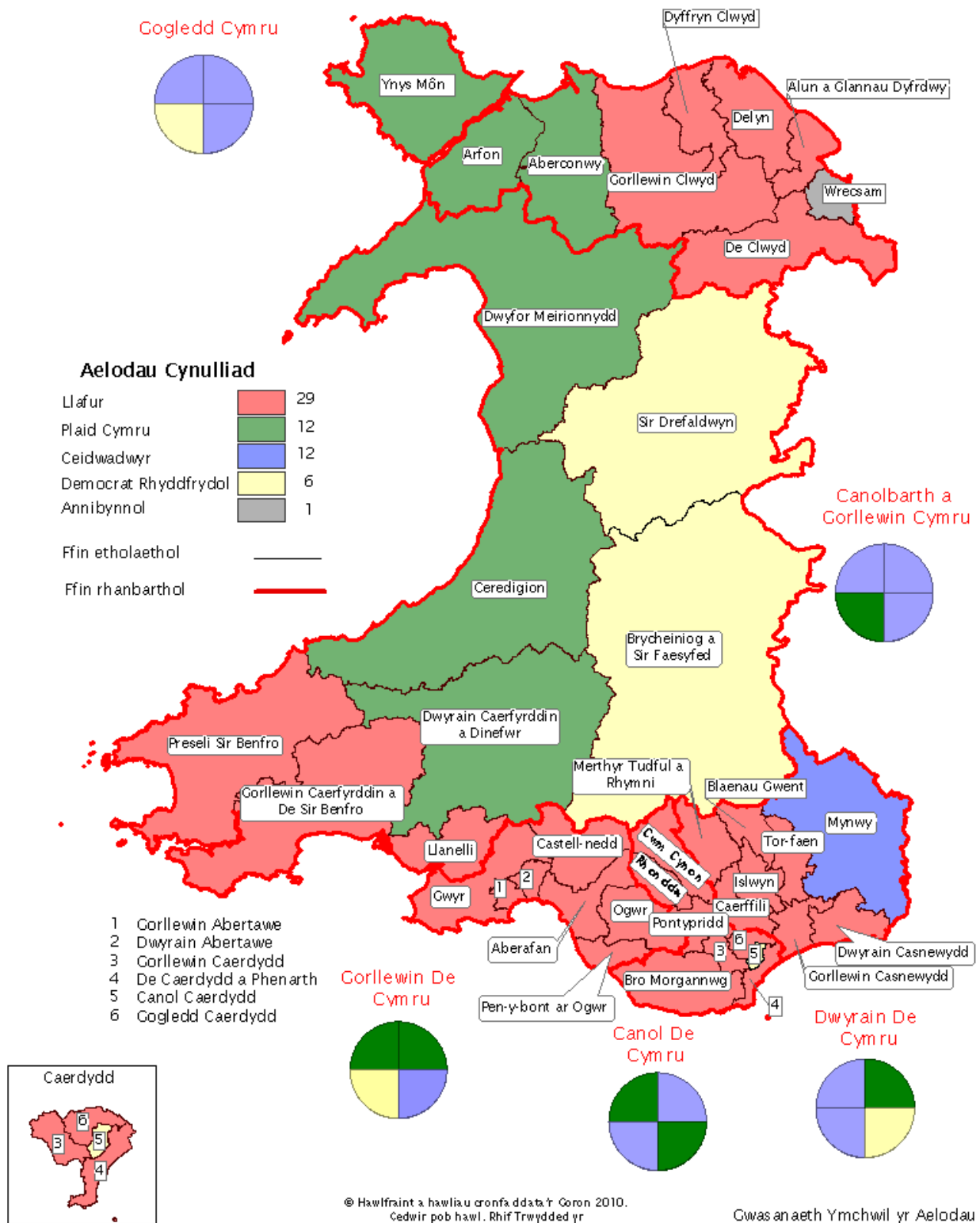
Map o enillwyr seddi etholiad Cynulliad 2007

Map o enillwyr seddi etholiad y Cynulliad yn 2003 - y canlyniadau gwirioneddol yn ôl ffiniau 2003

Map o enillwyr seddi etholiad y Cynulliad yn 2003 - canlyniadau tybiannol yn ôl ffiniau 2007

2.2. Crynodebau rhanbarthol

2.2.1. Canolbarth a Gorllewin Cymru

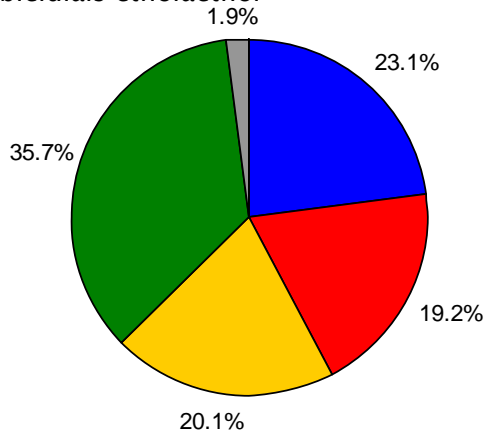
Gwneir y cymariaethau gyda'r *canlyniadau tybiannol* ar gyfer 2003
Y seddi a enillwyd

	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall
Canolbarth a Gorllewin Cymru					
Seddi etholaethol	2	0	2	4	0
Seddi rhanbarthol	1	2	0	1	0
Cyfanswm y seddi a enillwyd	3	2	2	5	0
Newidiadau	0	-1	0	+1	0

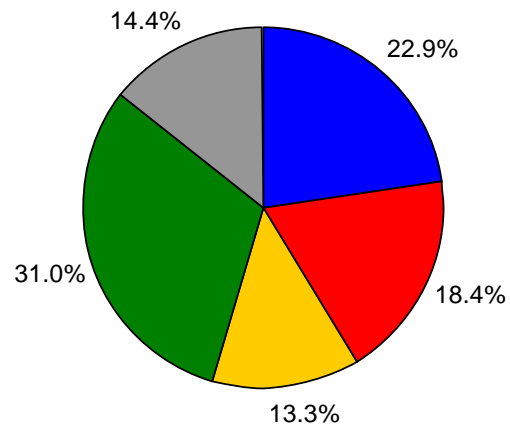
- Collodd Llafur 2 o seddi etholaethol (Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro, a Phreseli Sir Benfro) i'r Ceidwadwyr ac 1 (Llanelli) i Blaid Cymru.
- Gostyngodd nifer seddi rhanbarthol y Ceidwadwyr o 3 i 1, gyda Llafur yn ennill 2 o seddi rhanbarthol.

Cyfrannau'r pleidleisiau a nifer y seddi

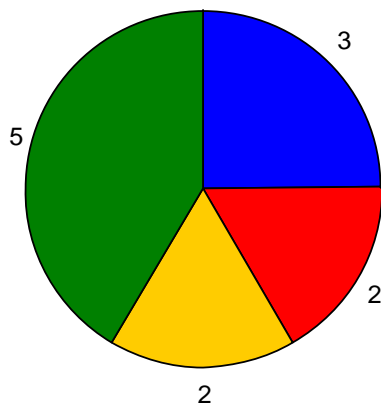
Y bleidlais etholaethol

Y bleidlais ranbarthol

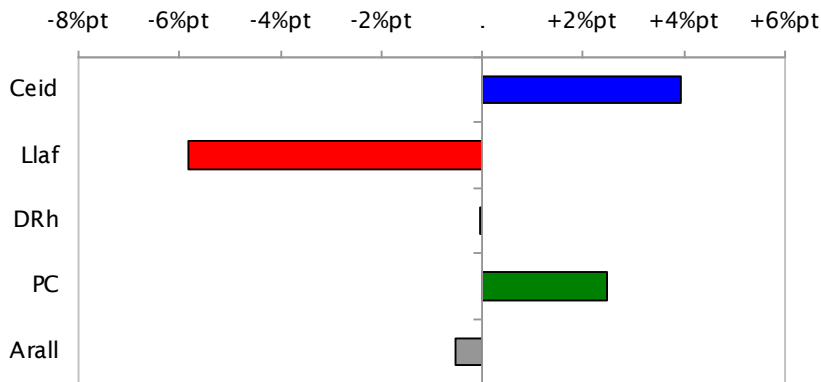
Seddi

- Plaid Cymru oedd â chyfran fwyaf y bleidlais yn y bleidlais etholaethol a rhanbarthol. Roedd ganddi fwy na'r Ceidwadwyr yn y ddwy bleidlais.
- Gyda'i gilydd, cafodd y pleidiau 'eraill' bron i 15 y cant o'r bleidlais ranbarthol.
- Cafodd Llafur a'r Democratiaid Rhyddfrydol tua pumed rhan yr un o'r bleidlais genedlaethol.

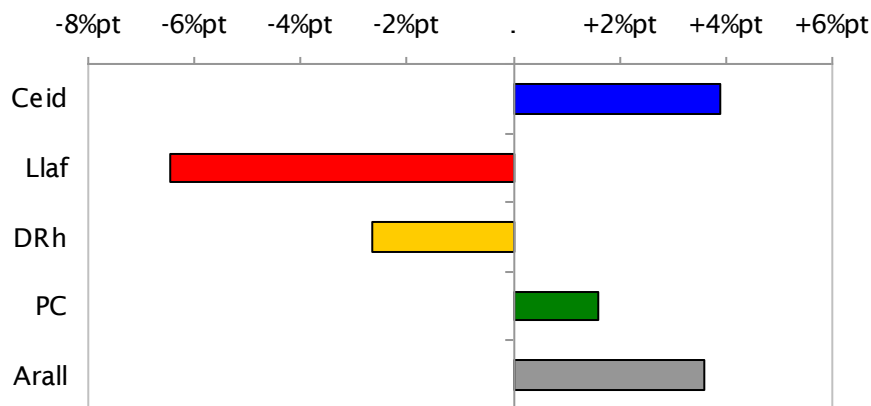
Newidiadau yn y cyfrannau o’u cymharu â 2003

Y bleidlais etholaethol

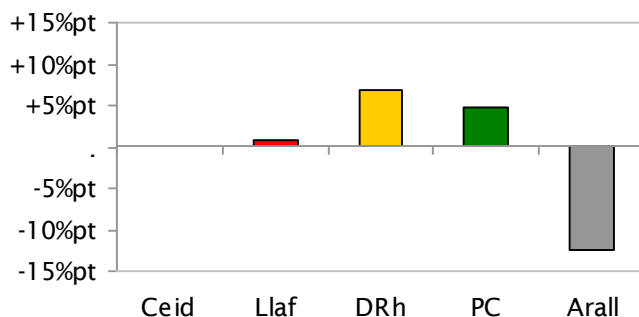
- Cynyddodd y Ceidwadwyr eu cyfran o’r pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol 4 pwynt %.
- Cynyddodd Plaid Cymru ei chyfran yn y ddwy bleidlais - ychydig dros 2 bwynt % yn un ohonynt ac ychydig o dan 2 bwynt % yn y llall.

Y bleidlais ranbarthol

- Gostyngodd cyfran Llafur fwy na 5 pwynt % tra bo cyfran y Democratiaid Rhyddfrydol o’r bleidlais ranbarthol 2.6 pwynt % yn llai nag yn 2003.
- Gyda’i gilydd, cynyddodd cyfran y pleidiau ‘eraill’ o’r bleidlais ranbarthol bron i 4 pwynt %.

Gwahaniaethau yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol - Canolbarth a Gorllewin Cymru

- Roedd cyfran y Democratiaid Rhyddfrydol o’r bleidlais yn y bleidlais etholaethol bron i 7 pwynt % yn uwch nag yn yr etholiad rhanbarthol. Yn yr un modd, roedd cyfran Plaid Cymru bron i 5 pwynt % yn uwch.
- Roedd cyfran y pleidiau ‘eraill’ dros 12 pwynt % yn uwch na’u cyfran yn y bleidlais etholaethol.

Nodyn: Mae amrywiad o bwynt canrannol negyddol yn golygu bod plaid wedi cael cyfran uwch o’r bleidlais yn y bleidlais ranbarthol nag yn y bleidlais etholaethol.

2.2.2. Gogledd Cymru

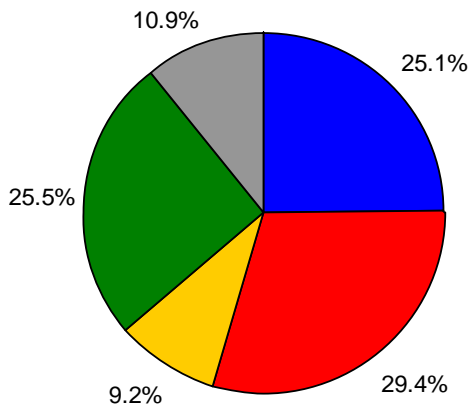
Gwneir y cymariaethau gyda'r *canlyniadau tybiannol* ar gyfer 2003
Y seddi a enillwyd

	Ceid	Llaf	Drh	PC	Arall
Gogledd Cymru					
Seddi etholaethol	1	5	0	3	0
Seddi rhanbarthol	2	0	1	1	0
Cyfanswm y seddi a enillwyd	3	5	1	4	0
Newidiadau	0	0	0	+1	-1

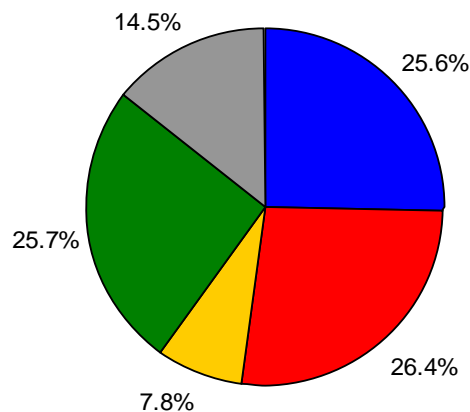
- Enillodd Llafur sedd Wrecsam oddi ar yr ymgeisydd annibynnol John Marek, ond enillodd y Ceidwadwyr sedd Gorllewin Clwyd oddi ar Lafur.
- Enillodd Plaid Cymru y ddwy etholaeth newydd a ffurfiwyd, sef Aberconwy ac Arfon, yn dilyn newidiadau i'r ffiniau ers etholiadau 2003.
- O'u cymharu â chanlyniadau tybiannol 2003, enillodd y Ceidwadwyr 1 sedd yn llai yn 2007, ac enillodd Plaid Cymru 1 sedd ychwanegol. (Fodd bynnag, o'u cymharu â chanlyniadau tybiannol 2003 ar gyfer ardal Gogledd Cymru gynt, mae'r seddi rhanbarthol wedi aros yr un fath.)

Cyfrannau'r pleidleisiau a nifer y seddi

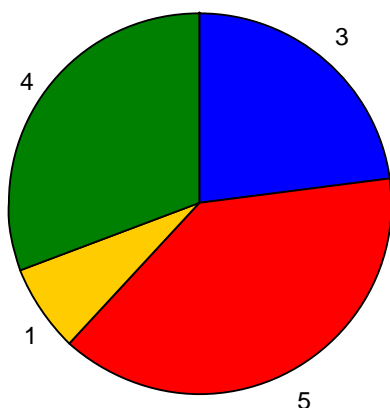
Y bleidlais etholaethol

Y bleidlais ranbarthol

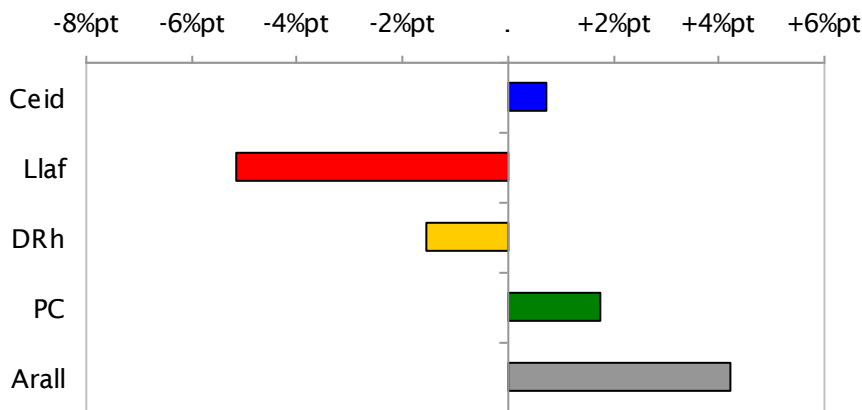
Seddi

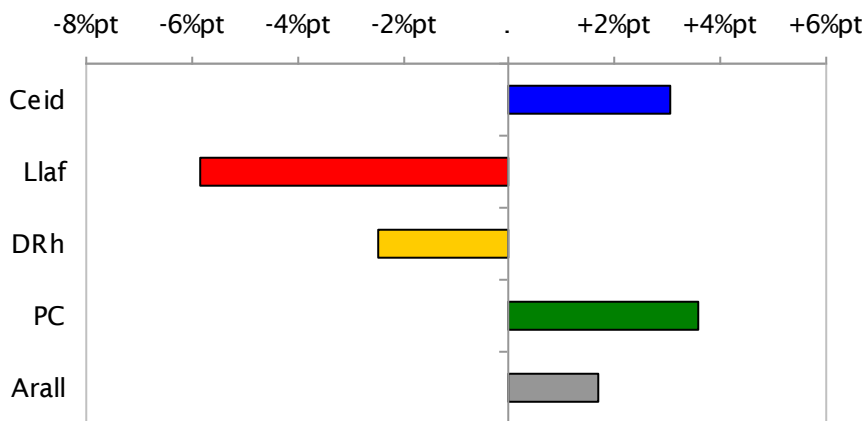
- Llafur a gadwodd gyfran fwyaf y bleidlais etholaethol, o flaen Plaid Cymru a'r Ceidwadwyr, a oedd â chyfrannau tebyg.
- Yn y bleidlais ranbarthol, llwyddodd Llafur, Plaid Cymru a'r Ceidwadwyr i gael tua chwarter y bleidlais yr un.
- Gyda'i gilydd, enillodd y pleidiau 'eraill' dros 10 y cant o'r bleidlais etholaethol a bron i 15 y cant o'r bleidlais ranbarthol.

Newidiadau yn y cyfrannau o'u cymharu â 2003

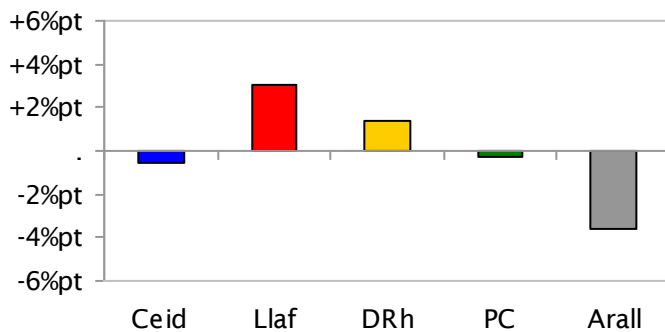
Y bleidlais etholaethol

Y bleidlais ranbarthol

Gwahaniaethau yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol - Gogledd Cymru

- Gostyngodd cyfran Llafur dros 5 pwynt % yn y ddwy bleidlais.
- Gostyngodd cyfran y Democratiaid Rhyddfrydol hefyd yn y bleidlais etholaethol (1.5 pwynt %) ac yn y bleidlais ranbarthol (2.5 pwynt %).
- Cynyddodd y Ceidwadwyr a Phlaid Cymru eu cyfran yn y ddwy bleidlais.
- Cynyddodd y pleidiau 'eraill' eu cyfran o'r bleidlais yn y bleidlais ranbarthol ac hefyd fwy na 4 pwynt % yn y bleidlais etholaethol.
- Roedd cyfran Llafur o'r bleidlais yn y bleidlais etholaethol 3 pwynt % yn uwch nag yn y bleidlais ranbarthol.
- Ar y llaw arall, roedd cyfran y pleidiau 'eraill' bron i 4 pwynt % yn uwch yn y bleidlais ranbarthol nag yn y bleidlais etholaethol.

Nodyn: Mae amrywiad o bwynt canrannol negyddol yn golygu bod plaid wedi cael cyfran uwch o'r bleidlais yn y bleidlais ranbarthol nag yn y bleidlais etholaethol.

2.2.3. Canol De Cymru

Gwneir y cymariaethau gyda'r *canlyniadau tybiannol* ar gyfer 2003
Y seddi a enillwyd

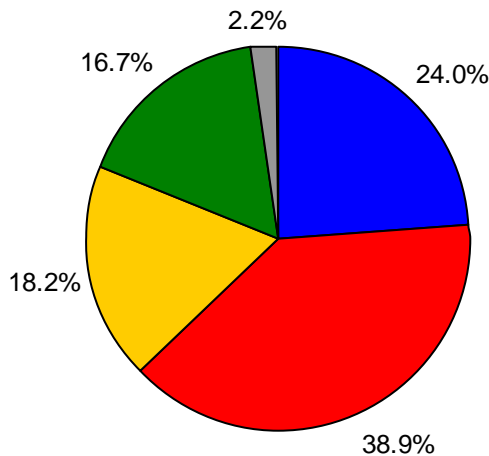
Canol De Cymru

Seddi etholaethol	1	6	1	0	0
Seddi rhanbarthol	2	0	0	2	0
Cyfanswm y seddi a enillwyd	3	6	1	2	0
Newidiadau	+1	-1	0	0	0

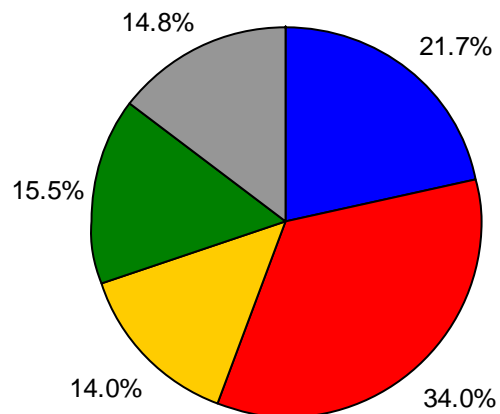
- Enillodd y Ceidwadwyr sedd Gogledd Caerdydd oddi ar Lafur, sy'n parhau i ddal hanner y seddi yn y rhanbarth.
- Arhosodd cyfrannau'r seddi rhanbarthol yr un fath ag yn 2003; dwy i'r Ceidwadwyr a dwy i Blaid Cymru.

Cyfrannau'r pleidleisiau a nifer y seddi

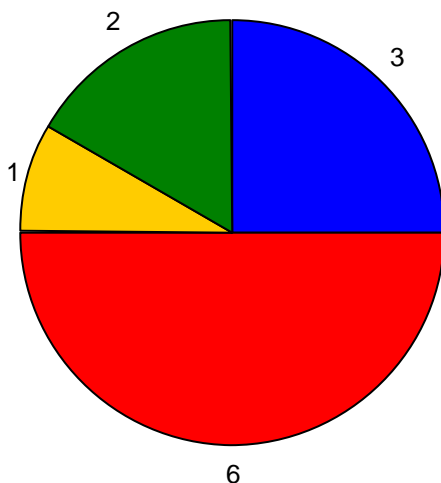
Y bleidlais etholaethol

Y bleidlais ranbarthol

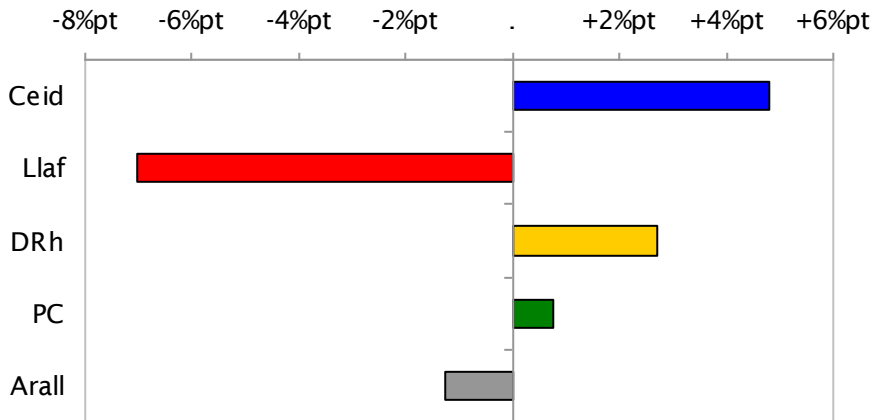
Seddi

- Llwyddodd Llafur i gael bron i ddwy ran o bump o'r bleidlais yn y bleidlais etholaethol. Y Ceidwadwyr ddaeth yn ail gyda bron i chwarter y bleidlais.
- Daeth y Democratiaid Rhyddfrydol yn drydydd o ran y gyfran yn y bleidlais etholaethol ond daethant y tu ôl i Blaid Cymru yn y bleidlais ranbarthol.
- Gyda'i gilydd, cafodd yr ymgeiswyr 'eraill' bron i 15 y cant o'r bleidlais yn y bleidlais ranbarthol.

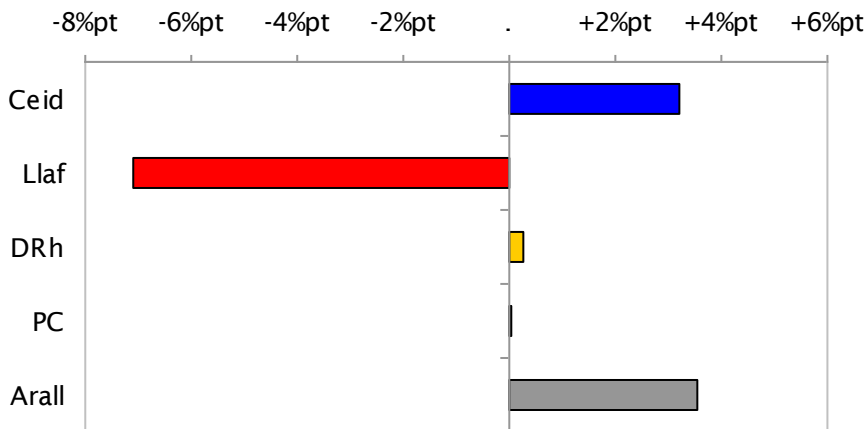
Newidiadau yn y cyfrannau o’u cymharu â 2003

Y bleidlais etholaethol

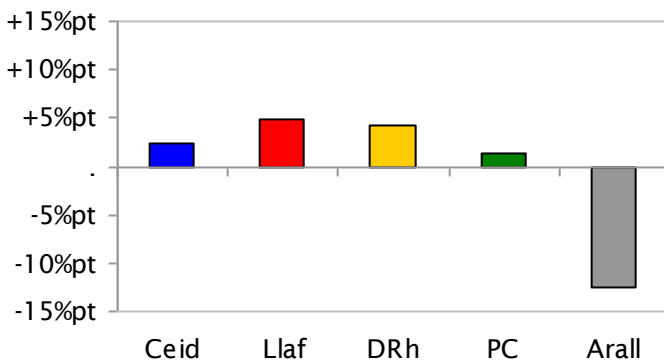
- Cynyddodd y Ceidwadwyr eu cyfran o’r bleidlais dros 3 pwynt % yn y bleidlais ranbarthol a bron i 5 pwynt % yn y bleidlais etholaethol.
- Ni newidiodd cyfran y Democratiaid Rhyddfrydol lawer yn y bleidlais ranbarthol ond cododd 3 pwynt % yn y bleidlais etholaethol.

Y bleidlais ranbarthol

- Gyda’i gilydd, gostyngodd cyfran y pleidiau ‘eraill’ yn y bleidlais etholaethol ond cynyddodd eu cyfran bron i 4 pwynt % yn y bleidlais ranbarthol.
- Gostyngodd cyfran Llafur 7 pwynt % yn y ddwy bleidlais.

Gwahaniaethau yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol - Canol De Cymru

- Roedd cyfran Llafur o’r bleidlais bron i 5 pwynt % yn uwch yn y bleidlais etholaethol nag yn y bleidlais ranbarthol.
- Perfformiodd y Democratiaid Rhyddfrydol yn well hefyd (gyda chynnydd o fwy na 4 pwynt %) yn y bleidlais etholaethol.
- Gyda’i gilydd, cafodd y pleidiau ‘eraill’ gyfran uwch o’r bleidlais yn y bleidlais ranbarthol nag yn y bleidlais etholaethol – 13 pwynt % yn uwch.

Nodyn: Mae amrywiad o bwynt canrannol negyddol yn golygu bod plaid wedi cael cyfran uwch o’r bleidlais yn y bleidlais ranbarthol nag yn y bleidlais etholaethol.

2.2.4. Dwyrain De Cymru

Gwneir y cymariaethau gyda'r *canlyniadau tybiannol* ar gyfer 2003
Y seddi a enillwyd

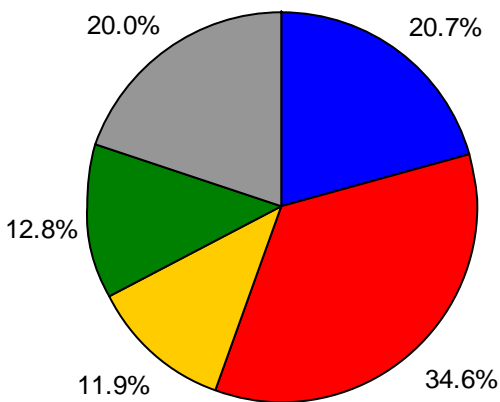
Dwyrain De Cymru

Seddi etholaethol	1	6	0	0	1
Seddi rhanbarthol	1	0	1	2	0
Cyfanswm y seddi a enillwyd	2	6	1	2	1
Newidadau	-1	-1	0	+1	+1

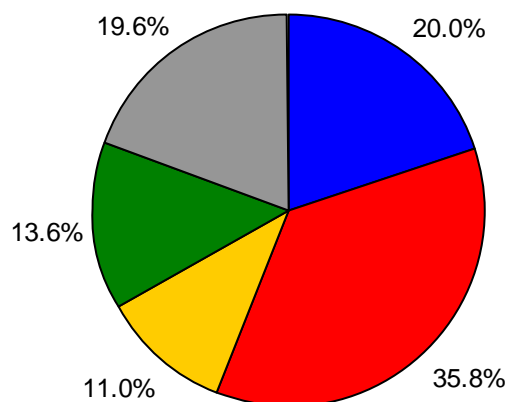
- Cadwodd yr ymgeisydd annibynnol Trish Law sedd Blaenau Gwent a enillodd yn wreiddiol yn ystod isetholiad 2006.
- Enillodd Plaid Cymru sedd ranbarthol oddi ar y Ceidwadwyr.

Cyfrannau'r pleidleisiau a nifer y seddi

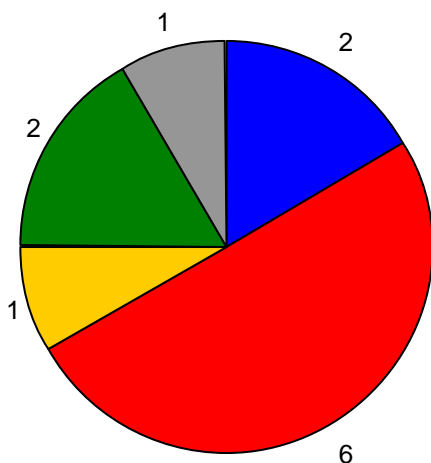
Y bleidlais etholaethol

Y bleidlais ranbarthol

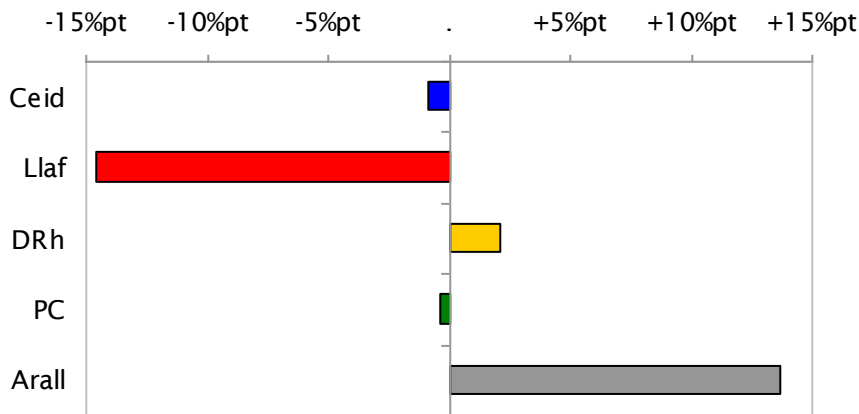
Seddi

- Cafodd Llafur tua 35 y cant o'r bleidlais yn y ddwy bleidlais ac enillodd hanner y seddi yn y rhanbarth.
- Gyda'i gilydd, enillodd y pleidiau 'eraill' tua phumed rhan o'r pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol, er bod y blaid Llais y Bobl wedi ennill 8.4 y cant o'r bleidlais yn y bleidlais etholaethol.
- Enillodd y Ceidwadwyr bumed rhan o'r bleidlais yn y ddwy bleidlais ac un sedd ranbarthol.

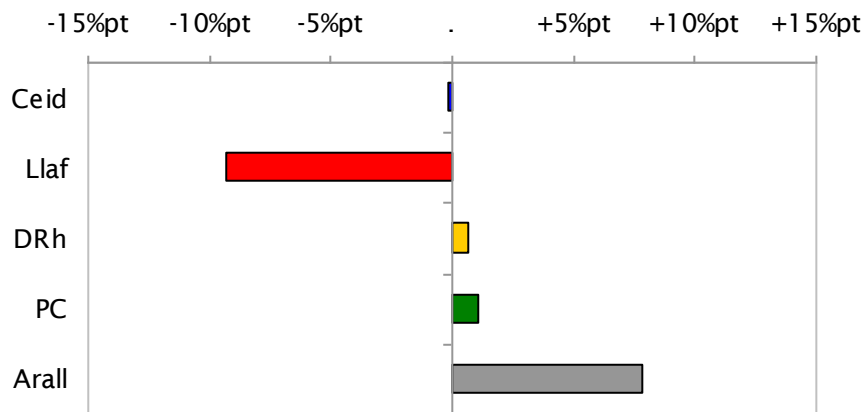
Newidiadau yn y cyfrannau o'u cymharu â 2003

Y bleidlais etholaethol

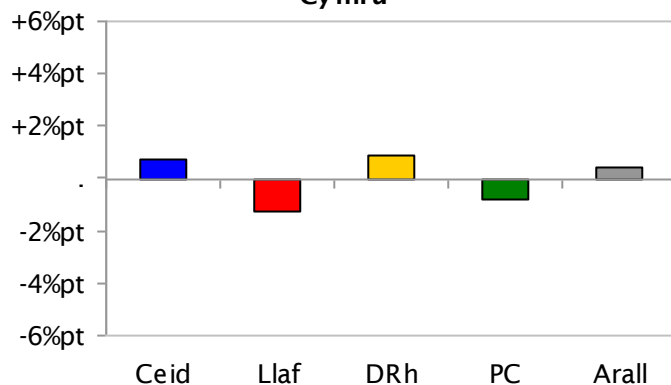
- Gostyngodd cyfran Llafur o'r bleidlais 9 pwynt % yn y bleidlais ranbarthol ac 15 pwynt % yn y bleidlais etholaethol.
- Cynyddodd y Democratiaid Rhyddfrydol eu cyfran o'r bleidlais 2 bwynt % yn y bleidlais etholaethol.

Y bleidlais ranbarthol

- Gyda'i gilydd, cynyddodd cyfran y pleidiau 'eraill' o'r bleidlais yn y bleidlais etholaethol 14 pwynt % (gyda'r pleidleisiau dros blaid Llais y Bobl yn cynrychioli dros hanner y cynnydd) ac 8 pwynt % yn y bleidlais ranbarthol.

Gwahaniaethau yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol - Dwyrain De Cymru

- Nid oedd llawer o wahaniaeth yng nghyfrannau canrannol y bleidlais fesul plaid rhwng y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol.

Nodyn: Mae amrywiad o bwynt canrannol negyddol yn golygu bod plaid wedi cael cyfran uwch o'r bleidlais yn y bleidlais ranbarthol nag yn y bleidlais etholaethol.

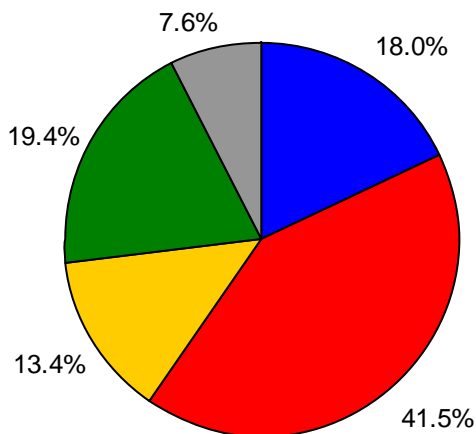
2.2.5. Gorllewin De Cymru

Gwneir y cymariaethau gyda'r *canlyniadau tybiannol* ar gyfer 2003
Y seddi a enillwyd

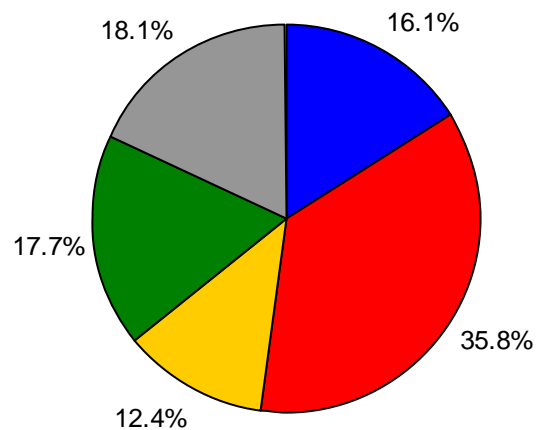
	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall
Gorllewin De Cymru					
Seddi etholaethol	0	7	0	0	0
Seddi rhanbarthol	1	0	1	2	0
Cyfanswm y seddi a enillwyd	1	7	1	2	0
Newidiadau	0	0	0	0	0

- Enillodd Llafur bob un o'r saith sedd etholaethol yng Ngorllewin De Cymru yn 2007, fel y gwnaeth yn Etholiad y Cynulliad yn 2003.
- Nid oedd newid yng nghyfrannau'r seddi rhanbarthol, gyda Phlaid Cymru'n ennill dwy o'r seddi, a'r Ceidwadwyr a'r Democratiaid Rhyddfrydol yn ennill un sedd yr un.

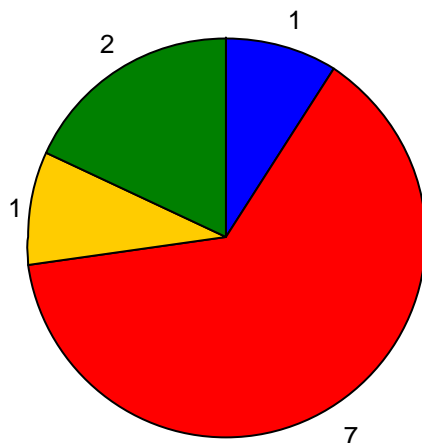
Cyfrannau'r pleidleisiau a nifer y seddi
Y bleidlais etholaethol

Y bleidlais ranbarthol

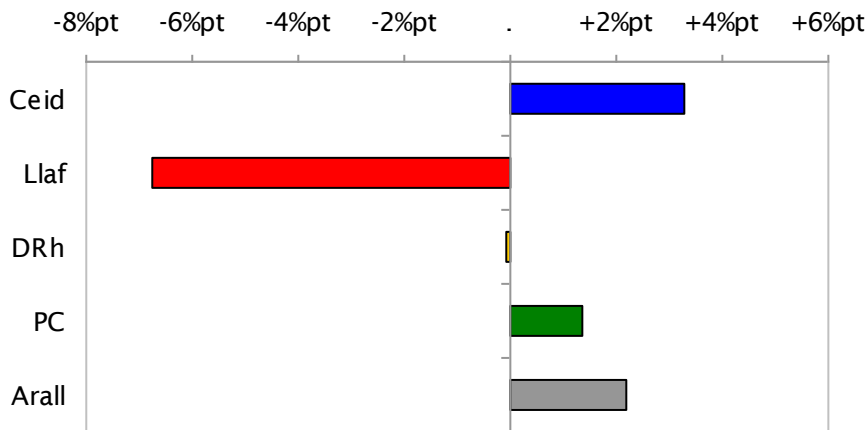
Seddi

- Enillodd Llafur dros 40 y cant o'r bleidlais yn y bleidlais etholaethol a chafodd fwy na dwbl cyfran y blaidd a oedd yn ail yn y ddwy bleidlais.
- Plaid Cymru a gafodd y gyfran ail uchaf yn y ddwy bleidlais, gyda'r Ceidwadwyr yn dilyn yn agos yn drydydd.
- Gyda'i gilydd, enillodd y pleidiau 'eraill' 18 y cant o'r bleidlais ranbarthol.

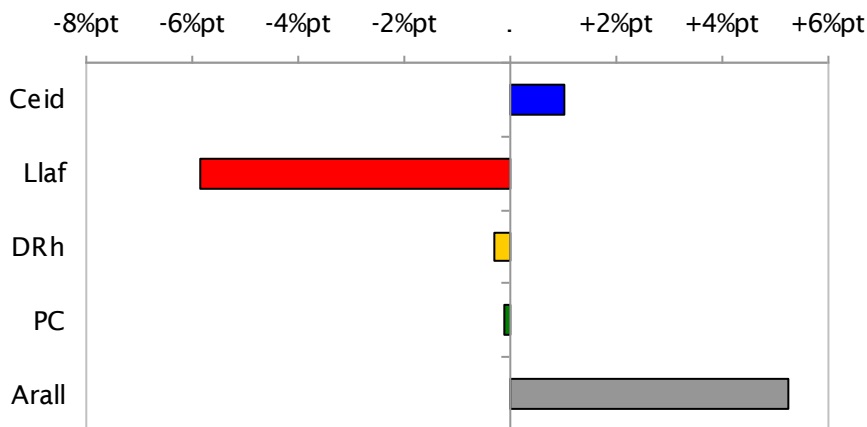
Newidiadau yn y cyfrannau o’u cymharu â 2003

Y bleidlais etholaethol

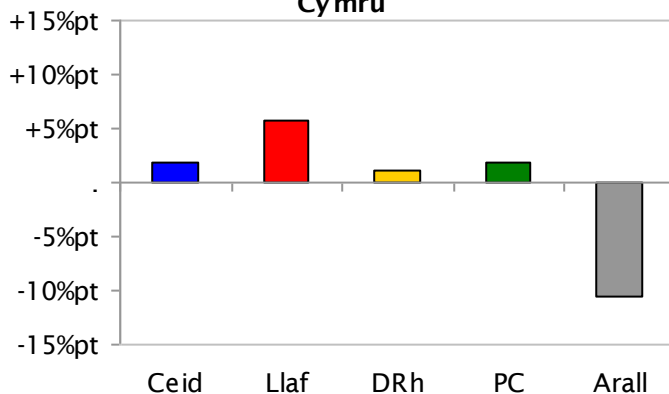
- Gostyngodd cyfran Llafur yn y bleidlais etholaethol 7 pwynt % a 6 pwynt % yn y bleidlais ranbarthol.
- Cafodd y Ceidwadwyr y cynnydd mwyaf yng nghyfran y bleidlais (3 pwynt %) yn nhermau’r bleidlais etholaethol.

Y bleidlais ranbarthol

- Cynyddodd cyfran Plaid Cymru o’r bleidlais etholaethol 1.4 pwynt %.
- Gyda’i gilydd, cynyddodd cyfran y pleidiau ‘eraill’ o’r pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol 2 bwynt % a 5 pwynt % yn y drefn honno.

Gwahaniaethau yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol - Gorllewin De Cymru

- Roedd cyfran Llafur o’r bleidlais yn y bleidlais etholaethol 6 pwynt % yn uwch na’i chyfran yn y bleidlais ranbarthol.
- Gyda’i gilydd, roedd cyfran y pleidiau ‘eraill’ yn y bleidlais ranbarthol 11 pwynt % yn uwch na’u cyfran yn y bleidlais etholaethol.

Nodyn: Mae amrywiad o bwynt canrannol negyddol yn golygu bod plaid wedi cael cyfran uwch o’r bleidlais yn y bleidlais ranbarthol nag yn y bleidlais etholaethol.

2.3. Crynodebau'r pleidiau

2.3.1. Y Ceidwadwyr

- Roedd gan y Ceidwadwyr ymgeisydd yn sefyll ym mhob etholaeth, a chyfanswm o 38 o ymgeiswyr ar gyfer rhestrau rhanbarthol y pleidiau. Collasant un blaendal, ym Mlaenau Gwent.
- Enillodd y Ceidwadwyr 12 o seddi yn 2007, un yn fwy nag yn 2003 a thair yn fwy nag yn 1999. Maent yn dal un rhan o bump o'r seddi yn y trydydd Cynulliad.

Tueddiadau: etholiadau Cynulliad 1999, 2003, 2007
Dangosir y canlyniadau *gwirioneddol* ar gyfer 1999 a 2003

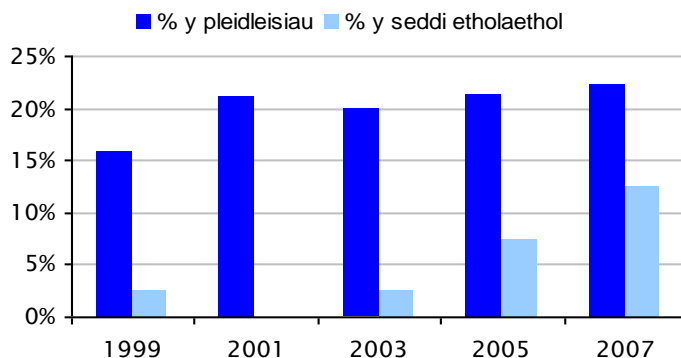
Y Ceidwadwyr	1999	2003	2007
Seddi			
Seddi etholaethol	1	1	5
Seddi rhanbarthol	8	10	7
Cyfanswm y seddi a enillwyd	9	11	12
Newidiadau	.	+2	+1
Y bleidlais etholaethol			
Pleidleisiau (miloedd)	162	170	219
Canran y bleidlais	15.8%	19.9%	22.4%
Newid mewn pwynt canrannol	.	+4.1%	+2.4%
Y bleidlais ranbarthol			
Pleidleisiau (miloedd)	168	163	209
Canran y bleidlais	16.5%	19.2%	21.5%
Newid mewn pwynt canrannol	.	+2.7%	+2.3%

- Eu cyfran o'r bleidlais etholaethol yw 22.4 y cant a'u cyfran o'r bleidlais ranbarthol yw 21.5 y cant. Cafwyd cynnydd o 6.6 pwynt % a 5 pwynt % ers etholiad 1999.

- Mae gan y Ceidwadwyr un Aelod Cynulliad sy'n fenyw (Angela Burns), un yn llai nag yn etholiad 2003.

- O'i gymharu â chyfran y bleidlais yn 2003, roedd gogwydd o rhwng 5 a 10 pwynt % o Lafur i'r Ceidwadwyr mewn naw etholaeth, dros y pum rhanbarth. Roedd y gogwydd mwyaf (gogwydd o 9.8 pwynt %) yng Ngŵyr.

Tueddiadau: Y bleidlais etholaethol 1999 - 2007

Y Ceidwadwyr: y cyfrannau mwyaf a lleiaf ym mhleidlais etholaethol 2007

Gwneir y cymariaethau gyda'r canlyniadau tybiannol ar gyfer 2003

Y cynnydd mwyaf yng nghyfran ganrannol y bleidlais o 2003 (pt %)			Y gostyngiadau mwyaf yng nghyfran ganrannol y bleidlais o 2003 (pt %)		
1	De Clwyd	+10.7%	1	Ynys Môn	-15.5%
2	Gŵyr	+10.2%	2	Mynwy	-5.5%
3	Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	+9.8%	3	Arfon	-3.5%
Y gyfran ganrannol fwyaf o'r bleidlais			Y gyfran ganrannol leiaf o'r bleidlais		
1	Mynwy	52.1%	1	Blaenau Gwent	4.0%
2	Gogledd Caerdydd	45.3%	2	Rhondda	5.1%
3	Preseli Sir Benfro	38.6%	3	Merthyr Tudful a Rhymni	5.5%

Nodyn: Mae'r blociau lliw yn dangos y blaidd fuddugol

Mae'r tabl cyntaf isod yn dangos y pum sedd etholaethol a enillwyd gan y Ceidwadwyr yn 2007, wedi'u rhestru yn ôl y mwyafrif. Sedd etholaethol ddiogelaf y Ceidwadwyr yw Mynwy (Nick Ramsay), gyda mwyafrif o 28.6 y cant.

Mae'r ail dabl yn dangos y seddi rhanbarthol a enillwyd gan y Ceidwadwyr, yn ogystal â'r drefn o ran dyraniad y seddi rhanbarthol gan ddefnyddio fformiwla d'Hondt. Er enghraifft, yng Nghanolbarth a Gorllewin Cymru, dyrannwyd sedd i'r blaid yn ystod y trydydd cylch o gyfrifiadau.

Seddi etholaethol y Ceidwadwyr yn ôl mwyafrif

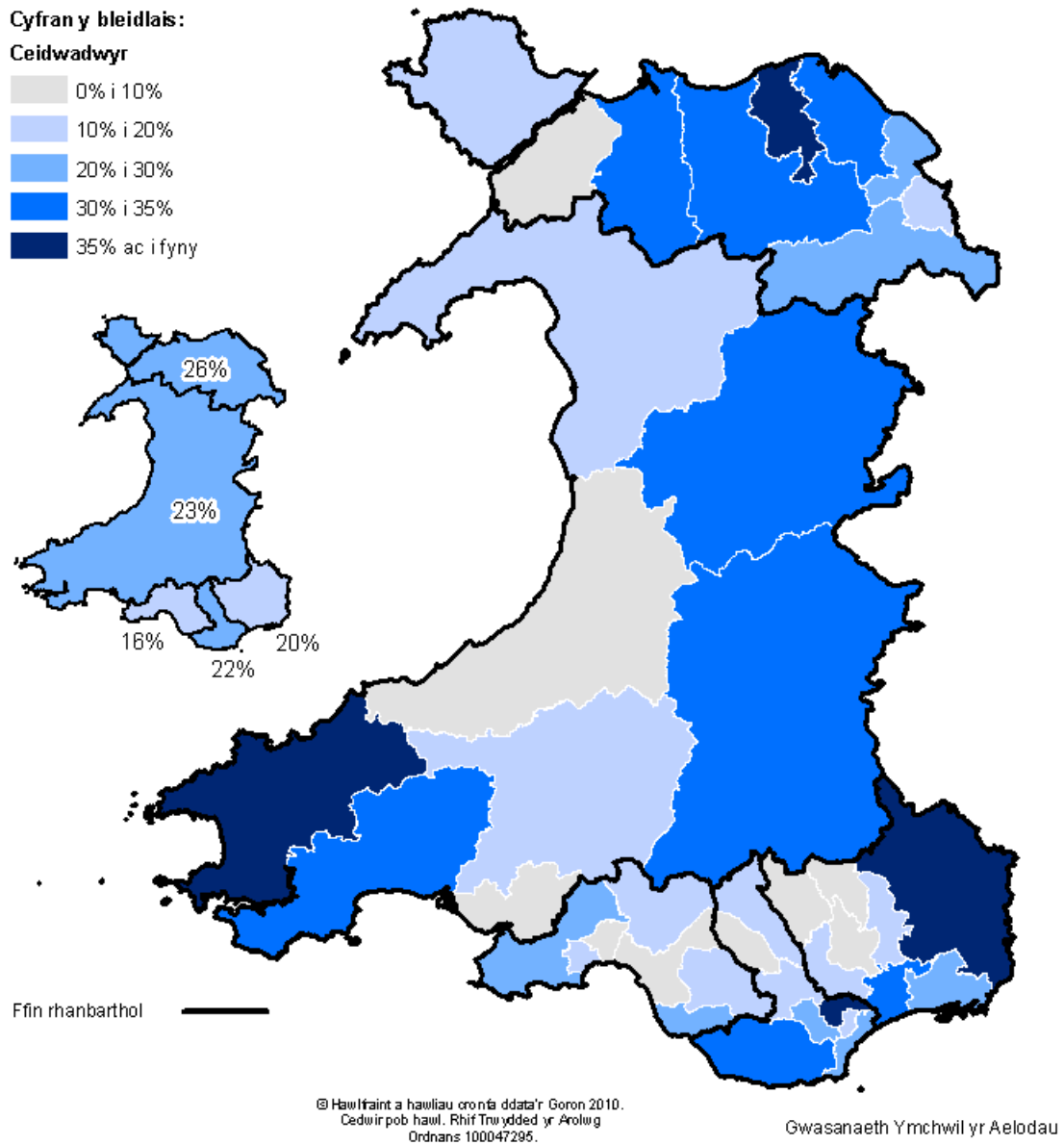
		Mwyafrif	% y mwyafr
1	 Mynwy	8,469	28.6%
2	 Gogledd Caerdydd	4,844	14.4%
3	 Preseli Sir Benfro	3,205	11.2%
4	 Gorllewin Clwyd	1,596	6.1%
5	 Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	98	0.3%

Seddi rhanbarthol y Ceidwadwyr yn ôl y drefn y cawsant eu dyrannu o fewn y rhanbarth

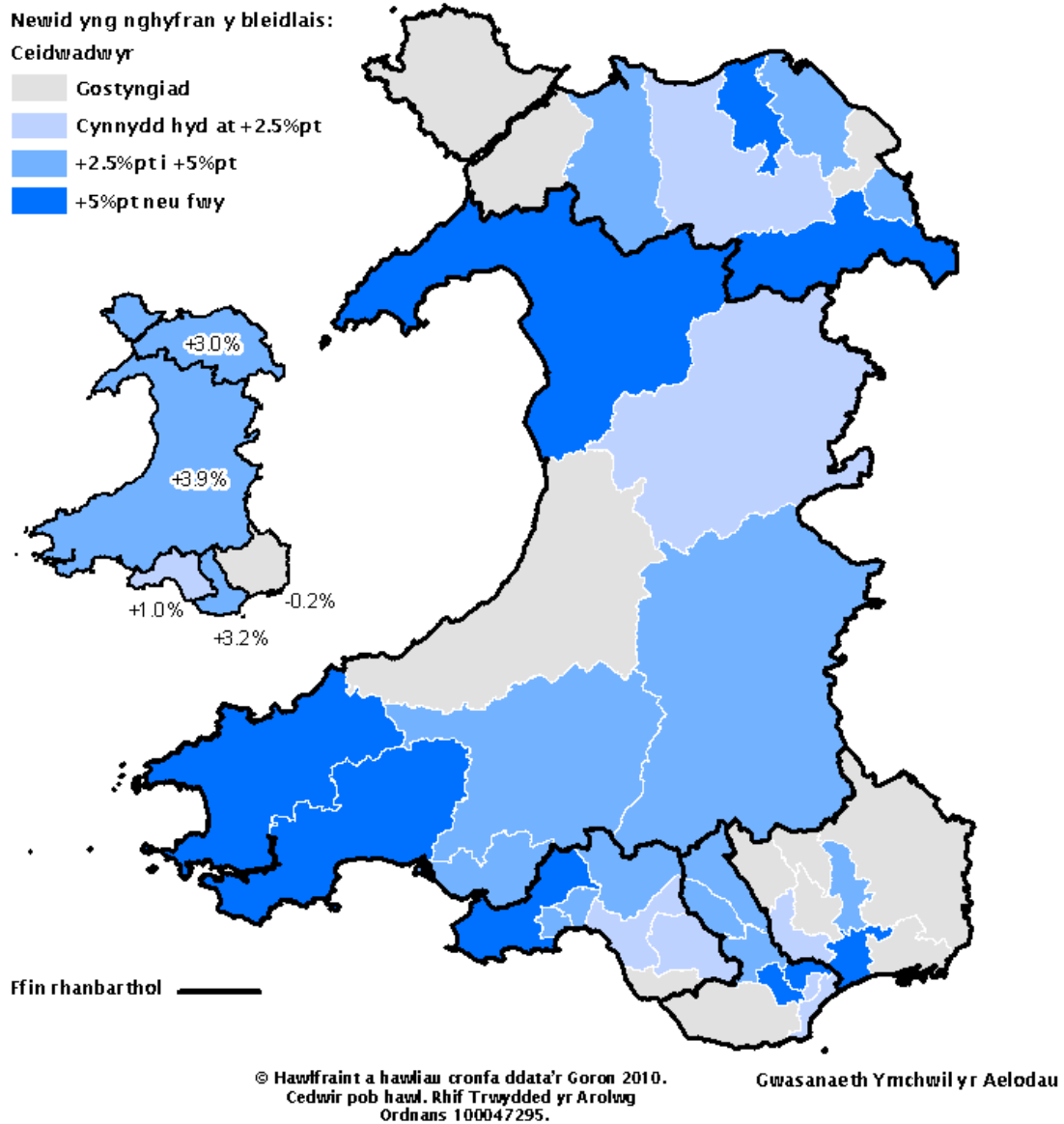
	Trefn y sedd o fewn y rhanbarth
 Canolbarth a Gorllewin Cymru	3ydd
 Gogledd Cymru	1af
 Gogledd Cymru	2ail
 Canol De Cymru	2ail
 Canol De Cymru	4ydd
 Dwyrain De Cymru	3ydd
 Gorllewin De Cymru	2ail

Mae'r mapiau ar y ddwy dudalen nesaf yn dangos yr etholaethau a'r rhanbarthau wedi'u lliwio yn ôl cyfran y bleidlais, neu'r newid yn nghyfran y bleidlais a enillwyd gan y Ceidwadwyr. Mae'r wybodaeth am y lefel etholaethol yn ymwneud â'r bleidlais etholaethol, ac mae'r wybodaeth am y lefel ranbarthol yn ymwneud â'r bleidlais ranbarthol.

Map yn dangos cyfran y bleidlais a enillwyd gan y Ceidwadwyr, yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol (y map ar y chwith)

Map yn dangos y newid o ran y pwynt canrannol yng nghyfran y bleidlais a enillwyd gan y Ceidwadwyr, yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol (map ar y chwith)
 Gwneir y cymariaethau gyda'r *canlyniadau tybiannol* ar gyfer 2003

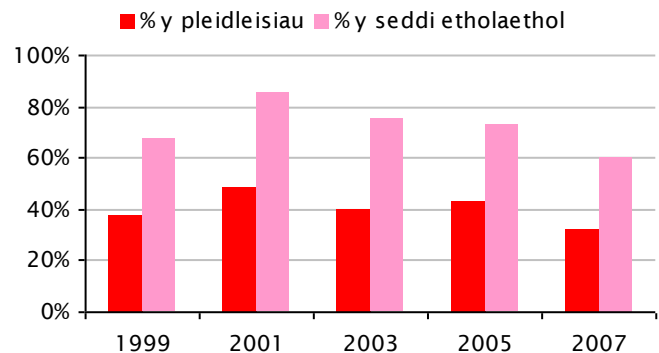
2.3.2. Llafur

- Roedd gan Lafur ymgeisydd yn sefyll ym mhob etholaeth, a chyfanswm o 25 o ymgeiswyr ar restrau rhanbarthol y pleidiau. Ni cholodd unrhyw flaendaliadau.
- Enillodd Llafur 26 o seddi yn 2007, 43.3 y cant o seddi'r Cynulliad, 4 sedd yn llai nag a gafodd yn 2003, a 2 sedd yn llai nag yn 1999.
- Enillodd Llafur gyfran fwyaf y bleidlais, sef 32.2 y cant yn y bleidlais etholaethol a 29.6 y cant yn y bleidlais ranbarthol. Mae ei chyfran yn y ddwy bleidlais wedi gostwng ers 2003.
- Cynyddodd Llafur ei chyfran o'r bleidlais etholaethol mewn un etholaeth yn unig, sef Canol Caerdydd, gyda chynnydd o 2.0 pwynt %.
- Cafwyd y gostyngiad mwyaf yn ei chyfran o'r bleidlais, (-38.9 pwynt %) ym Mlaenau Gwent lle cadwodd Trish Law y sedd a enillwyd gan Lafur yn ystod isetholiad 2006.
- Mae gan Lafur 16 o Aelodau Cynulliad sy'n fenywod, y nifer a'r gyfran fwyaf gan unrhyw blaid.
- O gymharu hynny â chyfran y bleidlais etholaethol yn 2003, roedd 18 achos o drosglwyddo dros 5 pwynt % o Lafur i blaid neu ymgeisydd arall. Mewn traean o'r achosion, collodd Llafur y sedd. Roedd trosglwyddiad o 6 pwynt % o'r ymgeisydd annibynnol John Marek i Lafur yn Wrecsam.

Tueddiadau: etholiadau Cynulliad 1999, 2003, 2007
Dangosir y canlyniadau *gwirioneddol* ar gyfer 1999 a 2003

Llafur	1999	2003	2007
Seddi			
Seddi etholaethol	27	30	24
Seddi rhanbarthol	1	0	2
Cyfanswm y seddi a enillwyd	28	30	26
Newidiadau	.	+2	-4
Y bleidlais etholaethol			
Pleidleisiau (miloedd)	385	341	315
Canran y bleidlais	37.6%	40.0%	32.2%
Newid mewn pwynt canrannol	.	+2.4%	-7.8%
Y bleidleis ranbarthol			
Pleidleisiau (miloedd)	362	311	289
Canran y bleidlais	35.4%	36.6%	29.6%
Newid mewn pwynt canrannol	.	+1.2%	-6.9%

Tueddiadau: Y bleidlais etholaethol 1999 - 2007

Llafur: y cyfrannau mwyaf a lleiaf ym mhleidlais etholaethol 2007

Gwneir y cymariaethau gyda'r canlyniadau tybiannol ar gyfer 2003

Y cynnydd mwyaf/y gostyngiadau lleiaf yng nghyfran ganrannol y bleidlais o 2003 (pt %)			Y gostyngiadau mwyaf yng nghyfran ganrannol y bleidlais o 2003 (pt %)				
1		Canol Caerdydd	+2.0%	1		Blaenau Gwent	-38.9%
2		De Clwyd	-1.4%	2		Merthyr Tudful a Rhymni	-23.5%
3		Pen-y-bont ar Ogwr	-2.3%	3		Islwyn	-18.2%
Y gyfran ganrannol fwyaf o'r bleidlais			Y gyfran ganrannol leiaf o'r bleidlais				
1		Rhondda	58.2%	1		Ceredigion	5.1%
2		Cwm Cynon	56.7%	2		Sir Drefaldwyn	6.9%
3		Ogwr	51.7%	3		Brycheiniog a Sir Faesyfed	8.7%

Nodyn: Mae'r blociau lliw yn dangos y blaid fuddugol

Mae'r tabl cyntaf isod yn dangos y 24 o seddi etholaethol a enillwyd gan Lafur yn 2007, wedi'u rhestru yn ôl mwyafrif canrannol. Ei sedd etholaethol ddiogelaf yw Ogwr (Janice Gregory), lle cafwyd mwyafrif o 34.7 y cant. Cadwodd Llafur dair o'r pedair etholaeth lle ceir y mwyafrif mwyaf ymylol, sef Bro Morgannwg (0.2 y cant), Dyffryn Clwyd (0.4 y cant) a Delyn (2.4 y cant).

Seddi etholaethol Llafur wedi'u rhestru yn ôl mwyafrif

		Mwyafrif % y mwyafrif	
1		Ogwr	7,900 34.7%
2		Aberafan	6,571 32.0%
3		Cwm Cynon	5,623 28.8%
4		Rhondda	6,215 28.1%
5		Dwyrain Abertawe	4,961 23.9%
6		Tor-faen	5,396 23.2%
7		Merthyr Tudful a Rhymni	4,581 21.8%
8		Alun a Glannau Dyfrdwy	3,362 15.9%
9		Pontypridd	3,387 14.4%
10		Gorllewin Caerdydd	3,698 13.8%
11		Pen-y-bont ar Ogwr	2,556 10.4%
12		De Caerdydd a Phenarth	2,754 10.3%
13		Islwyn	2,218 9.4%
14		Caerffili	2,287 8.8%
15		Castell-nedd	1,944 7.7%
16		Gorllewin Abertawe	1,511 6.6%
17		Wrecsam	1,250 6.4%
18		Gorllewin Casnewydd	1,401 5.9%
19		De Clwyd	1,119 5.7%
20		Dwyrain Casnewydd	875 4.4%
21		Gŵyr	1,192 4.3%
22		Delyn	511 2.4%
23		Dyffryn Clwyd	92 0.4%
24		Bro Morgannwg	83 0.2%

Seddi rhanbarthol Llafur yn ôl y drefn y cawsant eu dyrannu o fewn y rhanbarth

	Trefn y sedd o fewn y rhanbarth
	Canolbarth a Gorllewin Cymru 1af
	Canolbarth a Gorllewin Cymru 2ail

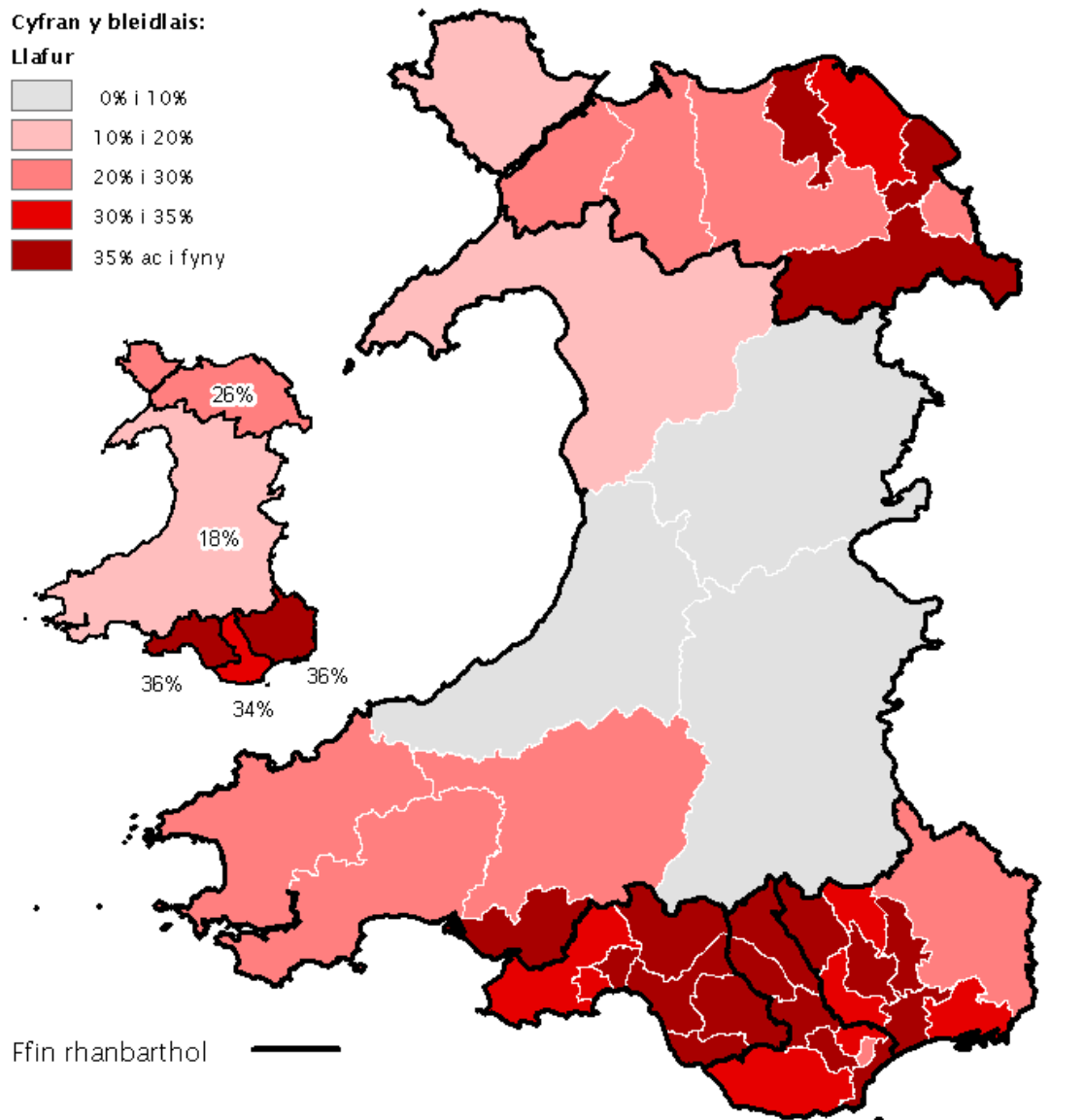
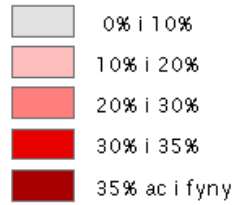
Mae'r ail dabl yn dangos pob sedd ranbarthol a enillwyd gan Lafur, yn ogystal â'r drefn o ran dyraniad y seddi rhanbarthol gan ddefnyddio fformiwla d'Hondt. Yn y Canolbarth a Gorllewin Cymru, dyrannwyd sedd i'r blaid yn ystod cylch cyntaf ac ail gylch y cyfrifiadau.

Mae'r mapiau ar y ddwy dudalen nesaf yn dangos yr etholaethau a'r rhanbarthau wedi'u lliwio yn ôl cyfran y bleidlais, neu'r newid yn nghyfran y bleidlais a enillwyd gan Lafur. Mae'r wybodaeth am y lefel etholaethol yn ymwneud â'r bleidlais etholaethol, ac mae'r wybodaeth am y lefel ranbarthol yn ymwneud â'r bleidlais ranbarthol.

Map yn dangos cyfran y bleidlais a enillwyd gan Lafur, yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol (y map ar y chwith)

Cyfran y bleidlais:

Llafur

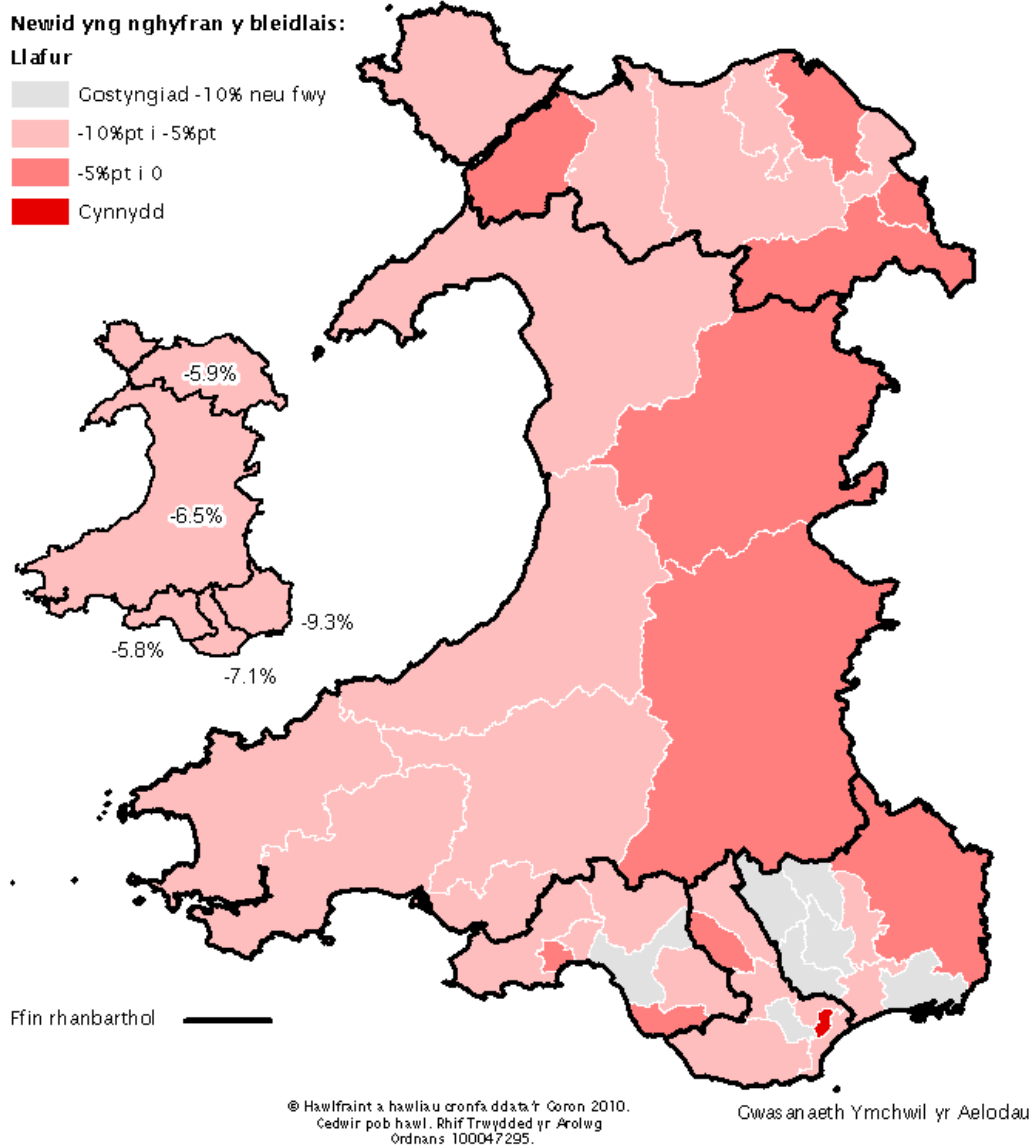

© Hawlfraint a hawliau cronfa ddata'r Goron 2010.
Cedwir pob hawl. Rhif Trwydded yr Arolwg
Ordians 100047295.

Gwasanaeth Ymchwil yr Aelodau

Map yn dangos y newid yn y pwynt canrannol yng nghyfran y bleidlais a enillwyd gan Lafur, yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol (map ar y chwith)

Gwneir y cymariaethau gyda'r canlyniadau tybiannol ar gyfer 2003

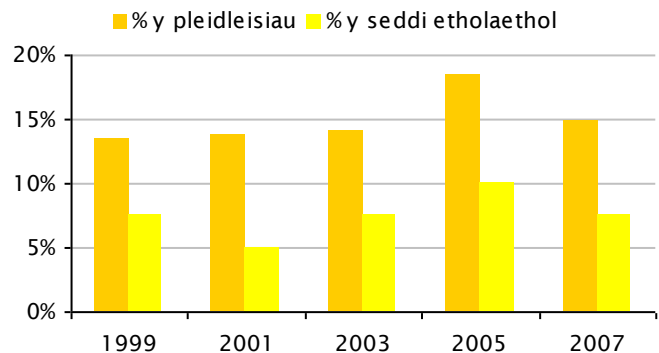
2.3.3. Y Democratiaid Rhyddfrydol

- Roedd gan y Democratiaid Rhyddfrydol ymgeisydd yn sefyll ym mhob etholaeth, a chyfanswm o 33 o ymgeiswyr ar restrau rhanbarthol y pleidiau. Collasant dri blaendal, yn Llanelli, Ynys Môn ac Islwyn.
- Enillodd y Democratiaid Rhyddfrydol 6 o seddi yn etholiad 2007, yr un nifer ag yn yr etholaethau a gynhaliwyd yn 1999 a 2003. Mae ganddynt 10 y cant o seddi'r Cynulliad.
- Ni cholodd y Democratiaid Rhyddfrydol unrhyw un o'u seddi yn etholiad 2007.
- Enillodd y Democratiaid Rhyddfrydol 14.8 y cant o'r bleidlais etholaethol ac 11.7 y cant o'r bleidlais ranbarthol.
- Cynyddodd eu cyfran o'r bleidlais etholaethol 0.6 pwynt % ers 2003, ond gostyngodd eu cyfran o'r bleidlais ranbarthol 1.0 pwynt %.
- Mae gan y Democratiaid Rhyddfrydol dri Aelod Cynulliad sy'n fenywod, sef Eleanor Burnham, Jenny Randerson a Kirsty Williams.
- O gymharu hynny â'r gyfran o'r bleidlais yn 2003, roedd tri achos o drosglwyddo dros 10 pwynt % o Lafur i'r Democratiaid Rhyddfrydol, ym Merthyr Tydfil a Rhymni, Dwyrain Casnewydd a Phontypridd.

Tueddiadau: etholiadau Cynulliad 1999, 2003, 2007
Dangosir y canlyniadau *gwirioneddol* ar gyfer 1999 a 2003

Y Democratiaid Rhyddfrydol	1999	2003	2007
Seddi			
Seddi etholaethol	3	3	3
Seddi rhanbarthol	3	3	3
Cyfanswm y seddi a enillwyd	6	6	6
Newidiadau	.	0	0
Y bleidlais etholaethol			
Pleidleisiau (miloedd)	138	120	144
Canran y bleidlais	13.5%	14.1%	14.8%
Newid mewn pwynt canrannol	.	+0.7%	+0.6%
Y bleidlais ranbarthol			
Pleidleisiau (miloedd)	128	108	115
Canran y bleidlais	12.5%	12.7%	11.7%
Newid mewn pwynt canrannol	.	+0.2%	-1.0%

Tueddiadau: y bleidlais etholaethol 1999 - 2007

Y Democratiaid Rhyddfrydol: y cyfrannau mwyaf a lleiaf ym mhleidlais etholaethol 2007

Gwneir y cymariaethau gyda'r canlyniadau tybiannol ar gyfer 2003

Cynnydd mwyaf yng nghyfran ganrannol y bleidlais o (pt %)	2003	Y gostyngiadau mwyaf yng nghyfran ganrannol y bleidlais o 2003 (pt %)	
1 ■ Pontypridd	+13.1%	1 ■ Dwyrain Abertawe	-6.7%
2 ■ Dwyrain Casnewydd	+11.5%	2 ■ Alun a Glannau Dyfrdwy	-6.7%
3 ■ Ceredigion	+8.5%	3 ■ Aberconwy	-6.1%
Y gyfran ganrannol fwyaf o'r bleidlais		Y gyfran ganrannol leiaf o'r bleidlais	
1 ■ Brycheiniog a Sir Faesyfed	52.2%	1 ■ Ynys Môn	3.4%
2 ■ Canol Caerdydd	51.2%	2 ■ Llanelli	3.8%
3 ■ Sir Drefaldwyn	39.0%	3 ■ Islwyn	4.8%

Nodyn: Mae'r blociau lliw yn dangos y blaidd fuddugol

Mae'r tabl cyntaf isod yn dangos y dair sedd etholaethol a enillwyd gan y Democratiaid Rhyddfrydol yn 2007, wedi'u rhestru yn ôl mwyafrif. Eu sedd etholaethol mwyaf diogel yw Canol Caerdydd (Jenny Randerson), lle cawsant fwyafrif o 29.3 y cant.

Seddi etholaethol y Democratiaid Rhyddfrydol wedi'u rhestru yn ôl mwyafrif

		Mwyafrif	% y mwyafrif
1	 Canol Caerdydd	6,565	29.3%
2	 Brycheiniog a Sir Faesyfed	5,354	18.6%
3	 Sir Drefaldwyn	1,979	8.9%

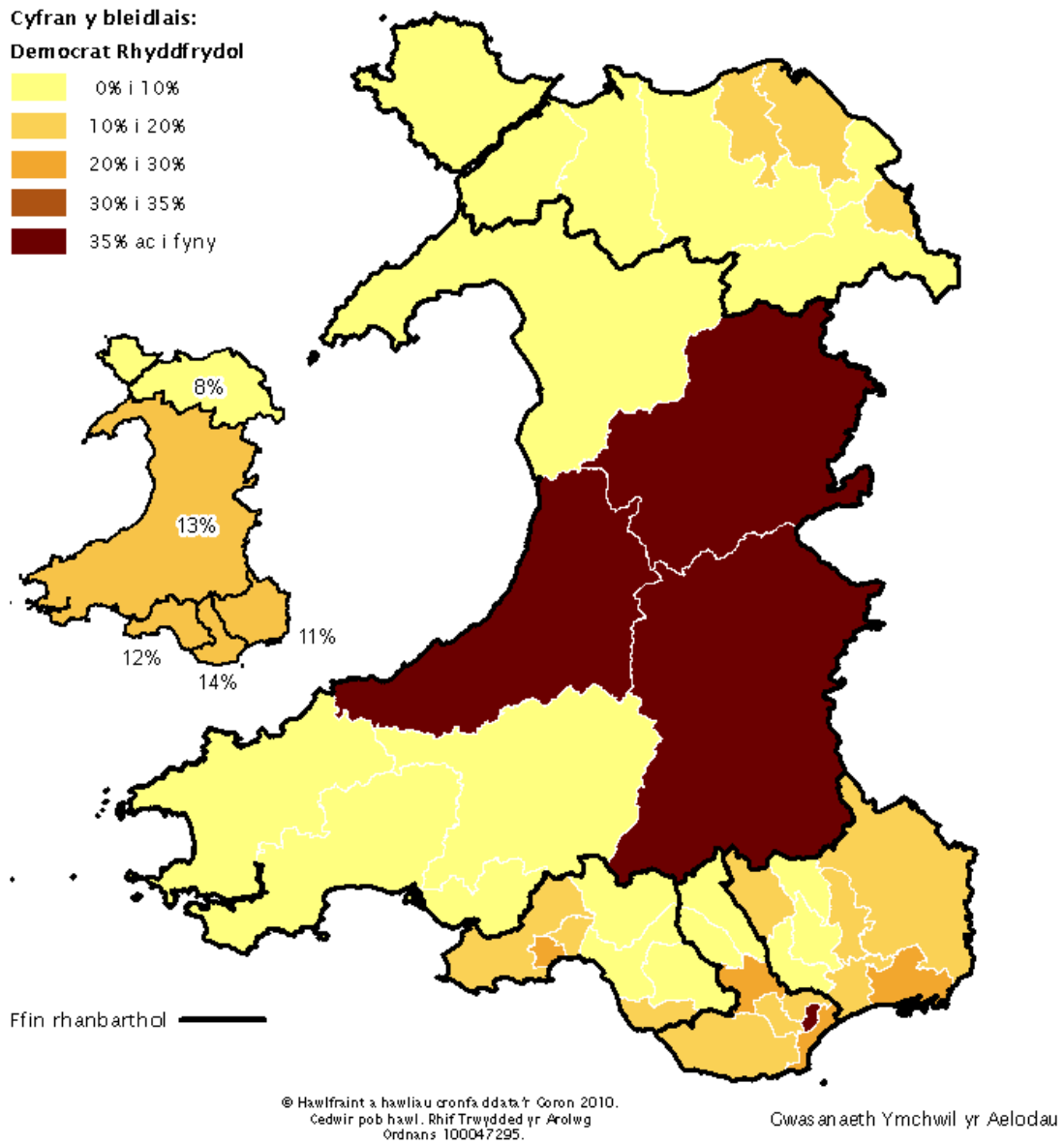
Mae'r ail dabl yn dangos pob sedd ranbarthol a enillwyd gan y Democratiaid Rhyddfrydol, yn ogystal â'r drefn o ran dyraniad y seddi rhanbarthol gan ddefnyddio fformiwla d'Hondt. Er enghraifft, yng Ngogledd Cymru, dyrannwyd sedd i'r blaid yn ystod trydydd cylch y cyfrifiadau. Yn y Canolbarth a Gorllewin Cymru, dyrannwyd sedd i'r blaid yn ystod cylch cyntaf ac ail gylch y cyfrifiadau.

Seddi rhanbarthol y Democratiaid Rhyddfrydol yn ôl y drefn y cawsant eu dyrannu o fewn y rhanbarth

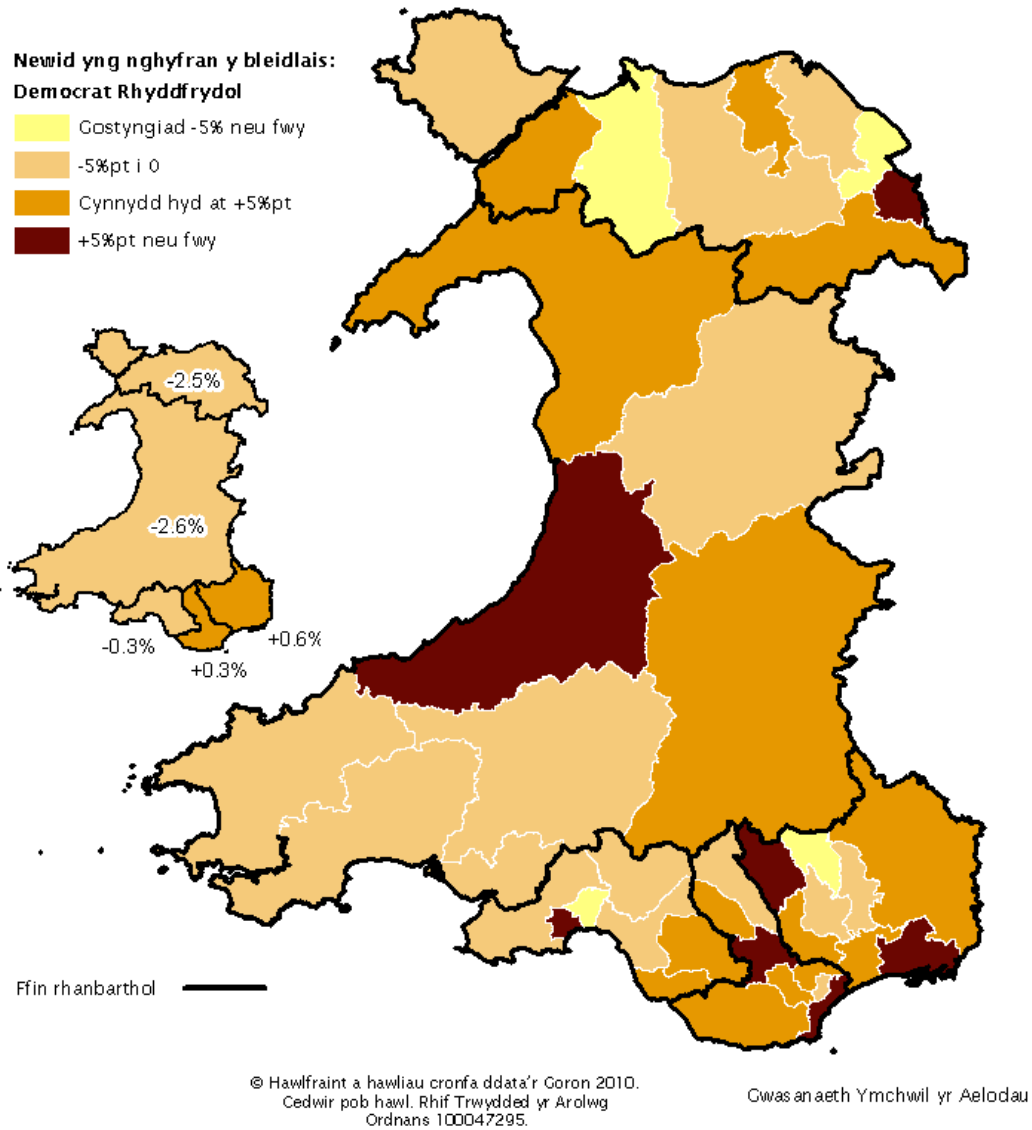
	Trefn y sedd o fewn y rhanbarth
 Gogledd Cymru	3ydd
 Dwyrain De Cymru	2ail
 Gorllewin De Cymru	3ydd

Mae'r mapiau ar y ddwy dudalen nesaf yn dangos yr etholaethau a'r rhanbarthau wedi'u lliwio yn ôl cyfran y bleidlais, neu'r newid yn nghyfran y bleidlais a enillwyd gan y Democratiaid Rhyddfrydol. Mae'r wybodaeth am y lefel etholaethol yn ymwneud â'r bleidlais etholaethol, ac mae'r wybodaeth am y lefel ranbarthol yn ymwneud â'r bleidlais ranbarthol

Map yn dangos cyfran y bleidlais a enillwyd gan y Democratiaid Rhyddfrydol, yn y pleidleisiau Etholaethol a Rhanbarthol (y map ar y chwith)

Map yn dangos y newid yn y pwynt canrannol yng nghyfran y bleidlais a enillwyd gan y Democratiaid Rhyddfrydol, yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol (map ar y chwith)
 Gwneir y cymariaethau gyda'r canlyniadau tybiannol ar gyfer 2003

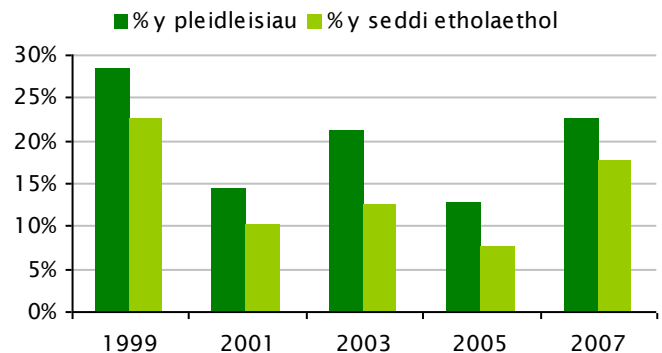
2.3.4. Plaid Cymru

- Roedd gan Blaid Cymru ymgeisydd yn sefyll ym mhob etholaeth, a chyfanswm o 20 o ymgeiswyr ar restrau rhanbarthol y pleidiau. Collodd un blaendal, ym Mlaenau Gwent.
- Enillodd Plaid Cymru 15 o seddi yn etholiad 2007, sef 25 y cant o'r seddi yn y trydydd Cynulliad. Roedd hyn dair sedd yn fwy na'r nifer yn etholiad 2003, ond dwy yn llai na'r 17 o seddi a enillodd yn etholiad 1999.
- Ei chyfran o'r bleidlais etholaethol a'r bleidlais ranbarthol yw 22.4 y cant a 21.0 y cant yn y drefn honno. Mae hyn yn gynydd o 1.2 pwynt % ac 1.3 pwynt % ers etholiadau 2003. Mae'n is na chyfran y bleidlais a gafodd yn 1999.
- Mae gan Blaid Cymru saith o Aelodau Cynulliad sy'n fenywod; ychydig o dan hanner nifer yr aelodau a etholwyd i gynrychioli Plaid Cymru.
- Yn etholiad 2007, etholwyd yr Aelod Cynulliad cyntaf o leiafrif ethnig i gynrychioli Plaid Cymru (Mohammad Asghar, Dwyrain De Cymru).
- O gymharu hynny â chyfran y bleidlais yn 2003, trosglwyddwyd dros 10 pwynt % o Blaid Cymru i'r ymgeisydd annibynnol Peter Rogers yn Ynys Môn. Roedd trosglwyddiadau o dros 5 pwynt % o Lafur i Blaid Cymru yng Nghastell-nedd, Cwm Cynon a Llanelli (sedd a enillwyd gan Blaid Cymru).

Tueddiadau: etholiadau Cynulliad 1999, 2003, 2007
Dangosir y canlyniadau *gwirioneddol* ar gyfer 1999 a 2003

Plaid Cymru	1999	2003	2007
Seddi			
Seddi etholaethol	9	5	7
Seddi rhanbarthol	8	7	8
Cyfanswm y seddi a enillwyd	17	12	15
Newidiadau	.	-5	+3
Y bleidlais etholaethol			
Pleidleisiau (miloedd)	291	180	219
Canran y bleidlais	28.4%	21.2%	22.4%
Newid mewn pwynt canrannol	.	-7.2%	+1.2%
Y bleidlais ranbarthol			
Pleidleisiau (miloedd)	312	168	205
Canran y bleidlais	30.5%	19.7%	21.0%
Newid mewn pwynt canrannol	.	-10.8%	+1.3%

Tueddiadau: Y bleidlais etholaethol 1999 - 2007

Plaid Cymru: y cyfrannau mwyaf a lleiaf ym mhleidlais etholaethol 2007

Gwneir y cymariaethau gyda'r canlyniadau tybiannol ar gyfer 2003

Cynnydd mwyaf yng nghyfran ganrannol y bleidlais o 2003 (pt %)			Y gostyngiadau mwyaf yng nghyfran ganrannol y bleidlais o 2003 (pt %)			
1		Aberconwy	+8.9%	1	 Gorllewin Abertawe	-7.3%
2		Llanelli	+7.4%	2	 Blaenau Gwent	-4.8%
3		Castell-nedd	+6.9%	3	 Merthyr Tudful a Rhymni	-4.2%
Y gyfran ganrannol fwyaf o'r bleidlais			Y gyfran ganrannol leiaf o'r bleidlais			
1		Dwyfor Meirionnydd	59.7%	1	 Blaenau Gwent	4.8%
2		Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	53.5%	2	 Brycheiniog a Sir Faesyfed	5.5%
3		Arfon	52.4%	3	 Alun a Glannau Dyfrdwy	6.6%

Nodyn: Mae'r blociau lliw yn dangos y blaid fuddugol

Mae'r tabl cyntaf isod yn dangos y 7 o seddi etholaethol a enillwyd gan Blaid Cymru yn 2007, wedi'u rhestru yn ôl mwyafrif canrannol. Ei sedd etholaethol ddiogelaf yw Dwyfor Meirionnydd (Dafydd Elis-Thomas), lle cafwyd mwyafrif o 40.1 y cant, y mwyafrif etholaethol mwyaf yng Nghymru.

Seddi etholaethol Plaid Cymru wedi'u rhestru yn ôl mwyafrif

	Mwyafrif	% y mwyafrif
1 Dwyfor Meirionnydd	8,868	40.1%
2 Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	8,469	28.9%
3 Arfon	5,018	25.6%
4 Ynys Môn	4,392	16.4%
5 Llanelli	3,884	14.1%
6 Ceredigion	3,955	13.1%
7 Aberconwy	1,693	8.2%

Mae'r ail tabl yn dangos pob sedd ranbarthol a enillwyd gan Blaid Cymru, yn ogystal â'r drefn o ran dyraniad y seddi ranbarthol gan ddefnyddio fformiwla d'Hondt. Yng Nghanolbarth a Gorllewin Cymru, dyrannwyd sedd i'r blaid yn ystod pedwaredd cylch y cyfrifiadau.

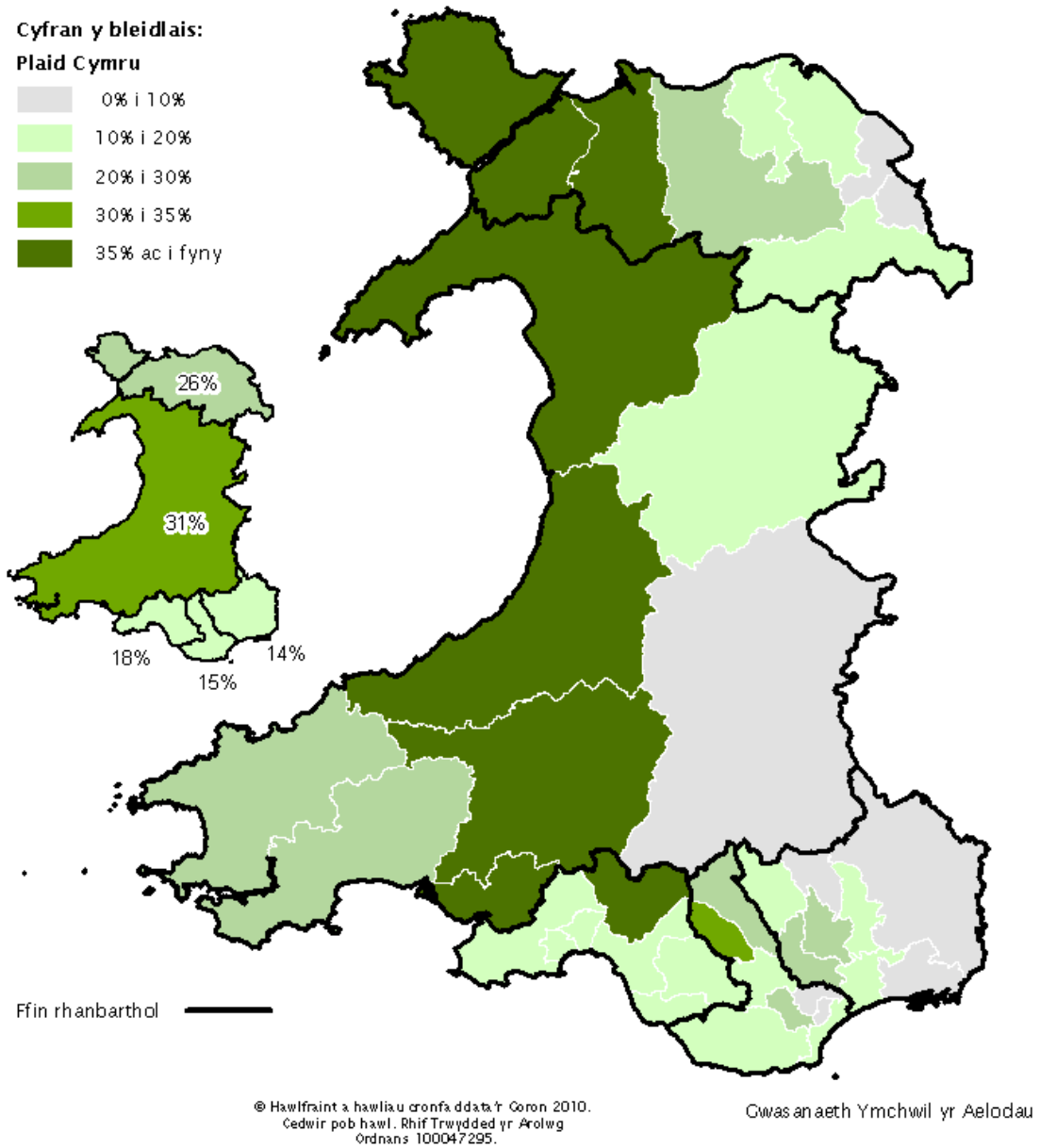
Mae'r mapiau ar y ddwy dudalen nesaf yn dangos yr etholaethau a'r rhanbarthau wedi'u lliwio yn ôl cyfran y bleidlais, neu'r newid yn nghyfran y bleidlais a enillwyd gan Blaid Cymru.

Seddi ranbarthol Plaid Cymru yn ôl y drefn y cawsant eu dyrannu o fewn y rhanbarth

	Trefn y sedd o fewn y rhanbarth
 Canolbarth a Gorllewin Cymru	4ydd
 Gogledd Cymru	4ydd
 Canol De Cymru	1af
 Canol De Cymru	3ydd
 Dwyrain De Cymru	1af
 Dwyrain De Cymru	4ydd
 Gorllewin De Cymru	1af
 Gorllewin De Cymru	4ydd

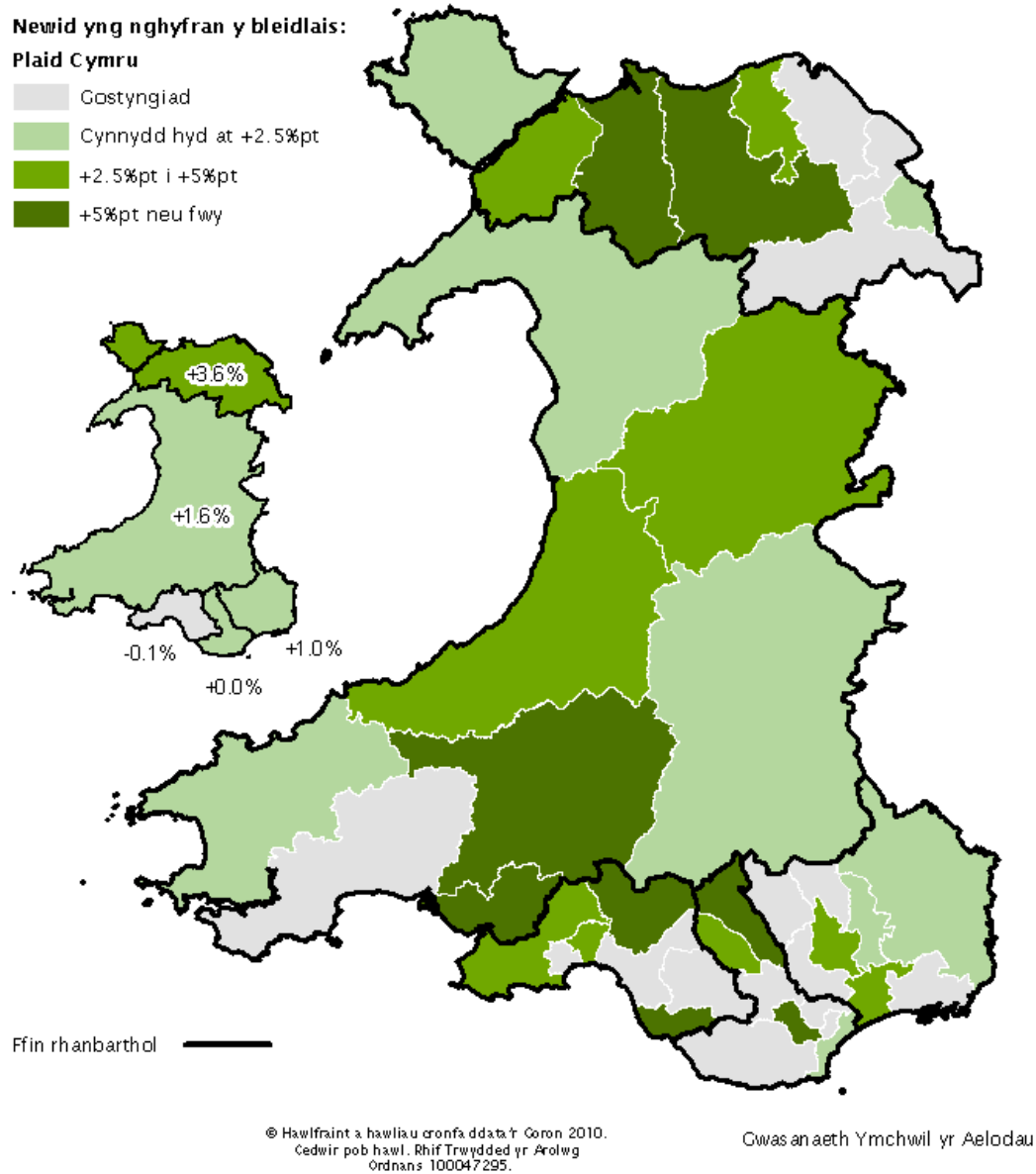
Mae'r wybodaeth am y lefel etholaethol yn ymwneud â'r bleidlais etholaethol, ac mae'r wybodaeth am y lefel ranbarthol yn ymwneud â'r bleidlais ranbarthol.

Map yn dangos cyfran y bleidlais a enillwyd gan Plaid Cymru, yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol (y map ar y chwith)

Map yn dangos y newid yn y pwynt canrannol yng nghyfran y bleidlais a enillwyd gan Plaid Cymru, yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol (y map ar y chwith)

Gwneir y cymariaethau gyda'r canlyniadau tybiannol ar gyfer 2003

2.4. Seddi yr etholwyd Aelodau newydd iddynt (canlyniadau tybiannol)

Etholwyd Aelodau newydd i saith o seddi etholaethol a phedair o seddi rhanbarthol rhwng etholiadau 2003 a 2007 (gan ddefnyddio'r canlyniadau tybiannol ar gyfer 2003), fel y dangosir yn y tabl isod.

- Enillodd y Ceidwadwyr bedair o seddi etholaethol ond collodd bedair o seddi rhanbarthol.
- Collodd Llafur chwe o seddi etholaethol ac enillodd dair o seddi (un etholaethol a dwy ranbarthol), gan olygu ei bod wedi colli tair o seddi.
- Nid oedd unrhyw newid yn y seddi a gadwyd gan y Democratiaid Rhyddfrydol.
- Enillodd Plaid Cymru dair o seddi ychwanegol (un etholaethol a dwy ranbarthol).
- Collodd yr ymgeisydd annibynnol John Marek, a oedd yn Aelod dros Wrecsam yn flaenorol, ei sedd i'r ymgeisydd Llafur.
- Enillodd Trish Law, yr ymgeisydd dros blaid Llais y Bobl, y sedd etholaethol ym Mlaenau Gwent a enillwyd gan y blaid Lafur yn dilyn etholiad 2003, ond a enillwyd gan Trish Law mewn isetholiad yn 2006.

Gwneir y cymariaethau gyda'r *canlyniadau tybiannol* ar gyfer 2003

Y seddi a newidiodd ddwylo

Gwneir y cymariaethau gyda'r canlyniadau tybiannol ar gyfer 2003

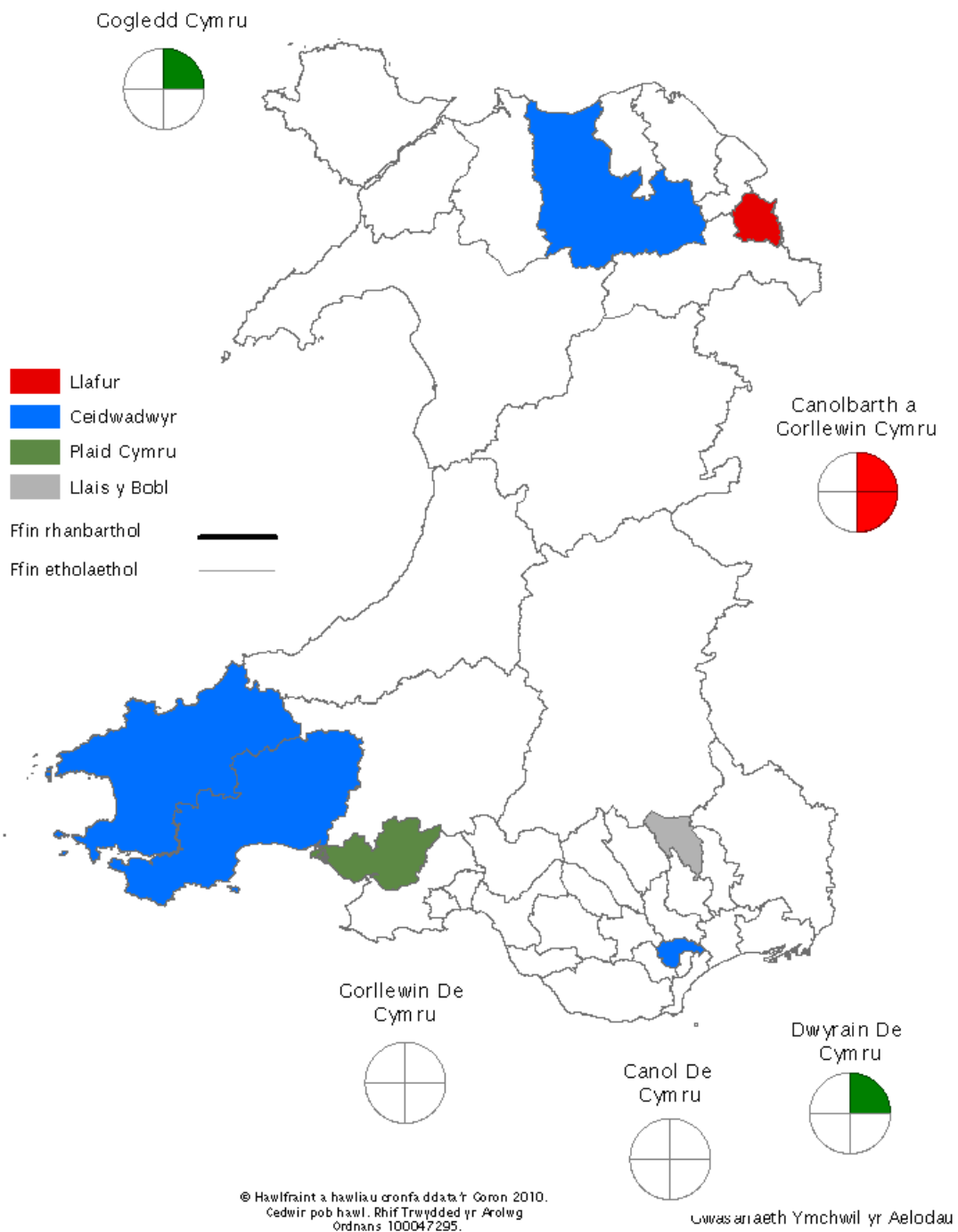
Yn ôl y blaid a gollodd	Yn ôl y blaid a enillodd
<p>Y seddi a gollwyd gan y Ceidwadwyr (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> Canolbarth a Gorllewin Cymru Canolbarth a Gorllewin Cymru Gogledd Cymru Dwyrain De Cymru 	<p>Y seddi a enillwyd gan y Ceidwadwyr (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> Gogledd Caerdydd Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro Gorllewin Clwyd Preseli Sir Benfro
<p>Y seddi a gollwyd gan Lafur (6)</p> <ul style="list-style-type: none"> Gogledd Caerdydd Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro Gorllewin Clwyd Preseli Sir Benfro Llanelli Blaenau Gwent 	<p>Y seddi a enillwyd gan Lafur (3)</p> <ul style="list-style-type: none"> Canolbarth a Gorllewin Cymru Canolbarth a Gorllewin Cymru Wrecsam
<p>Y seddi a gollwyd gan ymgeiswyr annibynnol (1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Wrecsam 	<p>Y seddi a enillwyd gan Blaid Cymru (3)</p> <ul style="list-style-type: none"> Gogledd Cymru Dwyrain De Cymru Llanelli
	<p>Y seddi a enillwyd gan Llais y Bobl (1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Blaenau Gwent

Nodyn: Mae'r blociau lliw sydd gyferbyn yn dangos y pleidiau buddugol yn 2003 a 2007

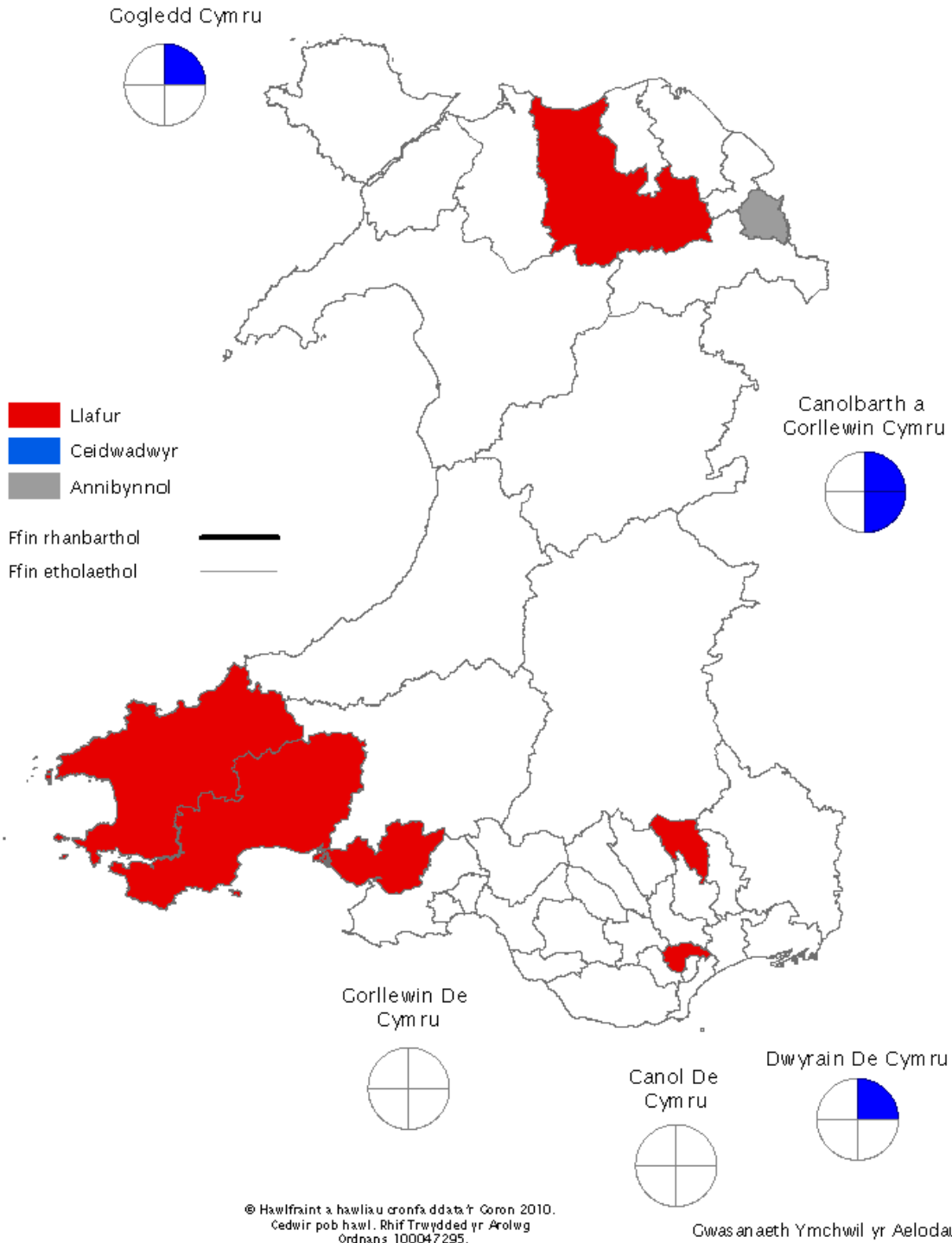
Mae'r ddau fap a ganlyn yn dangos y seddi yr etholwyd Aelodau newydd iddynt, gan ddangos y pleidiau a enillodd ac a gollodd y seddi.

Mae'r trydydd map yn dangos yr etholaethau lle mae'r Aelod Seneddol (gan ddefnyddio'r canlyniadau tybiannol ar gyfer Etholiad Cyffredinol 2005 – gweler adran pedwar am ragor o wybodaeth) o blaid wahanol i'r Aelodau Cynulliad a etholwyd yn 2007.

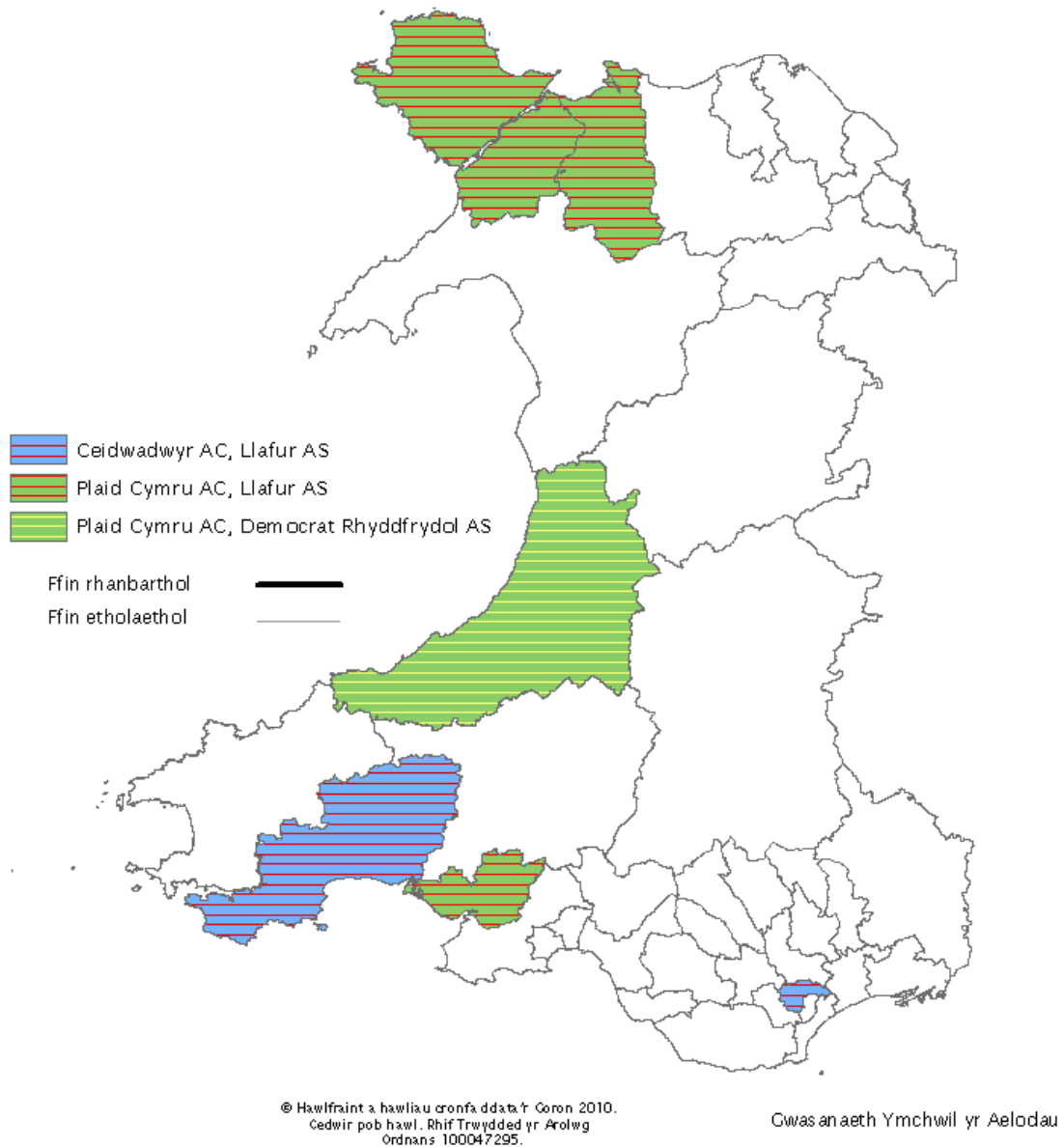
Map o seddi etholiad Cynulliad 2007 a enillwyd gan Aelodau newydd yn ôl y blaid fuddugol

Map o seddi etholiad Cynulliad 2007 a enillwyd gan Aelodau newydd yn ôl y pleidiau a gollodd y seddi

Map yn dangos yr etholaethau lle mae'r blaid fuddugol yn etholiad Cynulliad 2007 yn wahanol i'r blaid fuddugol (dybiannol) yn Etholiad Cyffredinol 2005

Nodyn: Mae'r map hwn yn dangos y canlyniadau tybiannol ar gyfer Etholiad Cyffredinol 2005, ar sail ffiniau newydd yr etholaethau (gweler adran pedwar am ragor o fanylion). Yn y canlyniadau tybiannol hyn, cadwyd y ddwy etholaeth newydd yng Ngogledd Cymru (Arfon ac Aberconwy) gan Lafur. Yn yr etholiad ei hun, enillwyd yr 'hen' etholaethau cyfatebol - Caernarfon a Chonwy - gan Plaid Cymru a Llafur yn y drefn honno.

2.5. Seddi diogel ac ymylol

Mae'r ddau dabl isod yn dangos y bedair sedd ddiogelaf ac ymylol yn etholiad Cynulliad 2007, o ran mwyafrif canrannol ac absoliwt, yn y drefn honno.

Y sedd fwyaf diogel oedd Dwyfor Meirionnydd, a enillwyd gan Dafydd Elis-Thomas o Blaid Cymru. Sedd fwyaf diogel y Ceidwadwyr oedd Mynwy, Ogwr oedd sedd fwyaf diogel Llafur, a Chanol Caerdydd oedd sedd fwyaf diogel y Democratiaid Rhyddfrydol. Enillwyd yr unig sedd nad enillwyd gan un o'r pedair prif blaid, sef Blaenau Gwent, gan Trish Law o blaid Llais y Bobl, gyda mwyafrif o 5,357, neu 23 y cant o gyfanswm y bleidlais.

Enillwyd yr holl seddi diogel a ddangosir yn y tablau isod gan yr un pleidiau â enillodd y seddi yn 2003 (gan ddefnyddio'r canlyniadau tybiannol ar gyfer etholaeth newydd Dwyfor Meirionnydd).

Y sedd fwyaf ymylol oedd Bro Morgannwg, a enillwyd gan Jane Hutt dros Lafur gyda mwyafrif o 83 o bleidleisiau, neu 0.2 y cant o gyfanswm y bleidlais. Enillwyd pedair o seddi etholaethol gan fwyafrif o lai na 3 y cant, ac roedd gan yr un seddi y mwyafrifau absoliwt lleiaf. Cadwyd y pedair sedd gan Lafur yn etholiad 2003, ac mae Llafur yn parhau i ddal pob sedd, ar wahân i Orllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro (sydd bellach yn sedd i'r Ceidwadwyr). Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro yw'r etholaeth hefyd sydd â'r mwyafrif lleiaf rhwng y pleidiau a ddaeth yn gyntaf ac yn drydydd (y Ceidwadwyr a Phlaid Cymru, yn y drefn honno, gyda 250 o bleidleisiau, neu 0.9 y cant, yn eu gwahanu).

Y seddi mwyafrif diogel ac ymylol: yn ôl mwyafrif canrannol

Etholaethau		1af	2ail	% y mwyafrif
Y seddi mwyafrif diogel				
1	Dwyfor Meirionnydd	PC 	Ceid 	40.1%
2	Ogwr	Llaf 	PC 	34.7%
3	Aberafan	Llaf 	PC 	32.0%
4	Canol Caerdydd	DRh 	Llaf 	29.3%
Y seddi mwyafrif ymylol				
1	Bro Morgannwg	Llaf 	Ceid 	0.2%
2	Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	Ceid 	Llaf 	0.3%
3	Dyffryn Clwyd	Llaf 	Ceid 	0.4%
4	Delyn	Llaf 	Ceid 	2.4%

Y seddi mwyaf diogel ac ymylol: yn ôl mwyafrif absoliwt

Etholaethau		1af		2ail		Mwyafrif
Y seddi mwyaf diogel						
1	Dwyfor Meirionnydd	PC		Ceid		8,868
2	Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	PC		Llaf		8,469
2	Mynwy	Ceid		Llaf		8,469
4	Ogwr	Llaf		PC		7,900
Y seddi mwyaf ymylol						
1	Bro Morgannwg	Llaf		Ceid		83
2	Dyffryn Clwyd	Llaf		Ceid		92
3	Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	Ceid		Llaf		98
4	Delyn	Llaf		Ceid		511

Mae'r map ar y dudalen nesaf yn dangos dyraniad y seddi diogel ac ymylol a enillwyd gan bob plaid.

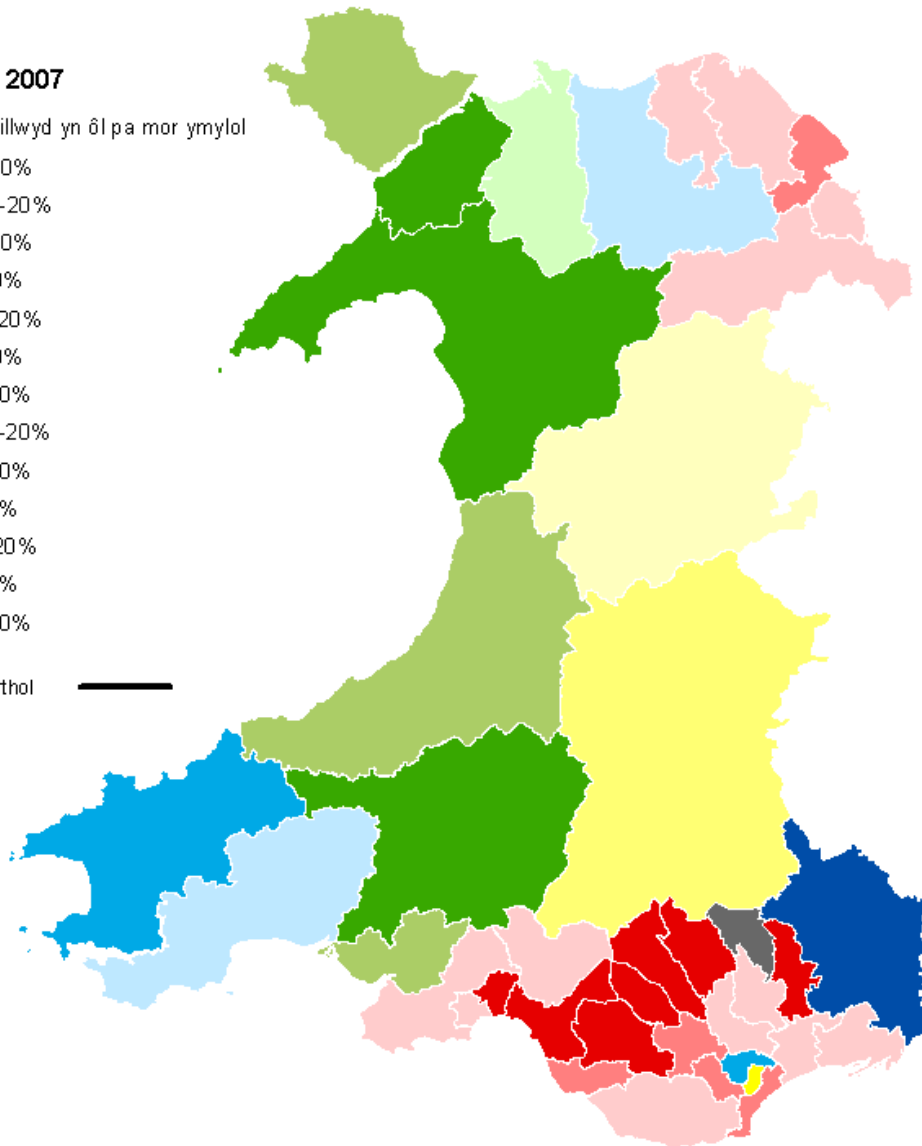
Map o'r seddi a enillwyd yn etholiad Cynulliad 2007 yn ôl pa mor ymylol ydynt

Etholiad 2007

Seddi a enillwyd yn ôl pa mor ymylol

- Ceid <10%
- Ceid 10-20%
- Ceid >20%
- Llaf <10%
- Llaf 10-20%
- Llaf >20%
- DRh <10%
- DRh 10-20%
- DRh >20%
- PC <10%
- PC 10-20%
- PC >20%
- Arall >20%

Ffin rhanbarthol

© Hawlfraint a hawliau cronfa ddata'r Goron 2010.
Cedwir pob hawl. Rhif Trwydded yr Arolwg
Ordians 100047295.

Gwasanaeth Ymchwil yr Aelodau

2.6. Yr etholwyr a nifer y pleidleiswyr

2.6.1. Yr etholwyr

Roedd gan 2,249,604 o bobl yng Nghymru hawl i bleidleisio yn etholiadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar ddiwrnod yr etholiad. Mae'r tabl isod yn dangos nifer yr etholwyr ym mhob rhanbarth etholiadol.

Crynodeb o'r etholwyr

	Etholwyr 2007	Nifer cyfartalog etholwyr etholaethol 2007	Y newid canrannol yn nifer yr etholwyr 2003-2007
Canolbarth a Gorllewin Cymru	427,297	53,412	+0.5%
Gogledd Cymru	462,852	51,428	+0.9%
Canol De Cymru	493,185	61,648	+2.6%
Dwyrain De Cymru	459,367	57,421	-2.4%
Gorllewin De Cymru	406,903	58,129	+3.2%
Cyfanswm Cymru	2,249,604	56,240	+0.9%

Mae gan yr etholaeth gyfartalog yng Nghymru tua 56,000 o etholwyr.

- Ar gyfartaledd, mae 10 y cant yn fwy o etholwyr yn etholaethau Canol De Cymru na'r cyfartaledd yng Nghymru.
- Mae nifer yr etholwyr yng Ngogledd Cymru ar gyfartaledd 8.5% yn llai na'r cyfartaledd yng Nghymru.

Pleidleisiodd bron i 1 y cant yn fwy o bobl yn etholiad Cynulliad Cenedlaethol Cymru nag a wnaeth yn etholiad 2003.

Nifer mwyaf a lleiaf yr etholwyr etholaethol

	Etholaeth	Nifer yr etholwyr	Y gwahaniaeth rhwng cyfartaledd Cymru	
			Etholwyr	%
Mwyaf				
1	 De Caerdydd a Phenarth	70,874	+14,634	+26.0%
2	 Bro Morgannwg	68,856	+12,616	+22.4%
3	 Gogledd Caerdydd	65,554	+9,314	+16.6%
4	 Gorllewin Caerdydd	64,461	+8,221	+14.6%
Cyfartaledd Cymru		56,240		
Lleiaf				
1	 Arfon	39,891	-16,349	-29.1%
2	 Aberconwy	44,143	-12,097	-21.5%
3	 Dwyrain Meirionnydd	46,718	-9,522	-16.9%
4	 Sir Drefaldwyn	48,337	-7,903	-14.1%

Nodyn: Mae'r blociau lliw yn dangos y blaidd fuddugol

- Ceir y nifer mwyaf o etholwyr yn Ne Caerdydd a Phenarth, sydd â dros 70,000 o etholwyr. Mae'r nifer hwn bron i 15,000 (dros 25 y cant) yn fwy na'r cyfartaledd cenedlaethol.
- Mae'r pedair etholaeth gyda'r nifer mwyaf o etholwyr wedi'u lleoli yn rhanbarth Canol De Cymru.
- Arfon sydd â'r nifer lleiaf o etholwyr yng Nghymru gyda 40,000 o etholwyr, sef dros 4,000 yn llai o etholwyr nag Aberconwy, sydd â'r ail nifer lleiaf o etholwyr.
- Mae'r etholaethau sydd â'r nifer lleiaf a'r ail nifer lleiaf o etholwyr wedi'u lleoli yng Ngogledd Cymru, tra bo'r etholaethau sydd â'r trydydd a'r pedwerydd nifer lleiaf o etholwyr wedi'u lleoli yng Nghanolbarth a Gorllewin Cymru.

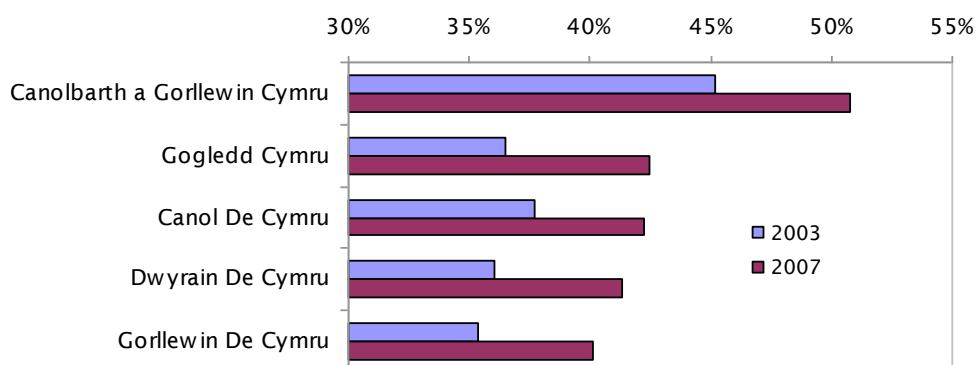
2.6.2. Nifer yr etholwyr a bleidleisiodd

Yn y papur hwn, y diffiniad o nifer yr etholwyr a bleidleisiodd yw nifer dilys y pleidleisiau fel canran o'r etholwyr. Yn y bedwaredd adran, ceir rhagor o nodiadau ar y data ar nifer yr etholwyr a bleidleisiodd a'r etholwyr.

Etholiad	Blwyddyn	% y pleidleiswyr
Cynulliad Cenedlaethol Cymru	1999	46
Llywodraeth Leol Cymru	1999	49
Etholiadau Ewrop (Cymru)	1999	28
Etholiad Cyffredinol y DU (Cymru)	2001	62
Cynulliad Cenedlaethol Cymru	2003	38
Llywodraeth Leol Cymru	2004	42
Etholiadau Ewrop (Cymru)	2004	42
Etholiad Cyffredinol y DU (Cymru)	2005	62
Cynulliad Cenedlaethol Cymru	2007	43

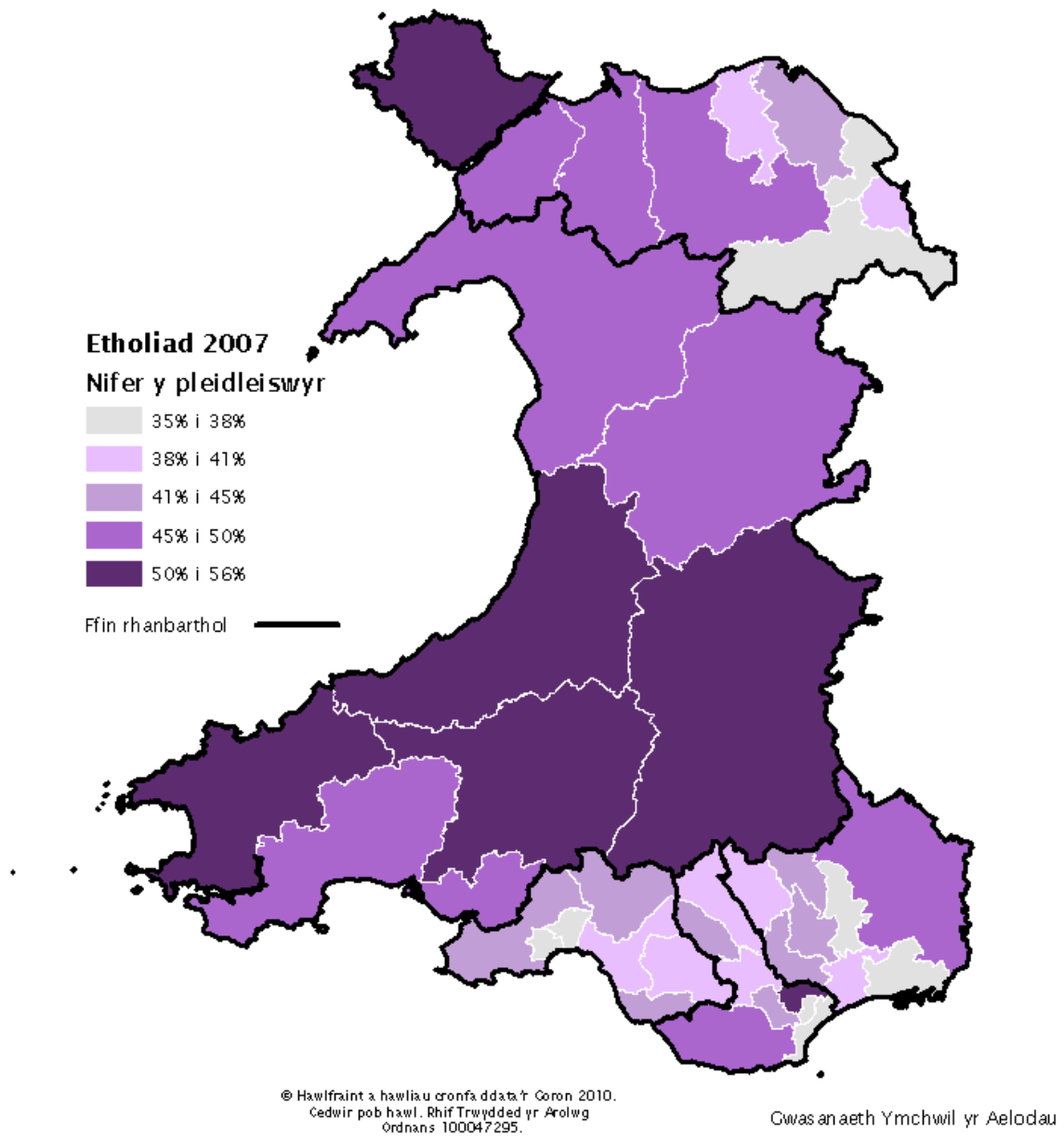
Yn etholiad 2007, pleidleisiodd 43.5% o'r etholwyr yn y bleidlais etholaethol, sef dros 5% yn fwy na'r nifer a bleidleisiodd yn 2003 (38.2 y cant), a llai na 3% yn is na'r nifer a bleidleisiodd yn 1999 (46.3%). Pleidleisiodd nifer tebyg yn y bleidlais ranbarthol, sef 43.3%. Mae'r siart isod yn dangos nifer y pleidleiswyr yn y bleidlais ranbarthol fesul rhanbarth.

Nifer y pleidleiswyr yn y bleidlais ranbarthol, fesul rhanbarth h:
2003 a 2007

- Roedd mwy na 40 y cant o etholwyr wedi pleidleisio yn y bleidlais ranbarthol ym mhob rhanbarth etholiadol yng Nghymru.
- Fel yn 2003, pleidleisiodd y nifer mwyaf o etholwyr yn 2007 (50.8%) yng Nghanolbarth a Gornllewin Cymru.
- Pleidleisiodd mwy o bobl yn 2007 nac yn 2003 ym mhob rhanbarth etholiadol. Roedd y cynnydd mwyaf yn nifer y pleidleiswyr (6 pwynt %) yng Ngogledd Cymru. Roedd y cynnydd lleiaf (4.6 pwynt %) yng Nghanol De Cymru.
- Yng Ngorllewin De Cymru y cofnodwyd y nifer lleiaf o bleidleiswyr mewn rhanbarth yn 2007 (40.1%) er bod hwn yn gynnydd o 4.7 pwynt % ers 2003.
- Cynyddodd nifer y pleidleiswyr yn Nwyrain De Cymru dros 5 pwynt %; o 36.1% yn 2003 i 41.4% yn 2007.

Map o ganran y pleidleiswyr fesul etholaeth yn y bleidlais etholaethol

- Yn y bleidlais etholaethol, pleidleisiodd dros 50 y cant o'r etholwyr yn chwech o'r 40 o etholaethau.
- Yng Nghanolbarth a Gorllewin Cymru y cafwyd nifer uchaf yr etholwyr a bleidleisiodd yn gyffredinol (dros 45 y cant ym mhob etholaeth) ac yng Ngorllewin De Cymru y cafwyd y nifer isaf (llai na 45 y cant ym mhob etholaeth).
- Cafwyd yr amrywiaeth fwyaf o fewn rhanbarth yng Ngogledd Cymru, lle pleidleisiodd 52.1% o'r etholwyr yn Ynys Môn a 35.5% yn Alun a Glannau Dyfrdwy.

Canrannau mwyaf a lleiaf y pleidleiswyr

	Etholaethau	Nifer y pleidleiswyr 2007	Y newid yn nifer y pleidleiswyr 2003-2007 (pt %)
Mwyaf			
1	 Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	55.7%	+6.2%pt
2	 Ceredigion	55.6%	+5.8%pt
3	 Ynys Môn	52.1%	+1.6%pt
4	 Brycheiniog a Sir Faesyfed	51.8%	+1.9%pt
Lleiaf			
1	 Dwyrain Abertawe	35.0%	+4.6%pt
2	 Alun a Glannau Dyfrdwy	35.5%	+10.6%pt
3	 Canol Caerdydd	36.1%	+3.1%pt
4	 Gorllewin Abertawe	37.2%	+4.2%pt

Nodyn: Mae'r blociau lliw yn dangos y blaidd fuddugol

- Roedd nifer y pleidleiswyr yn amrywio o 35 y cant yn Nwyrain Abertawe i 56 y cant yn Nwyrain Caerfyrddin a Dinefwr.
- Roedd tair o'r pedair etholaeth gyda'r nifer mwyaf o bleidleiswyr i'w cael yng Nghanolbarth a Gorllewin Cymru. Roedd dwy etholaeth Abertawe ymysg y bedair etholaeth gyda'r nifer lleiaf o etholwyr a bleidleisiodd yng Nghymru.
- Cynyddodd nifer y pleidleiswyr yn Alun a Glannau Dyfrdwy a Delyn dros 10 pwynt %.
- Dim ond mewn un etholaeth (Rhondda – 3.5 pwynt %) y cafwyd gostyngiad yn nifer y pleidleiswyr ers 2003.

2.6.3. Nifer y pleidleiswyr yn ôl nodweddion cymdeithasol

Mae nifer y pleidleiswyr wedi'u cyflwyno isod ar sail cyfansoddiad demograffig yr etholaethau a nodwyd yng Nghyfrifiad 2001 o'r boblogaeth². Ar gyfer pum grŵp demograffig gwahanol (ee myfyrwyr), mae'r pedair etholaeth y mae cyfrannau mwyaf eu poblogaethau yn y grwpiau demograffig hyn wedi cael eu nodi, a nodir nifer y

² Cyflwynodd adolygiad gan Gomisiwn Ffiniau Cymru newidiadau i ffiniau etholaethau'r Cynulliad i'w defnyddio yn etholiad Cynulliad 2007. Mae'r dadansoddiad hwn yn seiliedig ar yr etholaethau newydd hyn. Ceir rhagor o fanylion yn adran 4.

pleidleiswyr isod. Nid yw unrhyw gydbertynas rhwng nodweddion yr etholaethau a nifer y pleidleiswyr o reidrwydd yn awgrymu effaith achosol. Ym mhob tabl, mae'r blociau lliw yn nodi'r blaid fuddugol.

Yn etholiad Cynulliad 2007, pleidleisiodd mwy o bobl na'r cyfartaledd yn yr etholaethau gyda phoblogaethau uchel o bobl hŷn a phobl â sgiliau yn y Gymraeg. Roedd y cynnydd yng nghanran nifer y pleidleiswyr ers 2003 mewn etholaethau gyda phoblogaethau uchel o reolwyr a phobl broffesiynol yn gyffredinol yn uwch na'r cynnydd cenedlaethol yn nifer y pleidleiswyr. Nid yw'r nodweddion cymdeithasol eraill a ddangosir isod yn dangos patrymau clir o ran nifer y pleidleiswyr.

Poblogaethau mawr o bobl hŷn

	% sydd yn 65 oed neu'n hŷn	Nifer y pleidleiswyr yn 2007	Safle o ran nifer y pleidleiswyr	Newid yn nifer y pleidleiswyr 2003-2007
 Aberconwy	23.0%	46.9%	13	+1.9%pt
 Gorllewin Clwyd	22.5%	45.7%	15	+5.4%pt
 Dwyfor Meirionnydd	22.5%	47.4%	11	+3.3%pt
 Brycheiniog a Sir Faesyfed	20.9%	51.8%	4	+1.9%pt
Cymru	17.4%	43.5%		+5.3%pt

Poblogaethau mawr o fyfyrwyr

	% y rheini sy'n 16 oed neu'n hŷn sy'n fyfyrwyr	Nifer y pleidleiswyr yn 2007	Safle o ran nifer y pleidleiswyr	Newid yn nifer y pleidleiswyr 2003-2007
 Canol Caerdydd	25.1%	36.1%	38	+3.1%pt
 Ceredigion	14.6%	55.6%	2	+5.8%pt
 Gorllewin Abertawe	14.4%	37.2%	37	+4.2%pt
 Arfon	12.0%	49.1%	9	+4.0%pt
Cymru	6.5%	43.5%		+5.3%pt

Poblogaethau mawr o reolwyr a phobl broffesiynol

	% o'r rheini sydd rhwng 16 a 74 oed yn y grŵp cymdeithasol-economaidd o reolwyr / pobl broffesiynol	Nifer y pleidleiswyr yn 2007	Safle o ran nifer y pleidleiswyr	Newid yn nifer y pleidleiswyr 2003-2007
 Gogledd Caerdydd	34.7%	51.4%	5	+8.4%pt
 Gorllewin Caerdydd	29.8%	41.7%	22	+6.7%pt
 Mynwy	29.3%	47.1%	12	+2.6%pt
 Bro Morgannwg	27.8%	48.9%	10	+8.4%pt
Cymru	22.0%	43.5%		+5.3%pt

Sgiliau yn y Gymraeg			Nifer y pleidleiswyr yn 2007	Safle o ran nifer y pleidleiswyr	Newid yn nifer y pleidleiswyr
% gydag un neu fwy o sgiliau yn y Gymraeg					
	Arfon	78.4%	49.1%	9	+4.0%pt
	Dwyfor Meirionnydd	74.0%	47.4%	11	+3.3%pt
	Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	72.2%	55.7%	1	+6.2%pt
	Ynys Môn	70.4%	52.1%	3	+1.6%pt
	Cymru	28.4%	43.5%		+5.3%pt

Etholwyr wedi'u geni y tu allan i Gymru			Nifer y pleidleiswyr yn 2007	Safle o ran y pleidleiswyr	Newid yn nifer y pleidleiswyr
% nas ganwyd yng Nghymru					
	Alun a Glannau Dyfrdwy	56.5%	35.5%	39	+10.6%pt
	Sir Drefaldwyn	49.6%	46.1%	14	+3.5%pt
	Gorllewin Clwyd	47.2%	45.7%	15	+5.4%pt
	Dyffryn Clwyd	43.4%	40.3%	27	+3.9%pt
	Cymru	24.6%	43.5%		+5.3%pt

2.6.4. Yr etholwyr a nifer y pleidleiswyr yn ôl y pleidiau buddugol (y bleidlais etholaethol)

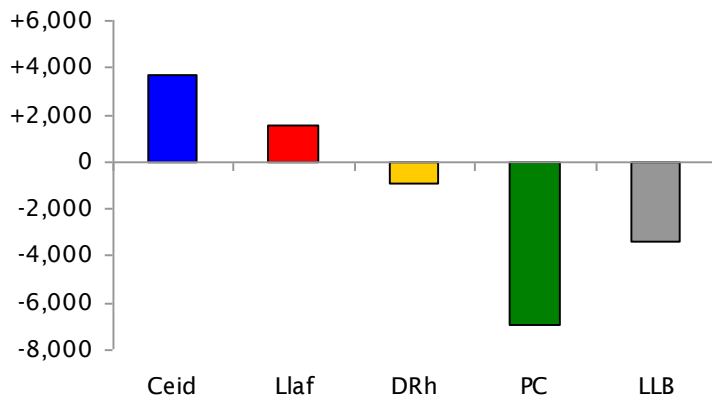
Mae'r tabl isod yn dangos nifer yr etholwyr a'r pleidleiswyr (yn y bleidlais etholaethol) yn ôl y pleidiau buddugol yn 2007.

Nifer yr etholwyr, y pleidleisiau a'r pleidleiswyr yn ôl y blaid fuddugol (y bleidlais etholaethol)

Y blaid fuddugol:	Nifer yr etholaethau	Nifer yr etholwyr	Nifer cyfartalog yr etholwyr	Nifer cyfartalog y pleidleiswyr	
	Ceid	5	299,570	59,914	49.0%
	Llaf	24	1,386,210	57,759	40.3%
	DRh	3	165,933	55,311	44.3%
	PC	7	345,073	49,296	51.1%
	LLB	1	52,818	52,818	44.5%
Cyfanswm Cymru	40	2,249,604	56,240	43.5%	

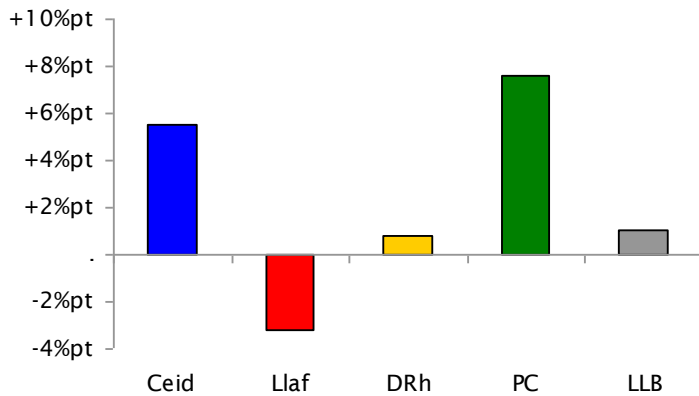
Nodyn: Cyfrifir nifer cyfartalog y pleidleiswyr fel cyfanswm y pleidleisiau dilys (ar gyfer unrhyw blaid neu ymgeisydd) ym mhob etholaeth a enillwyd gan y blaid, wedi'u rhannu rhwng yr holl etholwyr yn yr etholaethau hynny.

Gwahaniaeth rhwng nifer cyfartalog yr et holwyr yn ôl y blaid fuddugol

- Roedd nifer y pleidleiswyr yn uwch ar gyfartaledd yn y seddi a enillwyd gan y Ceidwadwyr a Llafur nac yn y seddi a enillwyd gan y pleidiau eraill.
- Roedd nifer y pleidleiswyr ar gyfartaledd yn y seddi a enillwyd gan Blaid Cymru 7,000 yn llai na'r cyfartaledd cenedlaethol.

Gwahaniaeth rhwng nifer cyfartalog y pleidleiswyr yn ôl y blaid fuddugol

- Roedd nifer y pleidleiswyr yn uwch ar gyfartaledd yn yr etholaethau a enillwyd gan Blaid Cymru.
- Roedd nifer y pleidleiswyr ar gyfartaledd yn y seddi a enillwyd gan y Ceidwadwyr yn fwy na 5 pwynt % yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol.
- Yn yr etholaethau a enillwyd gan Lafur, roedd nifer y pleidleiswyr ar gyfartaledd tua 3 pwynt % yn llai na'r cyfartaledd cenedlaethol.

2.7. Ymgeiswyr

Wedi i'r enwebiadau gau ar 4 Ebrill³, roedd 484 o ymgeiswyr yn sefyll i gael eu hethol yn y 60 o seddi ar gyfer trydydd Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Roedd 22 o'r ymgeiswyr hynny'n annibynnol ac roedd y gweddill yn cynrychioli 19 o bleidiau gwahanol fel y dangosir yn y tabl isod.

Yn y bleidlais etholaethol, safodd 197 o ymgeiswyr i gael eu hethol. Mae hyn yn cyfateb i bron i 5 o ymgeiswyr ar gyfer pob un o'r 40 o seddi etholaethol y Cynulliad. Roedd 287 o ymgeiswyr yn sefyll i gael eu hethol yn y bleidlais ranbarthol. Mae hyn yn cyfateb i ychydig dros 57 o ymgeiswyr ar gyfer pum rhanbarth y Cynulliad, neu tua 14 o ymgeiswyr ar gyfer pob sedd ranbarthol (4 sedd ym mhob rhanbarth).

Roedd cyfanswm yr ymgeiswyr a safodd i'w hethol yn 2007 ychydig yn uwch na nifer yr ymgeiswyr (470) a safodd yn etholiad 2003.⁴

Ymgeiswyr yn ôl plaid, math y bleidlais a rhyw (*rhestrir cyfanswm yr ymgeiswyr*)

	Y bleidlais etholaethol			Y bleidlais ranbarthol			Cyfanswm			
	Menywod	Dynion	Cyfanswm	Menywod	Dynion	Cyfanswm	Menywod	Dynion	Cyfanswm	
Y Ceidwadwyr		10	30	40	8	30	38	18	60	78
Y Democratiaid Rhyddfrydol		11	29	40	13	20	33	24	49	73
Llafur		24	16	40	10	15	25	34	31	65
Plaid Cymru		9	31	40	10	10	20	19	41	60
Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig		0	13	13	4	16	20	4	29	33
Annibynnol		1	16	17	1	4	5	2	20	22
Y Blaid Werdd		-	-	-	5	17	22	5	17	22
Plaid Gristnogol Cymru		-	-	-	4	18	22	4	18	22
Y Blaid Lafur Sosialaidd		-	-	-	10	11	21	10	11	21
Y Blaid Genedlaethol Brydeinig		-	-	-	4	16	20	4	16	20
Plaid Gomiwnyddol Prydain		-	-	-	6	14	20	6	14	20
Socialist Alternative		-	-	-	5	12	17	5	12	17
Democratiaid Lloegr		0	3	3	1	9	10	1	12	13
Cynghrair Pobl Gristnogol		-	-	-	3	3	6	3	3	6
Y Blaid Cydraddoldeb Sosialaidd		-	-	-	0	4	4	0	4	4
Respect		-	-	-	1	2	3	1	2	3
Llais y Bobl		1	1	2	-	-	-	1	1	2
Cymdeithas Trethdalwyr Castell-nedd Port Talbot		0	1	1	-	-	-	0	1	1
New Millenium Bean Party		0	1	1	-	-	-	0	1	1
Veritas		-	-	-	0	1	1	0	1	1
Cyfanswm		56	141	197	85	202	287	141	343	484

Roedd bron i 30 y cant o'r ymgeiswyr yn etholiad 2007 yn fenywod, gyda chyfanswm o 141 o fenywod. Nid oedd llawer o wahaniaeth o ran cydbwysedd rhwng y rhywiau yn y pleidleisiau - yn y bleidlais etholaethol, roedd 28.4 y cant o'r ymgeiswyr yn fenywod, o'i gymharu â 29.6 y cant yn y bleidlais ranbarthol.

Roedd gan y Blaid Lafur 34 o ymgeiswyr a oedd yn fenywod, y nifer a'r gyfran fwyaf (mwy na hanner) gan unrhyw blaid. Roedd ychydig o dan draean o ymgeiswyr Plaid Cymru a'r Democratiaid Rhyddfrydol, ac o dan chwarter o ymgeiswyr y Ceidwadwyr, yn fenywod.

³ Y Comisiwn Etholaethol 2007 <http://www.electoralcommission.org.uk/templates/search/document.cfm/17856>

⁴ Y Comisiwn Etholaethol 2003 <http://www.electoralcommission.org.uk/election-data/index.cfm?epage=b&frmElectionID=3>

2.7.1. Ymgeiswyr yn ôl plaid a safle

Ymgeiswyr y bleidlais etholaethol fesul plaid a safle

		Cyntaf	Ail	Trydydd	Pedwerydd	Pumed/is	Cyfanswm
Ceidwadwyr		5	15	11	7	2	40
Llafur		24	10	4	1	1	40
Y Democratiaid Rhyddfrydol		3	6	7	18	6	40
Plaid Cymru		7	6	13	12	2	40
Arall		1	3	5	2	26	37

- Daeth Llafur yn gyntaf neu'n ail yn 34 o'r 40 o seddi etholaethol.
- Daeth y Ceidwadwyr yn gyntaf neu'n ail yn hanner y seddi etholaethol.
- Yn 11 (ychydig dros chwarter) o'r 40 o seddi etholaethol, daeth ymgeiswyr annibynnol, neu ymgeiswyr o bleidiau bach, yn y pedwar uchaf.

Plaid enillydd y bleidlais etholaethol yn ôl plaid yr ymgeisydd a ddaeth yn ail

Ail	Enillydd					Cyfanswm
	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall	
 Ceid	.	11	2	2	.	15
 Llaf	5	.	1	3	1	10
 DRh	.	5	.	1	.	6
 PC	.	6	.	.	.	6
 Arall	.	2	.	1	.	3
Cyfanswm	5	24	3	7	1	40

- Yn hanner y seddi lle y daeth Llafur yn ail, enillodd y Ceidwadwyr y seddi.
- Daeth Plaid Cymru yn ail i Lafur yn yr holl seddi lle daeth yn ail.
- Daeth y Democratiaid Rhyddfrydol yn ail i Lafur ym mhym o'r chwe sedd lle daethant yn ail; yn y llall, daethant yn ail i Plaid Cymru.
- Daeth y Ceidwadwyr yn ail mewn 15 sedd; roeddent yn ail i Lafur yn 11 o'r rhain, ac yn ail i'r Democratiaid Rhyddfrydol a Phlaid Cymru mewn dwy sedd yr un.

2.8. Dadansoddiad yn ôl nodweddion etholaethol

Mae'r tablau yn adran hon yr adroddiad yn nodi canlyniadau etholiad Cynulliad 2007 mewn etholaethau a ddewiswyd, ar sail cyfansoddiad demograffig yr etholaethau a nodwyd yng Nghyfrifiad 2001 o'r boblogaeth⁵. Ar gyfer pum grŵp demograffig gwahanol (ee myfyrwyr), mae'r pedair etholaeth y mae cyfrannau mwyaf eu poblogaethau yn y grwpiau demograffig hyn wedi cael eu nodi, a dangosir eu canlyniadau etholaethol isod. Nid yw unrhyw gydbertynas rhwng nodweddion yr etholaethau a'r newidiadau yng nghyfran y bleidlais o reidrwydd yn awgrymu effaith achosol.⁶ Ym mhob tabl, mae'r blociau lliw yn nodi'r blaid fuddugol.

Poblogaethau mawr o bobl hŷn

Ar sail % y boblogaeth a oedd yn 65 oed neu'n hŷn yn ôl Cyfrifiad 2001

		% sy'n 65 oed neu'n hŷn	Safle	Newid yn y gyfran 2003-2007 (pt%)			
				Ceid	Llaf	DRh	PC
	Aberconwy	23.0%	1	+3.2%	-6.0%	-6.1%	+8.9%
	Gorllewin Clwyd	22.5%	2	+1.3%	-6.9%	-1.4%	+5.9%
	Dwyfor Meirionnydd	22.5%	3	+5.4%	-9.1%	+1.3%	+2.3%
	Brycheiniog a Sir Faesyfed	20.9%	4	+3.7%	-2.9%	+2.6%	+0.5%
Cymru		17.4%		+2.4%	-7.8%	+0.6%	+1.2%

- Cynyddodd cyfran y Ceidwadwyr a Phlaid Cymru o'r bleidlais yn fwy na'r cyfartaledd cenedlaethol yn nhair o'r pedair etholaeth gyda'r poblogaethau mwyaf o bobl hŷn.
- Enillodd y Ceidwadwyr Orllewin Clwyd oddi ar Lafur.

Poblogaethau mawr o fyfyrwyr

Ar sail y % o'r boblogaeth a oedd rhwng 16 oed a 74 oed ac yn fyfyrwyr yn ôl Cyfrifiad 2001

		% y myfyrwyr	Safle	Newid yn y gyfran 2003-2007 (pt%)			
				Ceid	Llaf	DRh	PC
	Canol Caerdydd	25.1%	1	+2.5%	+2.0%	-3.5%	-0.4%
	Ceredigion	14.6%	2	-3.2%	-7.5%	+8.5%	+4.1%
	Gorllewin Abertawe	14.4%	3	+3.1%	-3.9%	+7.6%	-7.3%
	Arfon	12.0%	4	-3.5%	-3.8%	+0.2%	+3.1%
Cymru		6.5%		+2.4%	-7.8%	+0.6%	+1.2%

- Y gostyngiadau yng nghyfran y Ceidwadwyr o'r bleidlais yn Arfon a Cheredigion oedd y trydydd a'r pedwerydd gostyngiad mwyaf yn y drefn honno ledled Cymru.
- Cafodd Llafur gynnydd yn ei chyfran o'r bleidlais yng Nghanol Caerdydd, a gostyngiadau llai na'r cyfartaledd yn ei chyfran o'r bleidlais mewn etholaethau eraill gyda phoblogaethau mawr o fyfyrwyr.

⁵ Cyflwynodd adolygiad gan Gomisiwn Ffiniau Cymru newidiadau i ffiniau etholaethau'r Cynulliad i'w defnyddio yn etholiad Cynulliad 2007. Mae'r dadansoddiad hwn yn seiliedig ar yr etholaethau newydd hyn. Ceir rhagor o fanylion yn adran 4.

⁶ I gael rhagor o ddata o Gyfrifiad 2001 a data arall ar lefel etholaethol, gweler y gyfres o broffiliau etholaethol a gyhoeddwyd gan Wasanaeth Ymchwil yr Aelodau.

Poblogaethau mawr o reolwyr a phobl broffesiyno

Ar sail y canran o'r boblogaeth a oedd rhwng 16 oed a 74 oed, yn y dosbarth cymdeithasol-economaidd o reolwyr a phobl broffesiynol, yn ôl Cyfrifiad 2001

	% y rheolwyr/pobl broffesiynol	Safle	Newid yn y gyfran 2003-2007 (pt%)			
			Ceid	Llaf	DRh	PC
 Gogledd Caerdydd	34.7%	1	+9.7%	-6.7%	+0.2%	-2.3%
 Gorllewin Caerdydd	29.8%	2	+7.1%	-10.4%	+1.6%	+5.8%
 Mynwy	29.3%	3	-5.5%	-3.5%	+4.0%	+2.2%
 Bro Morgannwg	27.8%	4	-1.1%	-9.2%	+3.7%	-0.2%
Cymru	22.0%		+2.4%	-7.8%	+0.6%	+1.2%

- Cynyddodd y Ceidwadwyr eu cyfran o'r bleidlais yn y ddwy etholaeth a restrir, gan ennill sedd oddi ar Lafur yng Ngogledd Caerdydd.
- Cynyddodd y Democratiaid Rhyddfrydol eu cyfran o'r bleidlais gan fwy na chynnydd cenedlaethol y blaid yn nhair o'r pedair etholaeth a restrir.

Sgiliau yn y Gymraeg

Ar sail % y boblogaeth gydag un neu fwy o sgiliau yn y Gymraeg yn ôl Cyfrifiad 2001

	% o un neu fwy o sgiliau yn y Gymraeg	Safle	Newid yn y gyfan 2003-2007 (pt%)			
			Ceid	Llaf	DRh	PC
 Arfon	78.4%	1	-3.5%	-3.8%	+0.2%	+3.1%
 Dwyfor Meirionnydd	74.0%	2	+5.4%	-9.1%	+1.3%	+2.3%
 Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	72.2%	3	+2.6%	-6.7%	-1.0%	+5.0%
 Ynys Môn	70.4%	4	-15.5%	-6.4%	-4.9%	+2.3%
Cymru	28.4%		+2.4%	-7.8%	+0.6%	+1.2%

- Cadwodd Plaid Cymru bob un o'r pedair etholaeth, a chynyddodd y blaid ei chyfran o'r bleidlais gan fwy na'r cyfartaledd cenedlaethol ym mhob achos.
- Roedd y gostyngiad yng nghyfran Llafur o'r bleidlais yn llai na gostyngiad cenedlaethol y blaid yn nhair o'r pedair etholaeth.

Pobl wedi'u geni y tu allan i Gymru

Ar sail % y boblogaeth nas ganwyd yng Nghymru yn ôl Cyfrifiad 2001

	% na anwyd yng Nghymru	Safle	Newid yn y gyfran 2003-2007 (pt%)			
			Ceid	Llaf	DRh	PC
 Alun a Glannau Dyfrdwy	56.5%	1	-0.5%	-7.9%	-6.7%	-1.1%
 Sir Drefaldwyn	49.6%	2	+1.6%	-4.1%	-0.7%	+3.7%
 Gorllewin Clwyd	47.2%	3	+1.3%	-6.9%	-1.4%	+5.9%
 Dyffryn Clwyd	43.4%	4	+5.2%	-9.6%	+1.1%	+3.3%
Cymru	24.6%		+2.4%	-7.8%	+0.6%	+1.2%

- Cynyddodd Plaid Cymru ei chyfran o'r bleidlais gan fwy na chynnydd cenedlaethol y blaid yn nhair o'r pedair etholaeth a restrir.

2.9. Aelodau'r Cynulliad

Ceir rhestr lawn o'r Aelodau Cynulliad a etholwyd yn adran 3.

O'r 60 o Aelodau a etholwyd, mae 28 yn fenywod a 32 yn ddynion, o'i gymharu â 30 o fenywod a 30 o ddynion ar ôl etholiad 2003. Mae'r tabl ar y dde yn dangos nifer yr Aelodau sy'n fenywod ac yn ddynion ym mhob plaid ar ôl pob etholiad Cynulliad.

Etholwyd yr Aelod cyntaf o grŵp lleiafrifol ethnig, Mohammad Asghar, ar y rhestr ranbarthol ar gyfer Dwyrain De Cymru.

Safodd 56 o Aelodau'r ail Gynulliad fel ymgeiswyr yn etholiad y trydydd Cynulliad: cafodd 47 ohonynt eu hailethol a chollodd 9 eu seddi.

Roedd yr Aelod newydd a etholwyd i sedd Aberconwy – Gareth Jones – yn Aelod yn y Cynulliad cyntaf; nid oedd gan y 12 Aelod newydd arall a etholwyd unrhyw brofiad fel Aelodau Cynulliad.

Mae'r tabl isod yn dangos manylion yr Aelodau yn ôl plaid a phrofiad blaenorol yn y Cynulliad.

Aelodau'r Cynulliad yn ôl profiad blaenorol yn y Cynulliad a'r pleidiau

Plaid	Y Cynulliad Cyntaf a'r Ail Gynulliad				Dim	Cyfanswm
	Y Cynulliad Cyntaf a'r Ail Gynulliad	Yr Ail Gynulliad yn unig	Y Cynulliad Cyntaf yn unig	Y Cynulliad Cyntaf yn unig		
Ceidwadwyr	5	2	0	5	12	
Llafur	18	5	0	3	26	
Y Democratiaid Rhyddfrydol	6	0	0	0	6	
Plaid Cymru	8	2	1	4	15	
Annibynnol / Arall	0	1	0	0	1	
Cyfanswm	37	10	1	12	60	

Aelodau Cynulliad yn ôl rhyw a phlaid, 1999 - 2007

Plaid	Nifer		
	1999	2003	2007
Ceidwadwyr	9	11	12
<i>Dynion</i>	9	9	11
<i>Menywod</i>	0	2	1
Llafur	28	30^b	26
<i>Dynion</i>	13 ^a	11 ^b	10
<i>Menywod</i>	15 ^a	19	16
Y Democratiaid Rhyddfrydol	6	6	6
<i>Dynion</i>	3	3	3
<i>Menywod</i>	3	3	3
Plaid Cymru	17	12	15
<i>Dynion</i>	11	6	8
<i>Menywod</i>	6	6	7
Annibynnol / Arall	0	1^b	1
<i>Dynion</i>	0	1 ^b	0
<i>Menywod</i>	0	0 ^b	1
Cyfanswm	60	60	60
<i>Dynion</i>	36 ^a	30 ^b	32
<i>Menywod</i>	24 ^a	30 ^b	28

(a) Ar ôl ymddiswyddiad yr Aelod Cynulliad Llafur Alun Michael yn 2000, cymerodd Delyth Evans ei sedd yng Nghanolbarth a Gorllewin Cymru. Newidiodd cyfansoddiad y Cynulliad o ran y nifer o bob rhyw i 35 o ddynion a 25 o fenywod.

(b) O fis Mai 2005, safodd yr Aelod Cynulliad Peter Law fel Aelod Annibynnol. Yn dilyn ei farwolaeth a'r isetholiad a gynhaliwyd wedi hynny, o fis Gorffennaf 2006, safodd Trish Law fel Aelod Annibynnol. Newidiodd cyfansoddiad y Cynulliad o ran y nifer o bob rhyw i 29 o ddynion a 31 o fenywod.

3. Tablau Cyfeirio

3.1. Crynodeb o'r pleidleisio yng Nghymru

Mae'r newidiadau yn y seddi yn cael eu dangos yn erbyn canlyniadau **gwirioneddol** a chanlyniadau **tybiannol** 2003.

Y bleidlais etholaethol (Wedi'i rhestru yn ôl nifer y pleidleisiau)	Pleidleisiau	Cyfran ganrannol	Newid mewn pt % yn y gyfran	Cyfran ganrannol ar gyfartaledd (a)	Ymgeiswyr	Nifer yr Aelodau a etholwyd	Newid gwirioneddol	Newid tybiannol	Blaendaliadau a gollwyd
Llafur	314,925	32.2%	-7.8%	32.8%	40	24	-6	-5	1
Plaid Cymru	219,121	22.4%	+1.2%	22.2%	40	7	+2	+1	3
Y Ceidwadwyr	218,730	22.4%	+2.4%	21.6%	40	5	+4	+4	0
Y Democratiaid Rhyddfrydol	144,410	14.8%	+0.6%	14.7%	40	3	0	0	0
Annibynnol	41,521	4.2%	+3.6%	10.7%	17	0	-1	-1	5
Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig	18,047	1.8%	-0.5%	5.7%	13	0	0	0	1
Llais y Bobl	16,070	1.6%	.	34.3%	2	1	+1	+1	3
Cymdeithas Trethdalwyr Castell-nedd Port Talbot	2,561	0.3%	.	12.5%	1	0	.	.	1
Democratiaid Lloegr	1,867	0.2%	.	2.5%	3	0	.	.	5
New Millenium Bean Party	840	0.1%	+0.1%	4.1%	1	0	0	0	0

Y bleidlais ranbarthol (Wedi'i rhestru yn ôl nifer y pleidleisiau)	Pleidleisiau	Cyfran ganrannol	Newid mewn pt % yn y gyfran	Cyfran ganrannol ar gyfartaledd (a)	Ymgeiswyr	Nifer yr Aelodau a etholwyd	Newid gwirioneddol	Newid tybiannol	Blaendaliadau a gollwyd
Llafur	288,954	29.6%	-6.9%	30.1%	25	2	+2	+2	0
Y Ceidwadwyr	209,154	21.5%	+2.3%	21.2%	38	7	-3	-4	0
Plaid Cymru	204,757	21.0%	+1.3%	20.7%	20	8	+1	+2	0
Y Democratiaid Rhyddfrydol	114,500	11.7%	-1.0%	11.7%	33	3	0	0	0
Y Blaid Genedlaethol Brydeinig	42,197	4.3%	+4.0%	4.4%	20	0	0	0	3
Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig	38,490	3.9%	+0.5%	3.9%	20	0	0	0	5
Y Blaid Werdd	33,803	3.5%	-0.1%	3.5%	22	0	0	0	5
Y Blaid Lafur Sosialaidd	12,109	1.2%	+0.0%	1.3%	21	0	0	0	5
Annibynnol	9,350	1.0%	.	1.0%	5	0	.	.	5
Plaid Gristnogol Cymru	8,963	0.9%	.	0.9%	22	0	.	.	5
Plaid Gomiwryddol Prydain	3,708	0.4%	+0.3%	0.4%	20	0	0	0	5
Cynghrair Pobl Gristnogol	2,694	0.3%	.	0.3%	6	0	.	.	5
Socialist Alternative	1,865	0.2%	.	0.5%	17	0	.	.	2
Respect	1,792	0.2%	.	0.5%	3	0	.	.	2
Democratiaid Lloegr	1,655	0.2%	.	0.9%	10	0	.	.	1
Veritas	502	0.1%	.	0.2%	1	0	.	.	1
Y Blaid Cydraddoldeb Sosialaidd	292	0.0%	.	0.1%	4	0	.	.	1

Cyfanswm y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol (wedi'u rhestru yn ôl pleidleisiau)	Pleidleisiau	Cyfran ganrannol	Newid mewn pt % yn y gyfran	Cyfran ganrannol ar gyfartaledd (a)	Ymgeiswyr	Nifer yr Aelodau a etholwyd	Newid gwirioneddol	Newid tybiannol	Blaendaliadau a gollwyd
Llafur	603,879	30.9%	-7.4%	32.5%	65	26	-4	-3	1
Y Ceidwadwyr	427,884	21.9%	+2.4%	21.5%	78	12	+1	0	0
Plaid Cymru	423,878	21.7%	+1.3%	22.1%	60	15	+3	+3	3
Y Democratiaid Rhyddfrydol	258,910	13.3%	-0.2%	14.4%	73	6	0	0	0
Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig	56,537	2.9%	+0.0%	5.2%	33	0	0	0	6
Annibynnol	50,871	2.6%	+2.3%	8.5%	22	0	-1	-1	10
Y Blaid Genedlaethol Brydeinig	42,197	2.2%	+2.0%	4.4%	20	0	0	0	3
Y Blaid Werdd	33,803	1.7%	-0.0%	3.5%	22	0	0	0	5
Llais y Bobl	16,070	0.8%	.	34.3%	2	1	+1	+1	3
Y Blaid Lafur Sosialaidd	12,109	0.6%	+0.0%	1.3%	21	0	0	0	5
Plaid Gristnogol Cymru	8,963	0.5%	.	0.9%	22	0	.	.	5
Plaid Gomiwryddol Prydain	3,708	0.2%	+0.1%	0.4%	20	0	0	0	5
Democratiaid Lloegr	3,522	0.2%	.	2.1%	13	0	.	.	6
Cynghrair Pobl Gristnogol	2,694	0.1%	.	0.3%	6	0	.	.	5
Cymdeithas Trethdalwyr Castell-nedd Port Talbot	2,561	0.1%	.	12.5%	1	0	.	.	1
Socialist Alternative	1,865	0.1%	.	0.5%	17	0	.	.	2
Respect	1,792	0.1%	.	0.5%	3	0	.	.	2
New Millenium Bean Party	840	0.0%	+0.0%	4.1%	1	0	0	0	0
Veritas	502	0.0%	.	0.2%	1	0	.	.	1
Y Blaid Cydraddoldeb Sosialaidd	292	0.0%	.	0.1%	4	0	.	.	1

(a) Cyfran y bleidlais ar gyfartaledd yn yr etholaethau ac/neu yn y rhanbarthau lle safodd y blaid.

3.2. Tabl o'r etholaethau – Pleidleisiau yn y bleidlais etholaethol

Gwneir y cymariaethau gyda'r *canlyniadau tybiannol* ar gyfer 2003

	Y blaid a etholwyd		Pleidleisiau					Cyfanswm	Mwyafrif (a)
	2003	2007	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall		
Canolbarth a Gorllewin Cymru									
Brycheiniog a Sir Faesyfed	■	■	9,652	2,514	15,006	1,576	.	28,748	5,354
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	■	■	4,676	7,186	1,752	15,655	.	29,269	8,469
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	■	■	8,590	8,492	1,806	8,340	1,340	28,568	98
Ceredigion	■	■	2,369	1,530	10,863	14,818	528	30,108	3,955
Dwyfor Meirionnydd	■	■	4,333	2,749	1,839	13,201	.	22,122	8,868
Llanelli	■	■	2,757	9,955	1,051	13,839	.	27,602	3,884
Sir Drefaldwyn	■	■	6,725	1,544	8,704	3,076	2,251	22,300	1,979
Preseli Sir Benfro	■	■	11,086	7,881	2,652	7,101	.	28,720	3,205
Gogledd Cymru									
Aberconwy	■	■	6,290	4,508	1,918	7,983	.	20,699	1,693
Alun a Glannau Dyfrdwy	■	■	4,834	8,196	2,091	1,398	4,576	21,095	3,362
Arfon	■	■	1,858	5,242	1,424	10,260	789	19,573	5,018
De Clwyd	■	■	5,719	6,838	1,838	3,894	1,209	19,498	1,119
Gorllewin Clwyd	■	■	8,905	7,309	1,705	7,162	1,124	26,205	1,596
Delyn	■	■	6,996	7,507	2,669	3,179	1,318	21,669	511
Dyffryn Clwyd	■	■	8,012	8,104	2,275	3,884	.	22,275	92
Wrecsam	■	■	3,372	5,633	3,268	1,878	5,416	19,567	1,250
Ynys Môn	■	■	3,480	4,681	912	10,653	7,094	26,820	4,392
Canol De Cymru									
Canol Caerdydd	■	■	3,137	4,897	11,462	1,855	1,046	22,397	6,565
Gogledd Caerdydd	■	■	15,253	10,409	4,287	2,491	1,262	33,702	4,844
De Caerdydd a Phenarth	■	■	7,352	10,106	5,445	3,825	.	26,728	2,754
Gorllewin Caerdydd	■	■	6,692	10,390	4,088	5,719	.	26,889	3,698
Cwm Cynon	■	■	2,024	11,058	1,000	5,435	.	19,517	5,623
Pontypridd	■	■	3,035	9,836	6,449	4,181	.	23,501	3,387
Rhondda	■	■	1,131	12,875	1,441	6,660	.	22,107	6,215
Bro Morgannwg	■	■	11,432	11,515	3,758	4,671	2,310	33,686	83
Dwyrain De Cymru									
Blaenau Gwent	■	■	951	7,365	1,351	1,129	12,722	23,518	5,357
Caerffili	■	■	2,954	9,026	1,596	6,739	5,805	26,120	2,287
Islwyn	■	■	1,797	8,883	1,135	5,084	6,665	23,564	2,218
Merthyr Tudful a Rhymni	■	■	1,151	7,776	3,195	2,519	6,352	20,993	4,581
Mynwy	■	■	15,389	6,920	4,359	2,093	804	29,565	8,469
Dwyrain Casnewydd	■	■	4,512	6,395	5,520	1,696	1,783	19,906	875
Gorllewin Casnewydd	■	■	8,181	9,582	2,813	2,449	634	23,659	1,401
Tor-faen	■	■	4,525	9,921	2,659	2,762	3,348	23,215	5,396
Gorllewin De Cymru									
Aberafan	■	■	1,990	10,129	1,450	3,558	3,401	20,528	6,571
Pen-y-bont ar Ogwr	■	■	7,333	9,889	3,730	3,600	.	24,552	2,556
Gŵyr	■	■	8,214	9,406	2,924	5,106	1,895	27,545	1,192
Castell-nedd	■	■	2,956	10,934	2,320	8,990	.	25,200	1,944
Ogwr	■	■	2,663	11,761	2,144	3,861	2,337	22,766	7,900
Dwyrain Abertawe	■	■	2,025	8,590	3,629	3,218	3,255	20,717	4,961
Gorllewin Abertawe	■	■	4,379	7,393	5,882	3,583	1,642	22,879	1,511

(a) Yn Wrecsam ac Ynys Môn, roedd mwyafrif yr ymgeisydd buddugol dros un o ddau o ymgeiswyr annibynnol. Mae eu pleidleisiau wedi'u cyfrifo yn y golofn 'arall'.

3.3. Tabl o'r etholaethau – Cyfran o'r bleidlais etholaethol

Canran cyfanswm y pleidleisiau dilys

	% y gyfran o'r bleidlais					Mwyafrif fel % o'r bleidlais (a)
	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall	
Canolbarth a Gorllewin Cymru						
Brycheiniog a Sir Faesyfed	33.6%	8.7%	52.2%	5.5%	.	18.6%
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	16.0%	24.6%	6.0%	53.5%	.	28.9%
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	30.1%	29.7%	6.3%	29.2%	4.7%	0.3%
Ceredigion	7.9%	5.1%	36.1%	49.2%	1.8%	13.1%
Dwyfor Meirionnydd	19.6%	12.4%	8.3%	59.7%	.	40.1%
Llanelli	10.0%	36.1%	3.8%	50.1%	.	14.1%
Sir Drefaldwyn	30.2%	6.9%	39.0%	13.8%	10.1%	8.9%
Preseli Sir Benfro	38.6%	27.4%	9.2%	24.7%	.	11.2%
Gogledd Cymru						
Aberconwy	30.4%	21.8%	9.3%	38.6%	.	8.2%
Alun a Glannau Dyfrdwy	22.9%	38.9%	9.9%	6.6%	21.7%	15.9%
Arfon	9.5%	26.8%	7.3%	52.4%	4.0%	25.6%
De Clwyd	29.3%	35.1%	9.4%	20.0%	6.2%	5.7%
Gorllewin Clwyd	34.0%	27.9%	6.5%	27.3%	4.3%	6.1%
Delyn	32.3%	34.6%	12.3%	14.7%	6.1%	2.4%
Dyffryn Clwyd	36.0%	36.4%	10.2%	17.4%	.	0.4%
Wrecsam	17.2%	28.8%	16.7%	9.6%	27.7%	6.4%
Ynys Môn	13.0%	17.5%	3.4%	39.7%	26.5%	16.4%
Canol De Cymru						
Canol Caerdydd	14.0%	21.9%	51.2%	8.3%	4.7%	29.3%
Gogledd Caerdydd	45.3%	30.9%	12.7%	7.4%	3.7%	14.4%
De Caerdydd a Phenarth	27.5%	37.8%	20.4%	14.3%	.	10.3%
Gorllewin Caerdydd	24.9%	38.6%	15.2%	21.3%	.	13.8%
Cwm Cynon	10.4%	56.7%	5.1%	27.8%	.	28.8%
Pontypridd	12.9%	41.9%	27.4%	17.8%	.	14.4%
Rhondda	5.1%	58.2%	6.5%	30.1%	.	28.1%
Bro Morgannwg	33.9%	34.2%	11.2%	13.9%	6.9%	0.2%
Dwyrain De Cymru						
Blaenau Gwent	4.0%	31.3%	5.7%	4.8%	54.1%	22.8%
Caerffili	11.3%	34.6%	6.1%	25.8%	22.2%	8.8%
Islwyn	7.6%	37.7%	4.8%	21.6%	28.3%	9.4%
Merthyr Tudful a Rhymini	5.5%	37.0%	15.2%	12.0%	30.3%	21.8%
Mynwy	52.1%	23.4%	14.7%	7.1%	2.7%	28.6%
Dwyrain Casnewydd	22.7%	32.1%	27.7%	8.5%	9.0%	4.4%
Gorllewin Casnewydd	34.6%	40.5%	11.9%	10.4%	2.7%	5.9%
Tor-faen	19.5%	42.7%	11.5%	11.9%	14.4%	23.2%
Gorllewin De Cymru						
Aberafan	9.7%	49.3%	7.1%	17.3%	16.6%	32.0%
Pen-y-bont ar Ogwr	29.9%	40.3%	15.2%	14.7%	.	10.4%
Gŵyr	29.8%	34.1%	10.6%	18.5%	6.9%	4.3%
Castell-nedd	11.7%	43.4%	9.2%	35.7%	.	7.7%
Ogwr	11.7%	51.7%	9.4%	17.0%	10.3%	34.7%
Dwyrain Abertawe	9.8%	41.5%	17.5%	15.5%	15.7%	23.9%
Gorllewin Abertawe	19.1%	32.3%	25.7%	15.7%	7.2%	6.6%

(a) Mae'r mwyafrif wedi'i rannu yn ôl cyfanswm y pleidleisiau dilys a fwrwyd.

3.4. Tabl o'r etholaethau – Newid yng nghyfran y bleidlais etholaethol, gogwydd

Gwneir y cymariaethau gyda'r *canlyniadau tybiannol* ar gyfer 2003

	Newid mewn pt % yng nghyfran y bleidlais					Gogwydd (a)		O
	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall			
Canolbarth a Gorllewin Cymru								
Brycheiniog a Sir Faesyfed	+3.7%	-2.9%	+2.6%	+0.5%	-3.9%	DRh	i Ceid	0.6%
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	+2.6%	-6.7%	-1.0%	+5.0%	.	PC	i Llaf	-5.8%
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	+9.8%	-5.1%	-2.9%	-4.1%	+2.3%	Llaf	i Ceid	7.4%
Ceredigion	-3.2%	-7.5%	+8.5%	+4.1%	-1.8%	PC	i DRh	2.2%
Dwyfor Meirionnydd	+5.4%	-9.1%	+1.3%	+2.3%	.	PC	i Ceid	1.6%
Llanelli	+2.6%	-6.7%	-3.3%	+7.4%	.	Llaf	i PC	7.1%
Sir Drefaldwyn	+1.6%	-4.1%	-0.7%	+3.7%	-0.4%	DRh	i Ceid	1.2%
Preseli Sir Benfro	+9.3%	-7.7%	-3.1%	+1.6%	.	Llaf	i Ceid	8.5%
Gogledd Cymru								
Aberconwy	+3.2%	-6.0%	-6.1%	+8.9%	.	PC	i Ceid	-2.9%
Alun a Glannau Dyfrdwy	-0.5%	-7.9%	-6.7%	-1.1%	+16.2%	Llaf	i Ceid	3.7%
Arfon	-3.5%	-3.8%	+0.2%	+3.1%	+4.0%	PC	i Llaf	-3.4%
De Clwyd	+10.7%	-1.4%	+0.6%	-0.9%	-9.0%	Llaf	i Ceid	6.0%
Gorllewin Clwyd	+1.3%	-6.9%	-1.4%	+5.9%	+1.1%	Llaf	i Ceid	4.1%
Delyn	+3.3%	-4.0%	-4.7%	-0.7%	+6.1%	Llaf	i Ceid	3.6%
Dyffryn Clwyd	+5.2%	-9.6%	+1.1%	+3.3%	.	Llaf	i Ceid	7.4%
Wrecsam	+4.4%	-3.3%	+6.9%	+1.9%	-10.0%	An	i Llaf	6.0%
Ynys Môn	-15.5%	-6.4%	-4.9%	+2.3%	+24.5%	PC	i An	10.5%
Canol De Cymru								
Canol Caerdydd	+2.5%	+2.0%	-3.5%	-0.4%	-0.5%	DRh	i Llaf	2.7%
Gogledd Caerdydd	+9.7%	-6.7%	+0.2%	-2.3%	-0.9%	Llaf	i Ceid	8.2%
De Caerdydd a Phenarth	+1.8%	-6.6%	+5.3%	+2.2%	-2.7%	Llaf	i Ceid	4.2%
Gorllewin Caerdydd	+7.1%	-10.4%	+1.6%	+5.8%	-4.1%	Llaf	i Ceid	8.8%
Cwm Cynon	+3.8%	-7.8%	-2.5%	+6.5%	.	Llaf	i PC	7.2%
Pontypridd	+4.4%	-9.1%	+13.1%	-3.6%	-4.8%	Llaf	i DRh	11.1%
Rhondda	+2.9%	-3.4%	+3.6%	+3.1%	-6.2%	Llaf	i PC	3.2%
Bro Morgannwg	-1.1%	-9.2%	+3.7%	-0.2%	+6.9%	Llaf	i Ceid	4.0%
Dwyrain De Cymru								
Blaenau Gwent	-1.7%	-38.9%	-5.1%	-4.8%	+50.5%	Llaf	i LLB	46.5%
Caerffili	+1.2%	-10.8%	+1.1%	-2.2%	+10.7%	Llaf	i PC	4.3%
Islwyn	-1.5%	-18.2%	-1.3%	+2.6%	+18.3%	Llaf	i An	23.2%
Merthyr Tudful a Rhymini	-2.9%	-23.5%	+8.0%	-4.2%	+22.5%	Llaf	i DRh	15.8%
Mynwy	-5.5%	-3.5%	+4.0%	+2.2%	+2.7%	Ceid	i Llaf	1.0%
Dwyrain Casnewydd	-1.7%	-12.5%	+11.5%	-0.6%	+3.2%	Llaf	i DRh	12.0%
Gorllewin Casnewydd	+5.2%	-6.4%	+2.1%	+2.5%	-3.4%	Llaf	i Ceid	5.8%
Tor-faen	+3.2%	-9.2%	-2.6%	+1.2%	+7.4%	Llaf	i Ceid	6.2%
Gorllewin De Cymru								
Aberafan	+0.5%	-10.0%	-2.7%	-0.4%	+12.7%	Llaf	i PC	4.8%
Pen-y-bont ar Ogwr	-0.9%	-2.3%	+1.0%	+5.6%	-3.4%	Llaf	i Ceid	0.7%
Gŵyr	+10.2%	-9.5%	-1.1%	+3.8%	-3.4%	Llaf	i Ceid	9.8%
Castell-nedd	+2.7%	-7.7%	-0.0%	+6.9%	-1.8%	Llaf	i PC	7.3%
Ogwr	+1.9%	-7.8%	+0.4%	-2.5%	+8.0%	Llaf	i PC	2.7%
Dwyrain Abertawe	+3.3%	-5.8%	-6.7%	+2.8%	+6.5%	Llaf	i DRh	-0.5%
Gorllewin Abertawe	+3.1%	-3.9%	+7.6%	-7.3%	+0.4%	Llaf	i DRh	5.7%

Nodyn (a): Gweler adran 4 am ragor o fanylion. Y gogwydd o blaid A i blaid B yw cyfartaledd y gostyngiad mewn pwynt % yng nghyfran plaid A o'r bleidlais a'r cynnydd mewn pwynt % yng nghyfran plaid B, rhwng 2003 a 2007. Lle mae'r seddi wedi cael eu hennill gan Aelod newydd, dangosir y gogwydd o'r blaid fuddugol yn 2003 i'r blaid fuddugol yn 2007. Lle mae plaid wedi cadw'r sedd, dangosir y gogwydd o'r blaid fuddugol i'r blaid a ddaeth yn ail yn 2007.

3.5. Tabl o'r etholaethau – Yr etholwyr a nifer y pleidleiswyr

Gwneir y cymariaethau gyda'r *canlyniadau tybiannol* yn 2003

	Nifer yr etholwyr	% y pleidleisw yr	Newid mewn pt %
Canolbarth a Gorllewin Cymru			
Brycheiniog a Sir Faesyfed	55,482	51.8%	+1.9%
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	52,528	55.7%	+6.2%
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	57,478	49.7%	+7.0%
Ceredigion	54,170	55.6%	+5.8%
Dwyfor Meirionnydd	46,718	47.4%	+3.3%
Llanelli	56,154	49.2%	+8.8%
Sir Drefaldwyn	48,337	46.1%	+3.5%
Preseli Sir Benfro	56,430	50.9%	+9.4%
Gogledd Cymru			
Aberconwy	44,143	46.9%	+9.4%
Alun a Glannau Dyfrdwy	59,355	35.5%	+10.6%
Arfon	39,891	49.1%	+4.0%
De Clwyd	51,898	37.6%	+2.6%
Gorllewin Clwyd	57,370	45.7%	+5.4%
Delyn	52,733	41.1%	+10.1%
Dyffryn Clwyd	55,234	40.3%	+3.9%
Wrecsam	50,759	38.5%	+4.2%
Ynys Môn	51,469	52.1%	+1.6%
Canol De Cymru			
Canol Caerdydd	62,114	36.1%	+3.1%
Gogledd Caerdydd	65,554	51.4%	+8.4%
De Caerdydd a Phenarth	70,874	37.7%	+5.9%
Gorllewin Caerdydd	64,461	41.7%	+6.7%
Cwm Cynon	50,853	38.4%	+1.2%
Pontypridd	57,993	40.5%	+1.3%
Rhondda	52,480	42.1%	-3.5%
Bro Morgannwg	68,856	48.9%	+8.4%
Dwyrain De Cymru			
Blaenau Gwent	52,818	44.5%	+7.2%
Caerffili	61,937	42.2%	+5.2%
Islwyn	54,712	43.1%	+3.7%
Merthyr Tudful a Rhymni	54,025	38.9%	+5.8%
Mynwy	62,738	47.1%	+2.6%
Dwyrain Casnewydd	53,062	37.5%	+7.3%
Gorllewin Casnewydd	58,701	40.3%	+5.3%
Tor-faen	61,374	37.8%	+5.9%
Gorllewin De Cymru			
Aberafan	51,536	39.8%	+2.5%
Pen-y-bont ar Ogwr	59,553	41.2%	+6.4%
Gŵyr	61,519	44.8%	+5.6%
Castell-nedd	58,038	43.4%	+4.3%
Ogwr	55,602	40.9%	+7.8%
Dwyrain Abertawe	59,186	35.0%	+4.6%
Gorllewin Abertawe	61,469	37.2%	+4.2%

3.6. Tabl o'r etholaethau – Seddi yn ôl mwyafrif (wedi'u rhestru yn ôl % y mwyafrif mwyaf)

		Cyntaf	Ail	Mwyafrif	Safle	Mwyafrif fel % o'r bleidlais	Safle
Dwyfor Meirionnydd	Dafydd Elis-Thomas	PC	CEID	8,868	1	40.1%	1
Ogwr	Janice Gregory	LLAF	PC	7,900	4	34.7%	2
Aberafan	Brian Gibbons	LLAF	PC	6,571	5	32.0%	3
Canol Caerdydd	Jenny Randerson	DRh	LLAF	6,565	6	29.3%	4
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	Rhodri Glyn Thomas	PC	LLAF	8,469	2	28.9%	5
Cwm Cynon	Christine Chapman	LLAF	PC	5,623	8	28.8%	6
Mynwy	Nick Ramsay	CEID	LLAF	8,469	2	28.6%	7
Rhondda	Leighton Andrews	LLAF	PC	6,215	7	28.1%	8
Arfon	Alun Ffred Jones	PC	LLAF	5,018	12	25.6%	9
Dwyrain Abertawe	Val Lloyd	LLAF	DRh	4,961	13	23.9%	10
Tor-faen	Lynne Neagle	LLAF	CEID	5,396	9	23.2%	11
Blaenau Gwent	Trish Law	LLB	LLAF	5,357	10	22.8%	12
Merthyr Tudful a Rhywni	Huw Lewis	LLAF	DRh	4,581	15	21.8%	13
Brycheiniog a Sir Faesyfed	Kirsty Williams	DRh	CEID	5,354	11	18.6%	14
Ynys Môn	Ieuan Wyn Jones	PC	ANN	4,392	16	16.4%	15
Alun a Glannau Dyfrdwy	Carl Sargeant	LLAF	CEID	3,362	21	15.9%	16
Pontypridd	Jane Davidson	LLAF	DRh	3,387	20	14.4%	17
Gogledd Caerdydd	Jonathan Morgan	CEID	LLAF	4,844	14	14.4%	18
Llanelli	Helen Mary Jones	PC	LLAF	3,884	18	14.1%	19
Gorllewin Caerdydd	Rhodri Morgan	LLAF	CEID	3,698	19	13.8%	20
Ceredigion	Elin Jones	PC	DRh	3,955	17	13.1%	21
Preseli Sir Benfro	Paul Davies	CEID	LLAF	3,205	22	11.2%	22
Pen-y-bont ar Ogwr	Carwyn Jones	LLAF	CEID	2,556	24	10.4%	23
De Caerdydd a Phenarth	Lorraine Barrett	LLAF	CEID	2,754	23	10.3%	24
Islwyn	Irene James	LLAF	ANN	2,218	26	9.4%	25
Sir Drefaldwyn	Mick Bates	DRh	CEID	1,979	27	8.9%	26
Caerffili	Jeff Cuthbert	LLAF	PC	2,287	25	8.8%	27
Aberconwy	Gareth Jones	PC	CEID	1,693	29	8.2%	28
Castell-nedd	Gwenda Thomas	LLAF	PC	1,944	28	7.7%	29
Gorllewin Abertawe	Andrew Davies	LLAF	DRh	1,511	31	6.6%	30
Wrecsam	Lesley Griffiths	LLAF	ANN	1,250	33	6.4%	31
Gorllewin Clwyd	Darren Millar	CEID	LLAF	1,596	30	6.1%	32
Gorllewin Casnewydd	Rosemary Butler	LLAF	CEID	1,401	32	5.9%	33
De Clwyd	Karen Sinclair	LLAF	CEID	1,119	35	5.7%	34
Dwyrain Casnewydd	John Griffiths	LLAF	DRh	875	36	4.4%	35
Gŵyr	Edwina Hart	LLAF	CEID	1,192	34	4.3%	36
Delyn	Sandy Mewies	LLAF	CEID	511	37	2.4%	37
Dyffryn Clwyd	Ann Jones	LLAF	CEID	92	39	0.4%	38
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	Angela Burns	CEID	LLAF	98	38	0.3%	39
Bro Morgannwg	Jane Hutt	LLAF	CEID	83	40	0.2%	40

3.7. Tabl o'r etholaethau – Seddi yn ôl nifer y pleidleiswyr (wedi'u rhestru yn ôl nifer mwyaf y pleidleiswyr)

		Pleidleisiau dilys	Etholaeth	% y pleidleiswyr	Safle	newid ym mhwynt % y nifer a bleidleisiodd
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr		29,269	52,528	55.7%	1	+6.2%
Ceredigion		30,108	54,170	55.6%	2	+5.8%
Ynys Môn		26,820	51,469	52.1%	3	+1.6%
Brycheiniog a Sir Faesyfed		28,748	55,482	51.8%	4	+1.9%
Gogledd Caerdydd		33,702	65,554	51.4%	5	+8.4%
Preseli Sir Benfro		28,720	56,430	50.9%	6	+9.4%
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro		28,568	57,478	49.7%	7	+7.0%
Llanelli		27,602	56,154	49.2%	8	+8.8%
Arfon		19,573	39,891	49.1%	9	+4.0%
Bro Morgannwg		33,686	68,856	48.9%	10	+8.4%
Dwyfor Meirionnydd		22,122	46,718	47.4%	11	+3.3%
Mynwy		29,565	62,738	47.1%	12	+2.6%
Aberconwy		20,699	44,143	46.9%	13	+9.4%
Sir Drefaldwyn		22,300	48,337	46.1%	14	+3.5%
Gorllewin Clwyd		26,205	57,370	45.7%	15	+5.4%
Gŵyr		27,545	61,519	44.8%	16	+5.6%
Blaenau Gwent		23,518	52,818	44.5%	17	+7.2%
Castell-nedd		25,200	58,038	43.4%	18	+4.3%
Islwyn		23,564	54,712	43.1%	19	+3.7%
Caerffili		26,120	61,937	42.2%	20	+5.2%
Rhondda		22,107	52,480	42.1%	21	-3.5%
Gorllewin Caerdydd		26,889	64,461	41.7%	22	+6.7%
Pen-y-bont ar Ogwr		24,552	59,553	41.2%	23	+6.4%
Delyn		21,669	52,733	41.1%	24	+10.1%
Ogwr		22,766	55,602	40.9%	25	+7.8%
Pontypridd		23,541	57,993	40.5%	26	+1.3%
Dyffryn Clwyd		22,275	55,234	40.3%	27	+3.9%
Gorllewin Casnewydd		23,659	58,701	40.3%	28	+5.3%
Aberafan		20,528	51,536	39.8%	29	+2.5%
Merthyr Tudful a Rhymni		20,993	54,025	38.9%	30	+5.8%
Wrecsam		19,567	50,759	38.5%	31	+4.2%
Cwm Cynon		19,517	50,853	38.4%	32	+1.2%
Tor-faen		23,215	61,374	37.8%	33	+5.9%
De Caerdydd a Phenarth		26,728	70,874	37.7%	34	+5.9%
De Clwyd		19,498	51,898	37.6%	35	+2.6%
Dwyrain Casnewydd		19,906	53,062	37.5%	36	+7.3%
Gorllewin Abertawe		22,879	61,469	37.2%	37	+4.2%
Canol Caerdydd		22,387	62,114	36.1%	38	+3.1%
Alun a Glannau Dyfrdwy		21,095	59,355	35.5%	39	+10.6%
Dwyrain Abertawe		20,717	59,186	35.0%	40	+4.6%

Nodyn: Mae'r blociau lliw yn dangos y blaid fuddugol.

3.8. Tabl o'r etholaethau – Pleidleisiau yn y bleidlais ranbarthol

	Pleidleisiau (rhanbarthol)					Cyfanswm
	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall	
Canolbarth a Gorllewin Cymru						
Brycheiniog a Sir Faesyfed	9,454	3,658	9,014	2,282	4,270	28,678
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	4,292	6,282	1,244	12,956	4,461	29,235
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	8,135	7,182	1,638	7,538	4,037	28,530
Ceredigion	3,753	2,348	7,769	12,488	3,663	30,021
Dwyfor Meirionnydd	4,097	2,943	1,159	10,960	2,893	22,052
Llanelli	2,768	8,913	960	11,119	3,699	27,459
Sir Drefaldwyn	7,191	1,790	5,111	3,519	4,661	22,272
Preseli Sir Benfro	9,916	6,863	1,895	6,396	3,640	28,710
Gogledd Cymru						
Aberconwy	5,954	4,108	1,477	6,712	2,360	20,611
Alun a Glannau Dyfrdwy	5,475	7,535	2,238	1,714	4,011	20,973
Arfon	1,899	4,547	1,054	10,042	1,980	19,522
De Clwyd	5,092	5,725	1,702	3,602	3,371	19,492
Gorllewin Clwyd	8,765	5,817	1,646	7,073	2,808	26,109
Delyn	6,464	6,470	1,245	4,049	3,387	21,615
Dyffryn Clwyd	7,269	6,539	1,682	3,892	2,770	22,152
Wrecsam	3,736	5,878	3,508	2,307	3,944	19,373
Ynys Môn	5,612	5,212	723	11,167	3,881	26,595
Canol De Cymru						
Canol Caerdydd	3,476	4,845	8,281	2,051	3,732	22,385
Gogledd Caerdydd	13,122	9,140	4,306	3,056	4,008	33,632
De Caerdydd a Phenarth	6,290	8,333	4,362	3,190	4,591	26,766
Gorllewin Caerdydd	5,782	8,528	3,056	4,920	4,424	26,710
Cwm Cynon	1,401	10,036	1,232	4,214	2,720	19,603
Pontypridd	2,920	8,847	3,985	4,259	3,412	23,423
Rhondda	1,006	11,692	964	5,576	2,866	22,104
Bro Morgannwg	11,150	9,378	3,076	4,941	5,126	33,671
Dwyrain De Cymru						
Blaenau Gwent	1,584	10,141	1,933	3,080	6,389	23,127
Caerffili	3,149	9,707	1,601	6,287	5,294	26,038
Islwyn	2,283	9,925	1,482	5,049	4,732	23,471
Merthyr Tudful a Rhymni	1,612	8,849	2,946	3,529	4,064	21,000
Mynwy	13,692	6,104	3,357	1,761	4,693	29,607
Dwyrain Casnewydd	4,299	6,085	4,527	1,707	3,208	19,826
Gorllewin Casnewydd	7,286	7,825	2,526	1,923	4,157	23,717
Tor-faen	4,031	9,362	2,575	2,579	4,632	23,179
Gorllewin De Cymru						
Aberafan	2,058	9,303	1,775	3,610	3,698	20,444
Pen-y-bont ar Ogwr	5,793	7,727	3,754	2,837	4,404	24,515
Gŵyr	7,393	7,643	2,622	4,610	4,647	26,915
Castell-nedd	2,519	9,388	1,799	7,297	4,012	25,015
Ogwr	2,373	10,577	1,831	3,623	4,182	22,586
Dwyrain Abertawe	1,858	7,806	3,528	3,217	4,329	20,738
Gorllewin Abertawe	4,205	5,903	4,917	3,625	4,264	22,914

3.9. Tabl yr etholaethau – Cyfran o'r beidlais ranbarthol

Canran cyfanswm y pleidleisiau dilys

	% y gyfran o'r beidlais				
	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall
Canolbarth a Gorllewin Cymru					
Brycheiniog a Sir Faesyfed	33.0%	12.8%	31.4%	8.0%	14.9%
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	14.7%	21.5%	4.3%	44.3%	15.3%
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	28.5%	25.2%	5.7%	26.4%	14.2%
Ceredigion	12.5%	7.8%	25.9%	41.6%	12.2%
Dwyfor Meirionnydd	18.6%	13.3%	5.3%	49.7%	13.1%
Llanelli	10.1%	32.5%	3.5%	40.5%	13.5%
Sir Drefaldwyn	32.3%	8.0%	22.9%	15.8%	20.9%
Preseli Sir Benfro	34.5%	23.9%	6.6%	22.3%	12.7%
Gogledd Cymru					
Aberconwy	28.9%	19.9%	7.2%	32.6%	11.5%
Alun a Glannau Dyfrdwy	26.1%	35.9%	10.7%	8.2%	19.1%
Arfon	9.7%	23.3%	5.4%	51.4%	10.1%
De Clwyd	26.1%	29.4%	8.7%	18.5%	17.3%
Gorllewin Clwyd	33.6%	22.3%	6.3%	27.1%	10.8%
Delyn	29.9%	29.9%	5.8%	18.7%	15.7%
Dyffryn Clwyd	32.8%	29.5%	7.6%	17.6%	12.5%
Wrecsam	19.3%	30.3%	18.1%	11.9%	20.4%
Ynys Môn	21.1%	19.6%	2.7%	42.0%	14.6%
Canol De Cymru					
Canol Caerdydd	15.5%	21.6%	37.0%	9.2%	16.7%
Gogledd Caerdydd	39.0%	27.2%	12.8%	9.1%	11.9%
De Caerdydd a Phenarth	23.5%	31.1%	16.3%	11.9%	17.2%
Gorllewin Caerdydd	21.6%	31.9%	11.4%	18.4%	16.6%
Cwm Cynon	7.1%	51.2%	6.3%	21.5%	13.9%
Pontypridd	12.5%	37.8%	17.0%	18.2%	14.6%
Rhondda	4.6%	52.9%	4.4%	25.2%	13.0%
Bro Morgannwg	33.1%	27.9%	9.1%	14.7%	15.2%
Dwyrain De Cymru					
Blaenau Gwent	6.8%	43.8%	8.4%	13.3%	27.6%
Caerffili	12.1%	37.3%	6.1%	24.1%	20.3%
Islwyn	9.7%	42.3%	6.3%	21.5%	20.2%
Merthyr Tudful a Rhymini	7.7%	42.1%	14.0%	16.8%	19.4%
Mynwy	46.2%	20.6%	11.3%	5.9%	15.9%
Dwyrain Casnewydd	21.7%	30.7%	22.8%	8.6%	16.2%
Gorllewin Casnewydd	30.7%	33.0%	10.7%	8.1%	17.5%
Tor-faen	17.4%	40.4%	11.1%	11.1%	20.0%
Gorllewin De Cymru					
Aberafan	10.1%	45.5%	8.7%	17.7%	18.1%
Pen-y-bont ar Ogwr	23.6%	31.5%	15.3%	11.6%	18.0%
Gŵyr	27.5%	28.4%	9.7%	17.1%	17.3%
Castell-nedd	10.1%	37.5%	7.2%	29.2%	16.0%
Ogwr	10.5%	46.8%	8.1%	16.0%	18.5%
Dwyrain Abertawe	9.0%	37.6%	17.0%	15.5%	20.9%
Gorllewin Abertawe	18.4%	25.8%	21.5%	15.8%	18.6%

3.10. Y gwahaniaeth rhwng cyfran y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol, yn ôl etholaeth (a)

	Y gwahaniaeth ym mhwynt % y gyfran o'r bleidlais				
	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall
Canolbarth a Gorllewin Cymru					
Brycheiniog a Sir Faesyfed	+0.6%	-4.0%	+20.8%	-2.5%	.
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	+1.3%	+3.1%	+1.7%	+9.2%	.
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	+1.6%	+4.6%	+0.6%	+2.8%	-9.5%
Ceredigion	-4.6%	-2.7%	+10.2%	+7.6%	-10.4%
Dwyfor Meirionnydd	+1.0%	-0.9%	+3.1%	+10.0%	.
Llanelli	-0.1%	+3.6%	+0.3%	+9.6%	.
Sir Drefaldwyn	-2.1%	-1.1%	+16.1%	-2.0%	-10.8%
Preseli Sir Benfro	+4.1%	+3.5%	+2.6%	+2.4%	.
Gogledd Cymru					
Aberconwy	+1.5%	+1.8%	+2.1%	+6.0%	.
Alun a Glannau Dyfrdwy	-3.2%	+2.9%	-0.8%	-1.5%	+2.6%
Arfon	-0.2%	+3.5%	+1.9%	+1.0%	-6.1%
De Clwyd	+3.2%	+5.7%	+0.7%	+1.5%	-11.1%
Gorllewin Clwyd	+0.4%	+5.6%	+0.2%	+0.2%	-6.5%
Delyn	+2.4%	+4.7%	+6.6%	-4.1%	-9.6%
Dyffryn Clwyd	+3.2%	+6.9%	+2.6%	-0.1%	.
Wrecsam	-2.1%	-1.6%	-1.4%	-2.3%	+7.3%
Ynys Môn	-8.1%	-2.1%	+0.7%	-2.3%	+11.9%
Canol De Cymru					
Canol Caerdydd	-1.5%	+0.2%	+14.2%	-0.9%	-12.0%
Gogledd Caerdydd	+6.2%	+3.7%	-0.1%	-1.7%	-8.2%
De Caerdydd a Phenarth	+4.0%	+6.7%	+4.1%	+2.4%	.
Gorllewin Caerdydd	+3.2%	+6.7%	+3.8%	+2.8%	.
Cwm Cynon	+3.2%	+5.5%	-1.2%	+6.4%	.
Pontypridd	+0.4%	+4.1%	+10.4%	-0.4%	.
Rhondda	+0.6%	+5.3%	+2.2%	+4.9%	.
Bro Morgannwg	+0.8%	+6.3%	+2.0%	-0.8%	-8.4%
Dwyrain De Cymru					
Blaenau Gwent	-2.8%	-12.5%	-2.6%	-8.5%	+26.5%
Caerffili	-0.8%	-2.7%	-0.0%	+1.7%	+1.9%
Islwyn	-2.1%	-4.6%	-1.5%	+0.1%	+8.1%
Merthyr Tudful a Rhymini	-2.2%	-5.1%	+1.2%	-4.8%	+10.9%
Mynyw	+5.8%	+2.8%	+3.4%	+1.1%	-13.1%
Dwyrain Casnewydd	+1.0%	+1.4%	+4.9%	-0.1%	-7.2%
Gorllewin Casnewydd	+3.9%	+7.5%	+1.2%	+2.2%	-14.8%
Tor-faen	+2.1%	+2.3%	+0.3%	+0.8%	-5.6%
Gorllewin De Cymru					
Aberafan	-0.4%	+3.8%	-1.6%	-0.3%	-1.5%
Pen-y-bont ar Ogwr	+6.2%	+8.8%	-0.1%	+3.1%	.
Gŵyr	+2.4%	+5.8%	+0.9%	+1.4%	-10.4%
Castell-nedd	+1.7%	+5.9%	+2.0%	+6.5%	.
Ogwr	+1.2%	+4.8%	+1.3%	+0.9%	-8.3%
Dwyrain Abertawe	+0.8%	+3.8%	+0.5%	+0.0%	-5.2%
Gorllewin Abertawe	+0.8%	+6.6%	+4.3%	-0.2%	-11.4%

(a) Mae gwahaniaeth pwynt canran negyddol yn golygu bod y blaid wedi cael cyfran uwch o'r bleidlais yn y bleidlais ranbarthol nag yn y bleidlais etholaethol.

3.11. Tabl o'r rhanbarthau – Pleidleisiau a chyfran y bleidlais

	Pleidleisiau					Cyfanswm	% y gyfran o'r bleidlais				
	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall		Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall
Y bleidlais etholaethol											
Canolbarth a Gorllewin Cymru	50,188	41,851	43,673	77,606	4,119	217,437	23.1%	19.2%	20.1%	35.7%	1.9%
Gogledd Cymru	49,466	58,018	18,100	50,291	21,526	197,401	25.1%	29.4%	9.2%	25.5%	10.9%
Canol De Cymru	50,056	81,086	37,930	34,837	4,618	208,527	24.0%	38.9%	18.2%	16.7%	2.2%
Dwyrain De Cymru	39,460	65,868	22,628	24,471	38,113	190,540	20.7%	34.6%	11.9%	12.8%	20.0%
Gorllewin De Cymru	29,560	68,102	22,079	31,916	12,530	164,187	18.0%	41.5%	13.4%	19.4%	7.6%
Pob rhanbarth	218,730	314,925	144,410	219,121	80,906	978,092	22.4%	32.2%	14.8%	22.4%	8.3%
Y bleidlais ranbarthol											
Canolbarth a Gorllewin Cymru	49,606	39,979	28,790	67,258	31,324	216,957	22.9%	18.4%	13.3%	31.0%	14.4%
Gogledd Cymru	50,266	51,831	15,275	50,558	28,512	196,442	25.6%	26.4%	7.8%	25.7%	14.5%
Canol De Cymru	45,147	70,799	29,262	32,207	30,879	208,294	21.7%	34.0%	14.0%	15.5%	14.8%
Dwyrain De Cymru	37,936	67,998	20,947	25,915	37,169	189,965	20.0%	35.8%	11.0%	13.6%	19.6%
Gorllewin De Cymru	26,199	58,347	20,226	28,819	29,536	163,127	16.1%	35.8%	12.4%	17.7%	18.1%
Pob rhanbarth	209,154	288,954	114,500	204,757	157,420	974,785	21.5%	29.6%	11.7%	21.0%	16.1%
Yr holl bleidlais											
Canolbarth a Gorllewin Cymru	99,794	81,830	72,463	144,864	35,443	434,394	23.0%	18.8%	16.7%	33.3%	8.2%
Gogledd Cymru	99,732	109,849	33,375	100,849	50,038	393,843	25.3%	27.9%	8.5%	25.6%	12.7%
Canol De Cymru	95,203	151,885	67,192	67,044	35,497	416,821	22.8%	36.4%	16.1%	16.1%	8.5%
Dwyrain De Cymru	77,396	133,866	43,575	50,386	75,282	380,505	20.3%	35.2%	11.5%	13.2%	19.8%
Gorllewin De Cymru	55,759	126,449	42,305	60,735	42,066	327,314	17.0%	38.6%	12.9%	18.6%	12.9%
Pob rhanbarth	427,884	603,879	258,910	423,878	238,326	1,952,877	21.9%	30.9%	13.3%	21.7%	12.2%

3.12. Y gwahaniaeth rhwng cyfran y pleidleisiau yn y pleidleisiau etholaethol a rhanbarthol, yn ôl rhanbarth (a)

	Y gwahaniaeth ym mhwynt % y gyfran o'r bleidlais				
	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall
Canolbarth a Gorllewin Cymru	+0.2%	+0.8%	+6.8%	+4.7%	-12.5%
Gogledd Cymru	-0.5%	+3.0%	+1.4%	-0.3%	-3.6%
Canol De Cymru	+2.3%	+4.9%	+4.1%	+1.2%	-12.6%
Dwyrain De Cymru	+0.7%	-1.2%	+0.8%	-0.8%	+0.4%
Gorllewin De Cymru	+1.9%	+5.7%	+1.0%	+1.8%	-10.5%
Pob rhanbarth	+0.9%	+2.6%	+3.0%	+1.4%	-7.9%

(a) Mae gwahaniaeth pwynt canran negyddol yn golygu bod y blaid wedi cael cyfran uwch o'r bleidlais yn y bleidlais ranbarthol nag yn y bleidlais etholaethol.

3.13. Tabl o'r rhanbarthau – Seddi a newid yn y seddi

Gwneir y cymariaethau gyda'r *canlyniadau tybiannol* ar gyfer 2003

	Seddi a enillwyd					Cyfanswm	Newid yn y seddi a enillwyd				
	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall		Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall
Y bleidlais etholaethol											
Canolbarth a Gorllewin	2	0	2	4	0	8	+2	-3	0	+1	0
Gogledd Cymru	1	5	0	3	0	9	+1	0	0	0	-1
Canol De Cymru	1	6	1	0	0	8	+1	-1	0	0	0
Dwyrain De Cymru	1	6	0	0	1	8	0	-1	0	0	+1
Gorllewin De Cymru	0	7	0	0	0	7	0	0	0	0	0
Pob rhanbarth	5	24	3	7	1	40	+4	-5	0	+1	0
Y bleidlais ranbarthol											
Canolbarth a Gorllewin	1	2	0	1	0	4	-2	+2	0	0	0
Gogledd Cymru	2	0	1	1	0	4	-1	0	0	+1	0
Canol De Cymru	2	0	0	2	0	4	0	0	0	0	0
Dwyrain De Cymru	1	0	1	2	0	4	-1	0	0	+1	0
Gorllewin De Cymru	1	0	1	2	0	4	0	0	0	0	0
Pob rhanbarth	7	2	3	8	0	20	-4	+2	0	+2	0
Yr holl bleidlais											
Canolbarth a Gorllewin	3	2	2	5	0	12	0	-1	0	+1	0
Gogledd Cymru	3	5	1	4	0	13	0	0	0	+1	-1
Canol De Cymru	3	6	1	2	0	12	+1	-1	0	0	0
Dwyrain De Cymru	2	6	1	2	1	12	-1	-1	0	+1	+1
Gorllewin De Cymru	1	7	1	2	0	11	0	0	0	0	0
Pob rhanbarth	12	26	6	15	1	60	0	-3	0	+3	0

3.14. Tabl o'r rhanbarthau – Newid yng nghyfran y bleidlais, nifer y pleidleiswyr

Gwneir y cymariaethau gyda'r *canlyniadau tybiannol* ar gyfer 2003

	Newid ym mhwynt % y gyfran o'r bleidlais					Maint yr etholaeth	% a bleidleis iodd	Pwynt % y newid
	Ceid	Llaf	DRh	PC	Arall			
Y bleidlais etholaethol								
Canolbarth a Gorllewin	+3.9%	-5.8%	-0.1%	+2.5%	-0.5%	427,297	50.9%	+5.9%
Gogledd Cymru	+0.7%	-5.1%	-1.5%	+1.7%	+4.2%	462,852	42.6%	+5.9%
Canol De Cymru	+4.8%	-7.0%	+2.7%	+0.8%	-1.3%	493,185	42.3%	+4.3%
Dwyrain De Cymru	-0.9%	-14.6%	+2.1%	-0.3%	+13.7%	459,367	41.5%	+5.4%
Gorllewin De Cymru	+3.3%	-6.7%	-0.1%	+1.4%	+2.2%	406,903	40.4%	+5.1%
Pob rhanbarth	+2.4%	-7.8%	+0.6%	+1.2%	+3.5%	2,249,604	43.5%	+5.3%
Y bleidlais ranbarthol								
Canolbarth a Gorllewin	+3.9%	-6.5%	-2.6%	+1.6%	+3.6%	427,297	50.8%	+5.6%
Gogledd Cymru	+3.0%	-5.9%	-2.5%	+3.6%	+1.7%	462,852	42.4%	+6.0%
Canol De Cymru	+3.2%	-7.1%	+0.3%	+0.0%	+3.6%	493,185	42.2%	+4.6%
Dwyrain De Cymru	-0.2%	-9.3%	+0.6%	+1.0%	+7.8%	459,367	41.4%	+5.3%
Gorllewin De Cymru	+1.0%	-5.8%	-0.3%	-0.1%	+5.2%	406,903	40.1%	+4.7%
Pob rhanbarth	+2.3%	-6.9%	-1.0%	+1.3%	+4.3%	2,249,604	43.3%	+5.2%
Yr holl bleidlais								
Canolbarth a Gorllewin	+2.2%	-9.6%	+1.2%	+5.3%	+0.9%	427,297	.	.
Gogledd Cymru	+3.9%	-1.5%	-5.0%	-1.2%	+3.8%	462,852	.	.
Canol De Cymru	+5.5%	-7.6%	+1.8%	-0.6%	+1.0%	493,185	.	.
Dwyrain De Cymru	+0.4%	-9.8%	-0.4%	-1.1%	+10.9%	459,367	.	.
Gorllewin De Cymru	-0.7%	-7.9%	+1.1%	+3.5%	+3.9%	406,903	.	.
Pob rhanbarth	+2.4%	-7.4%	-0.2%	+1.3%	+3.9%	2,249,604	.	.

3.15. Aelodau etholedig Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Mai 2007

Y bleidlais etholaethol	Aelod etholedig	Plaid
Canolbarth a Gorllewin Cymru		
Brycheiniog a Sir Faesyfed	Kirsty Williams	 Y Democratiaid Rhyddfrydol
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	Rhodri Glyn Thomas	 Plaid Cymru
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	Angela Burns	 Ceidwadwyr
Ceredigion	Elin Jones	 Plaid Cymru
Dwyfor Meirionnydd	Dafydd Elis-Thomas	 Plaid Cymru
Llanelli	Helen Mary Jones	 Plaid Cymru
Sir Drefaldwyn	Mick Bates	 Y Democratiaid Rhyddfrydol
Preseli Sir Benfro	Paul Davies	 Ceidwadwyr
Gogledd Cymru		
Aberconwy	Gareth Jones	 Plaid Cymru
Alun a Glannau Dyfrdwy	Carl Sargeant	 Llafur
Arfon	Alun Ffred Jones	 Plaid Cymru
De Clwyd	Karen Sinclair	 Llafur
Gorllewin Clwyd	Darren Millar	 Ceidwadwyr
Delyn	Sandy Mewies	 Llafur
Dyffryn Clwyd	Ann Jones	 Llafur
Wrecsam	Lesley Griffiths	 Llafur
Ynys Môn	Ieuan Wyn Jones	 Plaid Cymru
Canol De Cymru		
Canol Caerdydd	Jenny Randerson	 Y Democratiaid Rhyddfrydol
Gogledd Caerdydd	Jonathan Morgan	 Ceidwadwyr
De Caerdydd a Phenarth	Lorraine Barrett	 Llafur
Gorllewin Caerdydd	Rhodri Morgan	 Llafur
Cwm Cynon	Christine Chapman	 Llafur
Pontypridd	Jane Davidson	 Llafur
Rhondda	Leighton Andrews	 Llafur
Bro Morgannwg	Jane Hutt	 Llafur
Dwyrain De Cymru		
Blaenau Gwent	Trish Law	 Llais y Bobl
Caerffili	Jeff Cuthbert	 Llafur
Islwyn	Irene James	 Llafur
Merthyr Tudful a Rhymini	Huw Lewis	 Llafur
Mynwy	Nick Ramsay	 Ceidwadwyr
Dwyrain Casnewydd	John Griffiths	 Llafur
Gorllewin Casnewydd	Rosemary Butler	 Llafur
Tor-faen	Lynne Neagle	 Llafur
Gorllewin De Cymru		
Aberafan	Brian Gibbons	 Llafur
Pen-y-bont ar Ogwr	Carwyn Jones	 Llafur
Gŵyr	Edwina Hart	 Llafur
Castell-nedd	Gwenda Thomas	 Llafur
Ogwr	Janice Gregory	 Llafur
Dwyrain Abertawe	Val Lloyd	 Llafur
Gorllewin Abertawe	Andrew Davies	 Llafur
Y bleidlais ranbarthol		
Canolbarth a Gorllewin Cymru	Nick Bourne	 Ceidwadwyr
	Alun Davies	 Llafur
	Joyce Watson	 Llafur
	Nerys Evans	 Plaid Cymru
Gogledd Cymru	Mark Isherwood	 Ceidwadwyr
	Brynle Williams	 Ceidwadwyr
	Eleanor Burnham	 Y Democratiaid Rhyddfrydol
	Janet Ryder	 Plaid Cymru
Canol De Cymru	Andrew Davies	 Ceidwadwyr
	David Melding	 Ceidwadwyr
	Christopher Franks	 Plaid Cymru
	Leanne Wood	 Plaid Cymru
Dwyrain De Cymru	William Graham	 Ceidwadwyr
	Michael German	 Y Democratiaid Rhyddfrydol
	Mohammad Asghar	 Plaid Cymru
	Jocelyn Davies	 Plaid Cymru
Gorllewin De Cymru	Alun Cairns	 Ceidwadwyr
	Peter Black	 Y Democratiaid Rhyddfrydol
	Bethan Jenkins	 Plaid Cymru
	Dai Lloyd	 Plaid Cymru

3.16. Y pleidiau bach a'r ymgeiswyr annibynnol a gadwodd eu blaendaliadau

Wedi'u rhestru yn ôl cyfran ganrannol y bleidlais

Nid yw'n cynnwys y Ceidwadwyr, Llafur, y Democratiaid Rhyddfrydol na Phlaid Cymru

Y bleidlais etholaethol

Plaid	Ymgeisydd	Etholaeth	Pleidleisiau	Cyfran %	Safle
Llais y Bobl	Trish Law	Blaenau Gwent	12,722	54.1%	1
Annibynnol	Kevin Etheridge	Islwyn	6,665	28.3%	2
Annibynnol	Peter Rogers	Ynys Môn	6,261	23.3%	2
Annibynnol	John Marek	Wrecsam	4,383	22.4%	2
Annibynnol	Ron Davies	Caerffili	5,805	22.2%	3
Annibynnol	Dennis Hutchinson	Alun a Glannau Dyfrdwy	3,241	15.4%	3
Llais y Bobl	Ian Williams	Tor-faen	3,348	14.4%	3
Annibynnol	Clive Tovey	Merthyr Tudful a Rhymni	2,622	12.5%	3
Cymdeithas Trethdalwyr Castell-nedd Port Talbot	Andrew Tutton	Aberafan	2,561	12.5%	3
Annibynnol	Steve Smith	Ogwr	2,337	10.3%	4
Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig	Bruce Lawson	Sir Drefaldwyn	2,251	10.1%	4
Annibynnol	Jeff Edwards	Merthyr Tudful a Rhymni	1,915	9.1%	5
Annibynnol	Alan Robinson	Dwyrain Abertawe	1,618	7.8%	5
Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig	Richard Lewis	Gorllewin Abertawe	1,642	7.2%	5
Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig	Alex Lewis	Gŵyr	1,895	6.9%	5
Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig	Kevin Mahoney	Bro Morgannwg	2,310	6.9%	5
Annibynnol	James Harris	Dwyrain Casnewydd	1,354	6.8%	5
Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig	William Crawford	Alun a Glannau Dyfrdwy	1,335	6.3%	6
Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig	David Rowlands	De Clwyd	1,209	6.2%	5
Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig	Derek Bigg	Delyn	1,318	6.1%	5
Annibynnol	Ray Welsby	Dwyrain Abertawe	1,177	5.7%	6
Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig	Peter Lewis	Wrecsam	1,033	5.3%	6

Y bleidlais ranbarthol

Plaid	Rhanbarth	Pleidleisiau	Cyfran %	Safle yn y bleidlais	Safle yn ôl d'Hondt (a)
Y Blaid Genedlaethol Brydeinig	Gorllewin De Cymru	8,993	5.5%	5	8
Y Blaid Genedlaethol Brydeinig	Gogledd Cymru	9,986	5.1%	5	8

(a) Os defnyddir fformiwla d'Hondt i benderfynu ar enillydd pob sedd ranbarthol, dyma safle'r sedd gyntaf byddai'r plaid yn ei hennill (yn ymarferol, dim ond pedair sedd sydd ym mhob rhanbarth).

3.17. Tabl y bleidlais etholaethol – Pleidleisiau, gan gynnwys pleidiau bach ac ymgeiswyr annibynnol

(gweler adran 4 ar gyfer codau'r pleidiau)

	Pleidleisiau (y bleidlais etholaethol)										Is-gyfanswm					
	Ceid	Llaf	DRh	PC	ED	NMBP	NPTRPA	LLB	UKIP	Ann1	Ann2	Ann2	Ann4	Ann5	Arall	Cyfanswm
Canolbarth a Gorllewin Cymru	50,188	41,851	43,673	77,606	2,251	4,119	217,437
Brycheiniog a Sir Faesyfed	9,652	2,514	15,006	1,576	28,748
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	4,676	7,186	1,752	15,655	29,269
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	8,590	8,492	1,806	8,340	1,340	1,340	28,568
Ceredigion	2,369	1,530	10,863	14,818	528	528	30,108
Dwyfor Meirionnydd	4,333	2,749	1,839	13,201	22,122
Llanelli	2,757	9,955	1,051	13,839	27,602
Sir Drefaldwyn	6,725	1,544	8,704	3,076	2,251	2,251	22,300
Preseli Sir Benfro	11,086	7,881	2,652	7,101	28,720
Gogledd Cymru	49,466	58,018	18,100	50,291	7,641	21,526	197,401
Aberconwy	6,290	4,508	1,918	7,983	20,699
Alun a Glannau Dyfrdwy	4,834	8,196	2,091	1,398	1,335	3,241	4,576	21,095
Arfon	1,858	5,242	1,424	10,260	789	789	19,573
De Clwyd	5,719	6,838	1,838	3,894	1,209	1,209	19,498
Gorllewin Clwyd	8,905	7,309	1,705	7,162	1,124	1,124	26,205
Delyn	6,996	7,507	2,669	3,179	1,318	1,318	21,669
Dyffryn Clwyd	8,012	8,104	2,275	3,884	22,275
Wrecsam	3,372	5,633	3,268	1,878	1,033	4,383	5,416	19,567
Ynys Môn	3,480	4,681	912	10,653	833	6,261	7,094	26,820
Canol De Cymru	50,056	81,086	37,930	34,837	4,6180	4,618	208,527
Canol Caerdydd	3,137	4,897	11,462	1,855	1,046	1,046	22,397
Gogledd Caerdydd	15,253	10,409	4,287	2,491	1,262	1,262	33,702
De Caerdydd a Phenarth	7,352	10,106	5,445	3,825	26,728
Gorllewin Caerdydd	6,692	10,390	4,088	5,719	26,889
Cwm Cynon	2,024	11,058	1,000	5,435	19,517
Pontypridd	3,035	9,836	6,449	4,181	23,501
Rhondda	1,131	12,875	1,441	6,660	22,107
Bro Morgannwg	11,432	11,515	3,758	4,671	2,310	2,310	33,686
Dwyrain De Cymru	39,460	65,868	22,628	24,471	1,867	.	.	16,0700	38,113	190,540
Blaenau Gwent	951	7,365	1,351	1,129	.	.	.	12,722	12,722	23,518
Caerffili	2,954	9,026	1,596	6,739	5,805	5,805	26,120
Islwyn	1,797	8,883	1,135	5,084	6,665	6,665	23,564
Merthyr Tudful a Rhymini	1,151	7,776	3,195	2,519	2,622	1,915	844	809	162	.	6,352	20,993
Mynwy	15,389	6,920	4,359	2,093	804	804	29,565
Dwyrain Casnewydd	4,512	6,395	5,520	1,696	429	1,354	1,783	19,906
Gorllewin Casnewydd	8,181	9,582	2,813	2,449	634	634	23,659
Tor-faen	4,525	9,921	2,659	2,762	.	.	.	3,348	3,348	23,215
Gorllewin De Cymru	29,560	68,102	22,079	31,916	.	840	2,561	.	3,5370	12,530	164,187
Aberafan	1,990	10,129	1,450	3,558	.	840	2,561	3,401	20,528
Pen-y-bont ar Ogwr	7,333	9,889	3,730	3,600	24,552
Gŵyr	8,214	9,406	2,924	5,106	1,895	1,895	27,545
Castell-nedd	2,956	10,934	2,320	8,990	25,200
Ogwr	2,663	11,761	2,144	3,861	2,337	2,337	22,766
Dwyrain Abertawe	2,025	8,590	3,629	3,218	1,618	1,177	460	.	.	.	3,255	20,717
Gorllewin Abertawe	4,379	7,393	5,882	3,583	1,642	1,642	22,879

3.18. Tabl y bleidlais ranbarthol – Pleidleisiau, gan gynnwys pleidiau bach ac ymgeiswyr annibynnol

(gweler adran 4 ar gyfer codau'r pleidiau)

	Pleidleisiau (y bleidlais ranbarthol)																Is-gyfanswm			
	Ceid	Llaf	DRh	PC	BNP	CPA	CPB	ED	PW	Res	SA	SEP	SLP	UKIP	Ver	WCP	Ann1	Ann2	Aral1	Cyfanswm
Canolbarth a Gorllewin Cymru	49,606	39,979	28,790	67,258	6,389	413	666	.	8,768	.	.	.	2,196	8,191	502	1,493	1,108	1,598	31,324	216,957
Brycheiniog a Sir Faesyfed	9,454	3,658	9,014	2,282	782	54	88	.	1,252	.	.	.	270	1,296	51	215	126	136	4,270	28,678
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	4,292	6,282	1,244	12,956	756	40	91	.	1,219	.	.	.	321	948	79	194	390	423	4,461	29,235
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	8,135	7,182	1,638	7,538	824	63	79	.	1,061	.	.	.	308	1,053	67	183	154	245	4,037	28,530
Ceredigion	3,753	2,348	7,769	12,488	550	58	93	.	1,394	.	.	.	210	663	79	286	128	202	3,663	30,021
Dwyfor Meirionnydd	4,097	2,943	1,159	10,960	545	54	77	.	914	.	.	.	305	597	69	95	58	179	2,893	22,052
Llanelli	2,768	8,913	960	11,119	1,166	55	69	.	732	.	.	.	349	768	61	213	100	186	3,699	27,459
Sir Drefaldwyn	7,191	1,790	5,111	3,519	1,080	46	86	.	1,083	.	.	.	123	1,842	54	164	92	91	4,661	22,272
Preseli Sir Benfro	9,916	6,863	1,895	6,396	686	43	83	.	1,113	.	.	.	310	1,024	42	143	60	136	3,640	28,710
Gogledd Cymru	50,266	51,831	15,275	50,558	9,986	642	700	.	5,660	.	.	.	2,209	8,015	1,300	.	.	.	28,512	196,442
Aberconwy	5,954	4,108	1,477	6,712	667	105	50	.	567	.	.	.	175	655	.	141	.	.	2,360	20,611
Alun a Glannau Dyfed	5,475	7,535	2,238	1,714	1,498	45	113	.	576	.	.	.	350	1,285	.	144	.	.	4,011	20,973
Arfon	1,899	4,547	1,054	10,042	460	11	88	.	791	.	.	.	93	451	.	86	.	.	1,980	19,522
De Clwyd	5,092	5,725	1,702	3,602	1,384	94	65	.	546	.	.	.	315	857	.	110	.	.	3,371	19,492
Gorllewin Clwyd	8,765	5,817	1,646	7,073	925	134	70	.	376	.	.	.	277	888	.	138	.	.	2,808	26,109
Delyn	6,464	6,470	1,245	4,049	1,236	73	116	.	570	.	.	.	326	877	.	189	.	.	3,387	21,615
Dyffryn Clwyd	7,269	6,539	1,682	3,892	1,061	89	68	.	508	.	.	.	204	676	.	164	.	.	2,770	22,152
Wrecsam	3,736	5,878	3,508	2,307	1,821	41	53	.	509	.	.	.	235	1,105	.	180	.	.	3,944	19,373
Ynys Môn	5,612	5,212	723	11,167	934	50	77	.	1,217	.	.	.	234	1,221	.	148	.	.	3,881	26,595
Canol De Cymru	45,147	70,799	29,262	32,207	7,889	757	817	.	7,831	1,079	838	292	1,744	7,645	.	1,987	.	.	30,879	208,294
Canol Caerdydd	3,476	4,845	8,281	2,051	651	154	110	.	1,238	198	123	74	169	769	.	246	.	.	3,732	22,385
Gogledd Caerdydd	13,122	9,140	4,306	3,056	1,010	136	99	.	1,181	139	120	36	214	663	.	410	.	.	4,008	33,632
De Caerdydd a Phenarth	6,290	8,333	4,362	3,190	1,251	107	89	.	1,054	219	150	50	244	1,166	.	261	.	.	4,591	26,766
Gorllewin Caerdydd	5,782	8,528	3,056	4,920	970	76	78	.	1,410	178	92	27	183	1,204	.	206	.	.	4,424	26,710
Cwm Cynon	1,401	10,036	1,232	4,214	912	39	89	.	528	68	84	36	200	553	.	211	.	.	2,720	19,603
Pontypridd	2,920	8,847	3,985	4,259	878	107	104	.	839	100	100	30	223	768	.	263	.	.	3,412	23,423
Rhondda	1,006	11,692	964	5,576	922	76	167	.	473	59	77	11	307	584	.	190	.	.	2,866	22,104
Bro Morgannwg	11,150	9,378	3,076	4,941	1,295	62	81	.	1,108	118	92	28	204	1,938	.	200	.	.	5,126	33,671
Dwyrain De Cymru	37,936	67,998	20,947	25,915	8,940	489	979	1,655	5,414	.	.	.	3,593	8,725	.	2,498	4,876	.	37,169	189,965
Blaenau Gwent	1,584	10,141	1,933	3,080	1,313	54	77	.	526	.	.	.	608	1,462	.	590	1,680	.	6,389	23,127
Caerffili	3,149	9,707	1,601	6,287	1,380	66	95	.	736	.	.	.	356	1,201	.	347	1,061	.	5,294	26,038
Islwyn	2,283	9,925	1,482	5,049	1,213	76	70	.	108	629	.	.	428	1,221	.	375	612	.	4,732	23,471
Merthyr Tudful a Rhymini	1,612	8,849	2,946	3,529	922	77	130	.	33	475	.	.	424	1,191	.	275	537	.	4,064	21,000
Mynyw	13,692	6,104	3,357	1,761	874	45	2	.	633	1,236	.	.	402	1,099	.	216	186	.	4,693	29,607
Dwyrain Casnewydd	4,299	6,085	4,527	1,707	676	59	455	.	258	435	.	.	278	696	.	173	178	.	3,208	19,826
Gorllewin Casnewydd	7,286	7,825	2,526	1,923	1,269	56	61	.	353	698	.	.	480	835	.	246	159	.	4,157	23,717
Tor-faen	4,031	9,362	2,575	2,579	1,293	56	89	.	139	679	.	.	617	1,020	.	276	463	.	4,632	23,179
Gorllewin De Cymru	26,199	58,347	20,226	28,819	8,993	393	546	.	6,130	713	1,027	.	2,367	5,914	.	1,685	1,186	582	29,536	163,127
Aberafan	2,058	9,303	1,775	3,610	1,185	37	66	.	663	73	196	.	423	653	.	230	146	26	3,698	20,444
Pen-y-bont ar Ogwr	5,793	7,727	3,754	2,837	1,284	92	75	.	845	77	135	.	302	1,021	.	271	239	63	4,404	24,515
Gŵyr	7,393	7,643	2,622	4,610	1,369	57	71	.	1,478	74	137	.	302	695	.	283	160	21	4,647	26,915
Castell-nedd	2,519	9,388	1,799	7,297	1,222	63	86	.	860	94	78	.	387	802	.	292	83	45	4,012	25,015
Ogwr	2,373	10,577	1,831	3,623	1,066	55	90	.	608	74	189	.	434	817	.	178	333	338	4,182	22,586
Dwyrain Abertawe	1,858	7,806	3,528	3,217	1,681	38	70	.	576	106	152	.	271	1,025	.	206	133	71	4,329	20,738
Gorllewin Abertawe	4,205	5,903	4,917	3,625	1,186	51	88	.	1,100	215	140	.	248	901	.	225	92	18	4,264	22,914

Ffynonellau a Nodiadau

Newidiadau i'r ffiniau etholaethol

Cyflwynodd adolygiad gan Gomisiwn Ffiniau Cymru newidiadau i ffiniau etholaethau a rhanbarthau etholaethol y Cynulliad a ddefnyddiwyd gyntaf ar gyfer etholiad Cynulliad 2007. (Ni fydd y newidiadau ar gyfer etholaethau seneddol y DU yng Nghymru yn cael eu rhoi ar waith tan yr etholiad cyffredinol nesaf.)

Mae'r newidiadau mwyaf yn digwydd yng Ngogledd Cymru, lle crëwyd tair etholaeth newydd (Aberconwy, Arfon, a Dwyfor Meirionnydd) i ddisodli etholaethau Conwy, Caernarfon a Meirionnydd Nant Conwy. Ailddiffiniwyd rhanbarthau Gogledd Cymru a Chanolbarth a Gorllewin Cymru i adlewyrchu'r newidiadau yn ffiniau'r etholaethau.

I gael rhagor o wybodaeth a chrynodeb o'r holl newidiadau, gweler y papur ymchwil⁷ ar yr etholaethau newydd a gyhoeddwyd yn ddiweddar gan Wasanaeth Ymchwil yr Aelodau.

Ffynonellau'r data - pleidleisiau

Mae'r ystadegau ar etholiad 2007 yn y papur hwn wedi cael eu darparu gan bob awdurdod lleol fel rhan o'r datganiadau o ganlyniadau'r balotau etholaethol a rhanbarthol sydd ar gael ar wefannau'r awdurdodau lleol. Os na chyhoeddwyd y canlyniadau hynny, fe'u darparwyd yn uniongyrchol gan y swyddogion canlyniadau. Gwnaed diwygiadau bach i'r data pleidleisio mewn dwy ardal ers cyhoeddi'r papur gwreiddiol ar ganlyniadau'r etholiad, a hynny o ran y bleidlais etholaethol ym Mhontypridd, a'r bleidlais ranbarthol yn Nwyrain De Cymru.

Diweddarwyd yr holl ffigurau ynghylch yr etholwyr a nifer y pleidleiswyr ers cyhoeddi'r papur gwreiddiol ar ganlyniadau'r etholiad (a oedd yn defnyddio ffigurau etholaethau'r Swyddfa Ystadegau Genedlaethol). Dilyswyd y ffigurau drwy groesgyfeirio â'r rheini a gyhoeddwyd gan Lyfrgell Tŷ'r Cyffredin. Cyfrifwyd nifer y pleidleiswyr fel nifer y pleidleisiau dilys, a hynny fel canran o'r etholwyr. Nid yw papurau pleidleisio a ddifethwyd wedi cael eu cynnwys wrth gyfrifo.

Oherwydd y newidiadau i'r ffiniau a ddisgrifiwyd uchod, dim ond drwy ddefnyddio ffigurau tybiannol y mae'n bosibl cymharu canlyniadau etholiadau 2003 a 2007 ar gyfer yr ardaloedd yr effeithiwyd arnynt. Mae'r canlyniadau tybiannol hyn, a gasglwyd gan yr Athro Colin Rallings a'r Athro Michael Thrasher o Brifysgol Plymouth, yn defnyddio ffigurau etholiad 2003 ac yn eu defnyddio ar gyfer y

⁷ Gwasanaeth Ymchwil yr Aelodau, *Assembly Constituencies and Electoral Regions*
<http://assembly/presidingoffic/mrs/briefings/2007/mrs062541%20research%20paper%20-%20assembly%20constituencies%20and%20electoral%20regions.doc>

ffiniau newydd. Nid effeithiwyd ar boblogaethau rhai ardaloedd⁸. Yn yr achosion hynny, defnyddiwyd canlyniadau gwreiddiol etholiad 2003. Crëwyd y canlyniadau tybiannol ar gyfer Etholiad Cyffredinol 2005 ar sail debyg, ac fe'u defnyddir yn adran 2.4 yn y papur hwn.

Mae'r gwahaniaethau rhwng canlyniadau gwirioneddol etholiad 2003, a'r canlyniadau tybiannol fel a ganlyn: enillwyd etholaeth Conwy gynt gan Lafur yn 2003, ond yn ôl y canlyniadau tybiannol, byddai Plaid Cymru wedi ennill etholaeth newydd Aberconwy; enillodd Plaid Cymru sedd ranbarthol yng Ngogledd Cymru yn 2003, ond yn ôl y canlyniadau tybiannol, y Ceidwadwyr fyddai wedi ennill y sedd. Y gwahaniaeth rhwng canlyniadau tybiannol a chanlyniadau gwirioneddol 2003 yw y byddai Llafur wedi cael un sedd yn llai ac y byddai'r Ceidwadwyr wedi cael un sedd yn fwy.

Ar gyfer Cymru gyfan, gall y cymariaethau fod yn seiliedig ar ganlyniadau gwirioneddol neu ganlyniadau tybiannol. Ar lefel Cymru, mae cyfran dybiannol pleidlais 2003 ar gyfer pob plaid yr un fath â'r gwir gyfran, ond gall nifer tybiannol y seddi ar gyfer pob plaid fod yn wahanol i'r nifer gwirioneddol o seddi. Lle y gwneir cymariaethau gyda 2003 yn y papur hwn, mae nodyn i ddangos a ddefnyddiwyd canlyniadau gwirioneddol 2003, canlyniadau tybiannol 2003, ynteu'r ddau.

Mae'r canlyniadau etholiadol hanesyddol eraill a ddefnyddir yn y papur hwn yn seiliedig ar y canlyniadau a ddarparwyd gan y Comisiwn Etholiadol ar ei wefan⁹. Mae'r holl ffigurau yn rhai dros dro a fydd yn cael eu diwygio pan fydd y canlyniadau swyddogol ar gael gan y Comisiwn Etholaethol.

Isetholiad Blaenau Gwent

Cynhaliwyd isetholiad ar gyfer etholaeth Blaenau Gwent ar 29 Mehefin 2006 yn dilyn marwolaeth yr Aelod Cynulliad Peter Law ar 25 Ebrill 2006. Etholwyd Mr Law yn Aelod dros Lafur ym Mlaenau Gwent yn 2003. Yn Etholiad Cyffredinol 2005, safodd Mr Law fel ymgeisydd seneddol annibynnol. Yn 2006, enillodd Trish Law (gweddw Mr Law) isetholiad y Cynulliad fel ymgeisydd annibynnol.

Mae'r tablau a'r siartiau yn y papur hwn yn cymharu canlyniadau 2007 gyda'r sefyllfa ar ôl etholiad 2003 yn hytrach na'r sefyllfa ar ôl isetholiad 2006. Mae'r tabl isod yn dangos cyfran ganrannol y pleidleisiau etholaethol dilys ym Mlaenau Gwent, yn ôl pleidiau, ar gyfer y tri etholiad.

⁸ Etholaethau Aberafon, Alyn a Glannau Dyfrdwy, Blaenau Gwent, Brycheiniog a Sir Faesyfed, Canol Caerdydd, Gogledd Caerdydd, Delyn, Llanelli, Merthyr Tudful, Mynwy, Dwyrain Casnewydd, Gorllewin Casnewydd, Tor-faen, Wrecsam ac Ynys Môn, a rhanbarth Dwyrain De Cymru.

⁹ <http://www.electoralcommission.org.uk/>

Plaid / Ymgeisydd	Cyfran % 2003	Cyfran % 2006	Cyfran % 2007
LLB / Trish Law	.	50.3	54.1
Llaf	70.2	34.0	31.3
DRh	10.9	7.5	5.7
PC	9.6	4.0	4.8
Ceid	5.7	3.0	4.0
PW	.	1.1	.
UKIP	3.6	.	.

I gael rhagor o wybodaeth am ganlyniadau isetholiad Blaenau Gwent yn 2006, cyfeiriwch at bapur Gwasanaeth Ymchwil yr Aelodau a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2006¹⁰.

Allwedd i godau'r pleidiau

Mae gan bob plaid cofrestredig god byr, a ddangosir yn y tabl gyferbyn, ac mae lliwiau wedi'u rhoi i bleidiau gyda mwy nag 20 o ymgeiswyr. Yn nifer y tablau, mae'r pleidiau ar wahân i'r Ceidwadwyr, Llafur, y Democratiaid Rhyddfrydol a Phlaid Cymru wedi'u cyfuno mewn lliw llwyd fel y pleidiau 'eraill'.

Gogwydd

Mae'r gogwydd yn ffigur a ddefnyddir i gymharu canlyniadau dau etholiad (2003 a 2007 yr achos hwn) mewn un etholaeth. Y gogwydd confensiynol, neu'r gogwydd "Butler", o blaid A i blaid B yw cyfartaledd y gostyngiad mewn pwynt % yng nghyfran plaid A o'r bleidlais a'r cynnydd mewn pwynt % yng nghyfran plaid B.

Yn y papur hwn, dangosir y gogwydd mewn tabl cyfeirio yn adran 3. Lle mae Aelod newydd yn ennill sedd, mae'r gogwydd o'r plaid fuddugol yn 2003 i'r plaid fuddugol yn 2007 yn cael ei ddangos. Lle mae plaid yn cadw sedd, dangosir y gogwydd o'r plaid fuddugol i'r plaid a ddaeth yn ail yn 2007.

Gwerthoedd sydd ar goll

Yn y tablau yn y papur hwn, mae'r symbol '.' yn nodi nad yw'r eitemau yn berthnasol.

Cod	Plaid
BNP	Y Blaid Genedlaethol Brydeinig
CPA	Cynghrair Pobl Gristnogol
CPB	Plaid Gomiwnyddol Prydain
Ceid	Ceidwadwyr
PW	Y Blaid Werdd
Ind	Annibynnol
Llaf	Llafur
DRh	Y Democratiaid Rhyddfrydol
NPTRPA	Cymdeithas Trethdalwyr Castell-nedd Port Talbot
NMBP	New Millenium Bean Party
LLB	Llais y Bobl
PC	Plaid Cymru
Res	Respect
SA	Socialist Alternative
SEP	Y Blaid Cydraddoldeb Sosialaidd
SLP	Y Blaid Lafur Sosialaidd
ED	Democratiaid Lloegr
UKIP	Plaid Annibyniaeth y Deyrnas Unedig
Ver	Veritas
WCP	Plaid Gristnogol Cymru

¹⁰ Gwasanaeth Ymchwil yr Aelodau, *Blaenau Gwent By-election*
<http://assembly/presidingoffic/mrs/briefings/2006/mrs061551%20blaenau%20gwent%20by-election.doc>

Y system etholaethol ranbarthol

Mae'r tabl isod yn dangos y dull a ddefnyddiwyd i ethol Aelodau'r Cynulliad o'r rhestr ranbarthol yn rhanbarth Canolbarth a Gorllewin Cymru. Mae'r tabl ar y dudalen nesaf yn crynhoi dyraniad y seddi ranbarthol ar gyfer y pum rhanbarth yn etholiad Cynulliad 2007.

Yn yr enghraifft isod, enillodd Plaid Cymru bedair o'r wyth o seddi etholaethol, felly er i'r blaidd gael y nifer mwyaf o bleidleisiau ranbarthol, at ddibenion y dyraniad, mae cyfanswm ei phleidleisiau wedi'i rannu gan pump (nifer y seddi a enillwyd ac un ychwanegol). Mae hyn yn golygu, er na enillodd Llafur sedd etholaethol, oherwydd iddi gael y sgôr uchaf yng nghylch cyntaf y dyraniad, dyrannwyd y sedd gyntaf i'r blaidd.

Ar gyfer yr ail gylch, mae cyfanswm Llafur wedi'i rannu gyda dau (un sedd yn ogystal â'r sedd a enillodd yn y cylch cyntaf). Mae hyn yn dal i olygu bod ganddi'r sgôr uchaf yn yr ail gylch a'i bod felly'n ennill ail sedd ranbarthol. Ychwanegir sedd arall i Lafur cyn cyfrifo'r trydydd cylch, sy'n golygu bod gan y Ceidwadwyr y sgôr uchaf yn awr a'u bod yn ennill y drydedd sedd. Cynyddir nifer seddi'r Ceidwadwyr gan un, ac enillir y sedd olaf gan Blaidd Cymru.

Enghraifft o ddyrannu seddi ranbarthol

Canolbarth a Gorllewin Cymru

	'Sgôr' y pleidiau ar bob cam							
	Ceid	Llaf	DRh	PC	BNP	PW	UKIP	Arall
Pleidleisiau yn y bleidlais ychwanegol:	49,606	39,979	28,790	67,258	6,389	8,768	8,191	7,976
Seddi etholaethol a enillwyd:	2	-	2	4	-	-	-	-
Rownd gyntaf								
<i>Rhannydd cyntaf</i>	2+1=3	0+1=1	2+1=3	4+1=5	0+1=1	0+1=1	0+1=1	0+1=1
Cyfanswm cyntaf	16,535	39,979	9,597	13,452	6,389	8,768	8,191	7,976
Llafur a enillodd y sedd ranbarthol gyntaf, gan gynyddu rhannydd Llafur gan 1								
Ail rownd								
<i>Ail rhannydd</i>	2+1=3	1+1=2	2+1=3	4+1=5	0+1=1	0+1=1	0+1=1	0+1=1
Ail gyfanswm	16,535	19,990	9,579	13,452	6,389	8,768	8,191	7,976
Llafur a enillodd yr ail sedd ranbarthol, gan gynyddu rhannydd Llafur gan 1								
Trydydd rownd								
<i>Trydydd rhannydd</i>	2+1=3	1+2=3	2+1=3	4+1=5	0+1=1	0+1=1	0+1=1	0+1=1
Trydydd cyfanswm	16,535	13,326	9,597	13,452	6,389	8,768	8,191	7,976
Y Ceidwadwyr a enillodd y drededd sedd ranbarthol, gan gynyddu rhannydd y Ceidwadwyr gan 1								
Pedwerydd rownd								
<i>Pedwerydd rhannydd</i>	3+1=4	1+2=3	2+1=3	4+1=5	0+1=1	0+1=1	0+1=1	0+1=1
Pedwerydd cyfanswm	12,402	13,326	9,597	13,452	6,389	8,768	8,191	7,976
Plaid Cymru a enillodd y sedd ranbarthol olaf. Dyraniad terfynol y seddi ranbarthol yw: 1 Y Ceidwadwyr, 2 Llafur, 1 Plaid Cymru.								

Dyrannu seddi rhanbarthol yn yr etholiad Cynulliad 2007

	Sgôr' y pleidiau ar bob cam																	
	Ceid	Llaf	DRh	PC	BNP	CPA	CPB	ED	PW	Res	SA	SEP	SLP	UKIP	Ver	WCP	Ann1	Ann2
Canolbarth a Gorllewin Cymru																		
Pleidleisiau yn y bleidlais ychwanegol:	49,606	39,979	28,790	67,258	6,389	413	666	.	8,768	.	.	.	2,196	8,191	502	1,493	1,108	1,598
Seddi etholaethol a enillwyd:	2	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sedd ranbarthol gyntaf	16,535	39,979	9,597	13,452	6,389	413	666	.	8,768	.	.	.	2,196	8,191	502	1,493	1,108	1,598
Ail sedd ranbarthol	16,535	19,990	9,597	13,452	6,389	413	666	.	8,768	.	.	.	2,196	8,191	502	1,493	1,108	1,598
Trydydd sedd ranbarthol	16,535	13,326	9,597	13,452	6,389	413	666	.	8,768	.	.	.	2,196	8,191	502	1,493	1,108	1,598
Pedwerydd sedd ranbarthol	12,402	13,326	9,597	13,452	6,389	413	666	.	8,768	.	.	.	2,196	8,191	502	1,493	1,108	1,598
Gogledd Cymru																		
Pleidleisiau yn y bleidlais ychwanegol:	50,266	51,831	15,275	50,558	9,986	642	700	.	5,660	.	.	.	2,209	8,015	.	1,300	.	.
Seddi etholaethol a enillwyd:	1	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sedd ranbarthol gyntaf	25,133	8,639	15,275	12,640	9,986	642	700	.	5,660	.	.	.	2,209	8,015	.	1,300	.	.
Ail sedd ranbarthol	16,755	8,639	15,275	12,640	9,986	642	700	.	5,660	.	.	.	2,209	8,015	.	1,300	.	.
Trydydd sedd ranbarthol	12,567	8,639	15,275	12,640	9,986	642	700	.	5,660	.	.	.	2,209	8,015	.	1,300	.	.
Pedwerydd sedd ranbarthol	12,567	8,639	7,638	12,640	9,986	642	700	.	5,660	.	.	.	2,209	8,015	.	1,300	.	.
Canol De Cymru																		
Pleidleisiau yn y bleidlais ychwanegol:	45,147	70,799	29,262	32,207	7,889	757	817	.	7,831	1,079	838	292	1,744	7,645	.	1,987	.	.
Seddi etholaethol a enillwyd:	1	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sedd ranbarthol gyntaf	22,574	10,114	14,631	32,207	7,889	757	817	.	7,831	1,079	838	292	1,744	7,645
Ail sedd ranbarthol	22,574	10,114	14,631	16,104	7,889	757	817	.	7,831	1,079	838	292	1,744	7,645
Trydydd sedd ranbarthol	15,049	10,114	14,631	16,104	7,889	757	817	.	7,831	1,079	838	292	1,744	7,645
Pedwerydd sedd ranbarthol	15,049	10,114	14,631	10,736	7,889	757	817	.	7,831	1,079	838	292	1,744	7,645
Dwyrain De Cymru																		
Pleidleisiau yn y bleidlais ychwanegol:	37,936	67,998	20,947	25,915	8,940	489	979	1,655	5,414	.	.	.	3,593	8,725	.	2,498	4,876	.
Seddi etholaethol a enillwyd:	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sedd ranbarthol gyntaf	18,968	9,714	20,947	25,915	8,940	489	979	1,655	5,414	.	.	.	3,593	8,725	.	2,498	4,876	.
Ail sedd ranbarthol	18,968	9,714	20,947	12,958	8,940	489	979	1,655	5,414	.	.	.	3,593	8,725	.	2,498	4,876	.
Trydydd sedd ranbarthol	18,968	9,714	10,474	12,958	8,940	489	979	1,655	5,414	.	.	.	3,593	8,725	.	2,498	4,876	.
Pedwerydd sedd ranbarthol	12,645	9,714	10,474	12,958	8,940	489	979	1,655	5,414	.	.	.	3,593	8,725	.	2,498	4,876	.
Gorllewin De Cymru																		
Pleidleisiau yn y bleidlais ychwanegol:	26,199	58,347	20,226	28,819	8,993	393	546	.	6,130	713	1,027	.	2,367	5,914	.	1,685	1,186	582
Seddi etholaethol a enillwyd:	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sedd ranbarthol gyntaf	26,199	7,293	20,226	28,819	8,993	393	546	.	6,130	713	1,027	.	2,367	5,914	.	1,685	1,186	582
Ail sedd ranbarthol	26,199	7,293	20,226	14,410	8,993	393	546	.	6,130	713	1,027	.	2,367	5,914	.	1,685	1,186	582
Trydydd sedd ranbarthol	13,100	7,293	20,226	14,410	8,993	393	546	.	6,130	713	1,027	.	2,367	5,914	.	1,685	1,186	582
Pedwerydd sedd ranbarthol	13,100	7,293	10,113	14,410	8,993	393	546	.	6,130	713	1,027	.	2,367	5,914	.	1,685	1,186	582

